

Water, bron van recreatie

Visie op waterrecreatie in Noord-Holland 2030

VISIE

INHOUD

3	 Voorwoord
4	 Samenvatting
9	 1 Inleiding
11	 2 Algemene opgave
12	2.1 Het toekomstperspectief
13	2.2 De deelproducten van deze visie
15	2.3 De strategie
17	 3 Thematische opgaven
18	3.1 Water is van ons allemaal
21	3.2 Water doet de economie stromen
21	3.2.1 Ondernemend vermogen en innovatie
23	3.2.2 Marketing en promotie
24	3.3 Water verbindt
24	3.3.1 Verbinding tussen water- en landrecreatie
26	3.3.2 Recreatief personenvervoer over water
27	 4 Gebiedsgerichte opgaven
29	4.1 Amsterdam en Metropoolregio Amsterdam
31	4.1.1 Amsterdam
32	4.1.2 Haarlem, Haarlemmermeer, Amstelland en Westeinderplassen
34	4.1.3 Laag Holland en Zaanstreek
36	4.1.4 Gooi en Vechtstreek
38	4.2 Noord-Holland Noord
40	4.3 Noordzeekust
43	4.4 Waddenzee en IJsselmeergebied
46	4.5 Provincie overschrijdend
51	 5 Samen richting uitvoering
52	5.1 Organisatie van de samenwerking
53	5.2 Beheeragenda
53	5.3 Verkenning aquapunctuurpunten
53	5.4 Financiën
53	5.5 Monitoring en evaluatie
53	5.6 Uitvoeringsprogramma 2016 - 2019 provincie Noord-Holland
56	 Bijlage 1 Betrokken partijen
58	 Bijlage 2 Leefstijlatlas
60	 Colofon

VOORWOORD

Met trots presenteer ik u de Visie Waterrecreatie Noord-Holland 2030. Bijna een jaar geleden, tijdens SAIL 2015, spraken de waterrecreatiepartners in Noord-Holland met elkaar de ambitie uit om te komen tot deze gezamenlijke visie. Een visie gemaakt en gedragen door alle partners, waarbij de provincie gevraagd is de regie te voeren.

Deze ambitie sluit naadloos aan op de ambitie die in het huidige coalitieakkoord "Ruimte voor Groei" is verwoord. Deze coalitie wil uitdragen dat wij een vooraanstaande waterprovincie zijn en wil dit voor de toekomst vasthouden. Zij ziet daarbij tal van mogelijkheden om onze aantrekkelijkheid te versterken. Hier stellen we ook financiën voor beschikbaar.

Door als organisaties samen te werken zijn de afgelopen periode al diverse resultaten geboekt. In januari zijn de "Verkenningen Waterrecreatie Noord-Holland 2016" in een brede bijeenkomst besproken om grip te krijgen op de cijfers, trends en ontwikkelingen rondom waterrecreatie. Daarnaast zijn de regionale en lokale plannen en ambities opgenomen in de regionale ambitiekaarten. Daarmee is het inzichtelijk welke plannen de waterrecreatiepartners in de regio hebben. Verder hebben ook de beherende organisaties de handen ineengeslagen om te komen tot een gezamenlijke beheeragenda, die de komende tijd verder wordt uitgewerkt.

Dat we elkaar, als waterrecreatiepartners, goed weten te vinden zien we ook terug in resultaten in de regio's. In de Gooi en Vechtstreek bijvoorbeeld, hebben de betrokken bestuurders het convenant 'Naarden Buiten de Vesting' ondertekend. Waterrecreatie vormt hierin een belangrijke opgave, waaronder de aanleg van de nieuwe vaarverbinding tussen de Naardertrekvaart en het Gooimeer!

Ook in Noord-Holland Noord is een belangrijke vooruitgang geboekt door de bedieningstijden van sluizen en bruggen te verruimen en beter op elkaar aan te laten sluiten. Dit werd door de watersporter aan het begin van dit proces echt als knelpunt neergezet. Een mooi voorbeeld van samenwerking waardoor al voor dit vaarseizoen concrete resultaten zijn bereikt!

Met deze visie, hebben we de opgaven voor de komende jaren in beeld gebracht. Deze kunnen alleen gerealiseerd worden wanneer de partners met elkaar blijven samenwerken en ambities worden verankerd in investeringen. Van praten naar verankeren en uitvoeren!

Ik kijk er naar uit om dit met u de komende jaren op te pakken!

Cees Loggen
Gedeputeerde Water, Waterrecreatie en Europa

SAMENVATTING

Noord-Holland is sinds jaar en dag verweven met het water: door de strijd tegen het water, maar ook door het gebruik van het water. Het resultaat is een provincie met een variëteit aan kustlandschappen, uniek buitenwater, karakteristieke binnenwateren en belangrijke vaarwegen. Vaak is het water gecombineerd met cultuurhistorische elementen in het landschap. Een “walhalla” voor de waterrecreant! Zowel vanuit het economisch als het maatschappelijk belang willen we deze positie van Noord-Holland behouden en versterken.

Inleiding

Daarom is het afgelopen jaar intensief samengewerkt in de totstandkoming van de waterrecreatievisie van Noord-Holland. Het is een visie voor de langere termijn (tot en met 2030), want de opgaven en ontwikkelingen op het gebied van waterrecreatie vragen een langetermijnplanning en -sturing. De betrokken partijen zijn groot in aantal, met een diversiteit aan belangen. In het proces naar de visie toe is in gezamenlijkheid opgetrokken onder regie van de provincie Noord-Holland. De visie is daarmee van de betrokken overheden, de beherende partijen, belangenbehartigers, ondernemers en ook van de waterrecreant zelf. Gezamenlijk zijn wij verantwoordelijk voor het oppakken van de opgaven in deze visie. Ieder vanuit een eigen verantwoordelijkheid. Dit doen wij op thema's die ons binden, zoals innovatie, ondernemerschap en beheer. Dit doen wij ook gebiedsgericht. We hebben vier gebieden gedefinieerd met elk een eigen karakteristiek en opgave: de Metropoolregio Amsterdam (MRA), Noord-Holland-Noord, de Noordzeekust en ten slotte de Waddenzee en het IJsselmeergebied.

De ambitie voor 2030

Onze ambitie voor 2030 is dat Noord-Holland een vitale waterrecreatieprovincie is. Waarbij kansen zijn benut en gebruikers, ondernemers en overheden met elkaar zijn gekomen tot slimme, aantrekkelijke en duurzame mogelijkheden voor waterrecreatie. Uiteraard afgestemd op de kwaliteiten, kenmerken en draagkracht van de omgeving. De diversiteit aan mogelijkheden voor waterrecreatie is aantrekkelijk voor zowel de inwoners als de waterrecreant van buiten. Er is ingespeeld op trends en ontwikkelingen, zoals klimaatverandering, digitalisering, gezondheidsbewustzijn, vergrijzing, de trek naar de stad, toenemend internationaal toerisme, waardering van lokale en duurzame initiatieven en de tendens 'van bezit naar delen'.

Zowel vanuit het economisch als het maatschappelijk belang willen we de positie van Noord-Holland als vooraanstaande waterprovincie behouden en versterken. De maatschappelijke en economische waarden moeten optimaal hand-in-hand gaan. Waterrecreatie vertegenwoordigt een belangrijke economische waarde voor Noord-Holland, in bestedingen en werkgelegenheid. De strandrecreatie en het kusttoerisme in Noord-Holland zijn hierin het meest omvangrijk (zo'n 756 miljoen euro aan bestedingen per jaar). Maar de pleziervaart en de andere watersporten zijn bij elkaar opgeteld goed voor een gelijke omvang aan bestedingen. Voor de inwoners van Noord-Holland is het wonen bij water en de mogelijkheid om op diverse manieren te recreëren op en aan het water van grote maatschappelijke waarde.

Door de enorme diversiteit van ons water kennen we ook zeer diverse vormen van waterrecreatie. Waterrecreatie kenmerkt zich aan de ene kant door activiteit, sportiviteit, beweging en beleving. En aan de andere kant door het ervaren van ruimte, rust, cultuurhistorie, natuur, landschap en stilte. Van durfsporten tot kanovaren. Het is van belang dat de diverse vormen, daar waar passend, gefaciliteerd worden. Hierbij moet tevens aandacht zijn voor de mogelijkheden voor mindervalide inwoners van Noord-Holland.

De werkwijze

In het proces om te komen tot deze visie zijn in de afgelopen maanden drie deelproducten opgeleverd: de Verkenningen, de Regionale Ambitiekaarten en de Beheeragenda. De inhoud van deze deelproducten is meegenomen bij het opstellen van deze visie.

Het rapport 'Verkenningen' levert belangrijke feitelijke input voor de visie. In de Verkenningen zijn per recreatievorm de feiten en cijfers, de trends en ontwikkelingen en het economisch en maatschappelijk belang van deze vormen op een rij gezet.

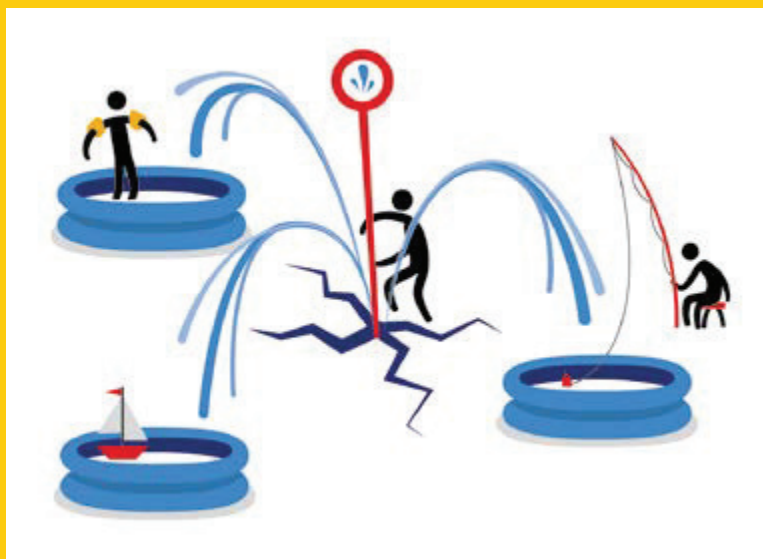
Op de [Regionale Ambitiekaarten](#) zijn de lokale en regionale ambities in alle regio's letterlijk in kaart gebracht*. Deze kaarten zijn een hulpmiddel voor alle betrokken partners om elkaar vroegtijdig te informeren over de ambities die leven, teneinde plannen op elkaar af te stemmen en waar mogelijk met elkaar kansen te benutten ten behoeve van waterrecreatie. De kaarten zijn dynamisch en hebben geen formele status. De kaarten worden jaarlijks geactualiseerd.

De Beheeragenda is door de waterschappen, Rijkswaterstaat en de provincie Noord-Holland, als beherende partijen, gezamenlijk opgesteld. De agenda beschrijft de onderwerpen waarop met elkaar afstemming nodig is om te kunnen komen tot een meer effectieve en efficiënte aanpak.

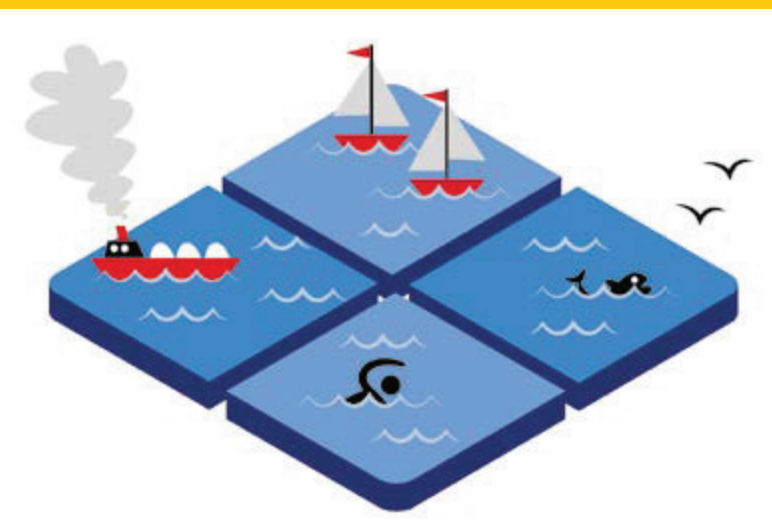
De koers

De visie richt zich met name op de ambities en opgaven op een hoger (regionaal) schaalniveau. Deze worden thematisch en gebiedsgericht uitgewerkt, uitgaande van de huidige situatie. Goede verbindingen in het vaarnetwerk en het varen van rondjes zijn randvoorwaarden voor waterrecreatie. Een goed ontsloten routenetwerk is tevens aantrekkelijk voor kansrijke verbindingen tussen water- en landrecreatie.

Bij de aanpak van knelpunten en het benutten van kansen moeten keuzes worden gemaakt. Niet alles kan in één keer. Om uit de hoeveelheid van kansen en opgaven juist die kansen te selecteren die voor een groter gebied en voor meerdere doelgroepen winst opleveren, worden principes geïntroduceerd die leidend zijn bij de uitwerking van de strategie: verbinding water-land, zonering en aquapunctuur. We spreken van een aquapunctuur-opgave wanneer het gaat om een opgave van regionale betekenis, dat zorgt voor verbindingen van netwerken en combinaties van water- en landrecreatie, waarbij meer dan één waterrecreatievorm wordt bediend, met duidelijke ambities van meerdere stakeholders, waar aantoonbare kansen voor ondernemers aanwezig zijn en waar bij voorkeur cultuurhistorie een onderdeel is van een aantrekkelijke bestemming.

Afbeelding 1 | Principes bij de uitwerking van de strategie: verbinding water-land, aquapunctuur en zoneren

* (<http://waterrecreatienederland.nl/regionale-ambitiekaarten>)

De thematische opgaven

De thematische opgaven omvatten overkoepelende ambities en opgaven die in de hele provincie Noord-Holland, dus in elk van de vier regio's, spelen. De thema's zijn:

- 1 **'Water is van ons allemaal'.** Hierbij gaat het om de diversiteit van water(recreatie) en de samenwerking tussen de daarbij betrokken partijen. Het water kent vele en diverse gebruikers. De combinatie van het verschillende gebruik kan de levendigheid en de economie versterken, maar de combinatie van gebruikersgroepen kan soms ook tot problemen leiden. Veiligheid is daarom een belangrijk aandachtspunt, vooral waar beroepsvaart en recreatievaart elkaar ontmoeten. Het water kent ook meerdere functies. Zonering is een belangrijk instrument om verschillende gebruikersgroepen een optimale beleving te kunnen bieden, te zorgen dat waterrecreatie en natuur goed samen gaan en waar het nodig is kwetsbare natuur te beschermen. Aandacht voor elektrisch varen en op een duurzame wijze investeren is nodig om te komen tot een verduurzaming van jachthavens en waterrecreatie. Daarnaast kent het water vele beheerders. Het Rijk, provincies, waterschappen, gemeenten en recreatieschappen hebben allen deelverantwoordelijkheden in het beheer van en rond het water. Dit vraagt om afstemming, overleg en heldere afspraken, welke worden vastgelegd in de beheeragenda.
- 2 **'Water doet de economie stromen'.** Centraal hierin staat de wijze waarop de economische waarden van waterrecreatie worden geoptimaliseerd. Wij werken aan het vergroten van de economische waarde van waterrecreatie. Versterken van het ondernemend vermogen, innovatie en het verbeteren van de marketing en promotie zijn hiervoor de belangrijkste invalshoeken. Het doel is om in te spelen op veranderingen in de markt en om water en land beter te verbinden, de duurzaamheid van de sector te verbeteren en het ondernemerschap te ontwikkelen. Ondernemers slaan regionaal de handen ineen om gezamenlijk een ontwikkelingsplan voor hun regio op te stellen. We zetten in op routenetwerken, ontwikkeling van (meerdaagse) vaarroutes en arrangementen en herontwikkeling en verbreding van watersportbedrijven.
- 3 **'Water verbindt'.** Dit thema richt zich op de versterking van de verbindende functie van het water. Goede verbindingen in het vaarnetwerk zijn daarbij een randvoorwaarde. Vanuit de visie zetten wij in op de verbinding tussen water- en landrecreatie, en de rol die cultuurhistorie hierbij speelt. De ontwikkeling van het recreatief personenvervoer over water is een voorbeeld van hoe wij in willen spelen op de verbindende functie van het water.

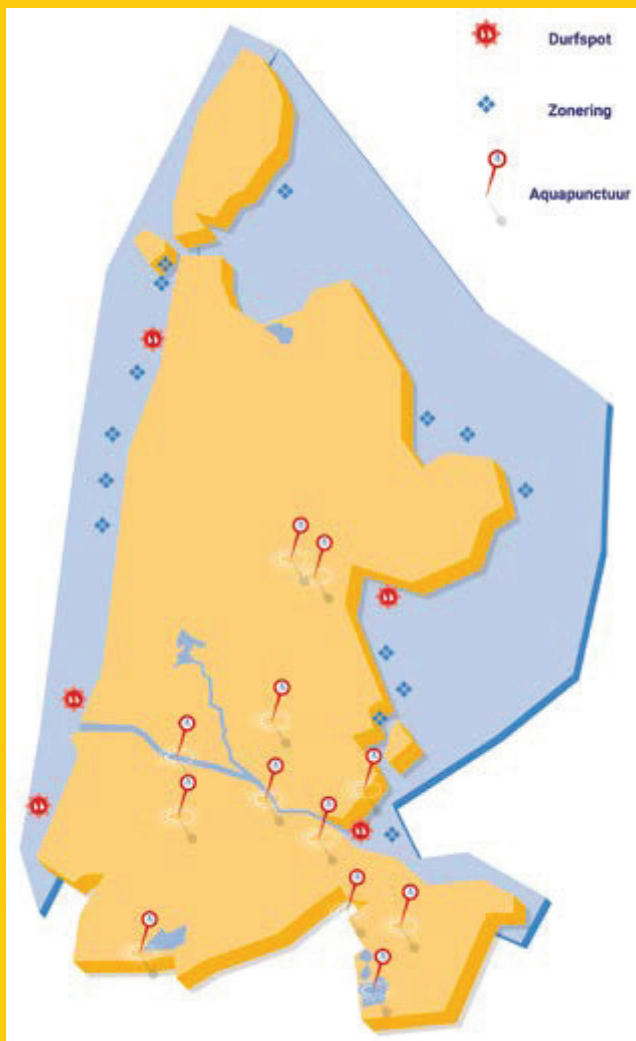
Afbeelding 2 | Sfeerbeelden van de gebieden: Noordzeekust (linksboven), Wadden en IJsselmeergebied (rechtsboven), MRA (linksonder) en Noord-Holland Noord (rechtsonder)

De gebiedsgerichte opgaven

In de visie worden vier gebieden onderscheiden. Voor elk van deze gebieden zijn in de visie de ambitie, huidige situatie en de opgaven verwoord. Daarbij geldt de volgende essentie:

- Voor de *Metropoolregio Amsterdam* (MRA) liggen de belangrijkste ambities in het spreiden van waterrecreatie, het creëren van (veilige) verbindingen tussen vaargebieden en mogelijk een nieuwe vaarverbinding met het Markermeer. Verder is er de opgave om het aantal zwemwaterplekken uit te breiden. De deelgebieden binnen de MRA hebben daarbij elk hun eigen identiteit. Hier zien wij kansen voor het ontwikkelen van recreatief personenvervoer over water en meekoppelkansen met integrale gebiedsontwikkelingen.
- Voor de *Noordzeekust* is zonering van de verschillende recreatievormen de grootste opgave in relatie tot de kustplaatsen, natuurgebieden en het achterland. De ontwikkeling van minimaal drie durfspots voor durfsporten, zoals bij de locaties Julianadorp/Huisduinen, IJmuiden/Wijk aan Zee en bij Zandvoort, geeft hier een belangrijke invulling aan.
- In *Noord-Holland Noord* zetten we in op het creëren van verbindingen in de verschillende netwerken. We zien hier met name kansen voor de sloepenmarkt. Ook geldt een opgave om het aantal zwemplekken uit te breiden en heeft de regio potentie voor de hengelsport.
- Voor de *Waddenzee en IJsselmeergebied* is bij de ontwikkeling van nieuwe surf- en zwemlocaties, waaronder de durfspot-ontwikkeling bij Hoorn en mogelijk IJburg, afstemming met natuurwaarden belangrijk. We willen nieuwe oeverrecreatie mee koppelen met ontwikkelingen als de versterking van de Markermeerdijk. Voor vaarrecreatie in het Blauwe Hart willen we de Hoornse Hop en het Gooi- en Eemmeer goed bevaarbaar houden. We zien in het zuiden van het gebied de noodzaak voor herontwikkeling van jachthavens.

Water en waterrecreatie houden niet op bij de provinciegrens. Zo delen we de grote wateren als het IJsselmeer en de Waddenzee met onze buurprovincie Fryslân en het Markermeer, IJmeer en het Gooi- en Eemmeer met onze buurprovincies Flevoland en Utrecht. Samen met de provincies Zuid-Holland en Utrecht delen we de Hollandse Plassen en beschikken we over het grootste aaneengesloten sloepen netwerk van Nederland. Met deze provincies zijn gezamenlijke opgaven benoemd.

In de gebiedsgerichte opgaven hebben wij twaalf aquapunctuurpunten benoemd (zie afbeelding). Vanwege het grote bovenregionale belang van deze opgaven krijgen deze opgaven extra prioriteit. Ook de ontwikkeling van durfspots aan de Noordzeekust en in de regio Waddenzee en IJsselmeergebied hebben vanuit het oogpunt van zonering extra prioriteit.

Afbeelding 3 | Overzichtskartaal aquapunctuurpunten, durfspots en zonering

De uitvoering

De visie is een gezamenlijke ambitie van de verschillende partners. Ook de realisatie van de opgaven is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De opgaven zijn agenderend en nog niet financieel gedekt door beschikbare financiën bij de verschillende partners. De gezamenlijke uitvoering vindt plaats op basis van:

Een gezamenlijk Programma Waterrecreatie: Om te kunnen sturen in deze complexe omgeving wordt een programmatische aanpak voorgesteld. Hierbij neemt de provincie de rol van regisseur op zich. Het programma waterrecreatie wordt in een nieuwe vorm gecontinueerd. Andere organisaties worden uitgenodigd om, naast de provincie Noord-Holland, capaciteit te leveren in het integrale programmateam. Voor de hele sector, zowel de gebruiker, de beheerder als de ondernemer, zijn collectief en continu leren van grote waarde. Voorgesteld wordt een waterrecreatieschool en een innovatiepanel waterrecreatie op te richten. Om grip te kunnen houden op de voortgang van de waterrecreatievisie kunnen partijen deelnemen in de klankbordgroep. Ook stellen wij voor dat jaarlijks door de verschillende partijen gezamenlijk een brede waterrecreatiebijeenkomst Noord-Holland wordt georganiseerd. Overheden, ondernemers en gebruikers kunnen elkaar hier ontmoeten en tot kennisuitwisseling komen. Voor de onderlinge communicatie en informatie-uitwisseling ontwikkelen wij een website.

Een gezamenlijke beheeragenda: De grootste vaarwegbeheerders werken samen in een gezamenlijk opgestelde Beheeragenda. Hierin zijn onderwerpen benoemd waarvoor afstemming en actie nodig zijn om tot een meer effectieve en efficiënte aanpak te kunnen komen. De provincie en de grootste vaarwegbeheerders organiseren hiervoor een nieuwe manier van programmatisch samenwerken. Daarbij bespreken zij periodiek de voortgang van de Beheeragenda, sturen deze zo nodig bij en wisselen ervaringen en kennis uit. In de Beheeragenda zijn de volgende onderwerpen benoemd: veiligheid, duurzaamheid, taken en bevoegdheden, bediening, programmering, voorzieningen en waterplanten. De bestuurders bepalen welke acties zij prioritair vinden om gezamenlijk op te pakken en wie de trekker van deze actie is. De prioriteit is in eerste instantie gelegd bij onderwerpen die de gebruiker rechtstreeks raken. Dit betekent dat er dat er gezamenlijk wordt gewerkt aan de waterplantenproblematiek en aan de verkeersveiligheid op het water.

Een gezamenlijke afstemming van plannen en werkzaamheden: Om opgaven te kunnen realiseren, is het vaak efficiënt om bij geplande onderhoudswerkzaamheden en plannen aan te sluiten en met gebiedsprocessen mee te liften. Het realiseren van de opgave vraagt afstemming van plannen, inzet van menskracht en financiën.

Monitoring en evaluatie: Om de gepleegde inspanningen goed te kunnen monitoren en inzicht te krijgen in hoeverre geformuleerde doelstellingen worden bereikt, wordt een monitor- en evaluatieprogramma opgesteld. Jaarlijks wordt daarnaast een activiteitenoverzicht gemaakt en zullen de regionale ambitiekaarten geactualiseerd worden. Halverwege de planperiode zullen de Verkenningen geactualiseerd worden, aangezien de waterrecreatiesector dynamisch is.

INLEIDING

Noord-Holland is sinds jaar en dag verweven met het water: door de strijd tegen het water, maar ook door het gebruik van het water. Het resultaat is een provincie met een variëteit aan kustlandschappen, uniek buitenwater, karakteristieke binnenwateren en belangrijke vaarwegen. Vaak is het water gecombineerd met cultuurhistorische elementen in het landschap. Een “walhalla” voor de waterrecreant! Zowel vanuit het economisch als het maatschappelijk belang willen we deze positie van Noord-Holland behouden en versterken.

Het afgelopen jaar is door alle partijen die betrokken zijn bij waterrecreatie intensief samengewerkt aan de totstandkoming van de waterrecreatievisie van Noord-Holland. Het is een visie voor de langere termijn (tot en met 2030), want de opgaven en ontwikkelingen op het gebied van waterrecreatie vragen een langetermijnplanning en -sturing. De betrokken partijen zijn groot in aantal met een diversiteit aan belangen (zie bijlage 1). In het proces naar de visie toe is in gezamenlijkheid opgetrokken onder regie van de provincie Noord-Holland.

De visie is daarmee van ons allemaal: de gezamenlijke overheden, de beherende partijen, belangenbehartigers, ondernemers, maar ook de waterrecreant zelf. Gezamenlijk zijn wij verantwoordelijk voor het oppakken van de opgaven in deze visie. Ieder vanuit een eigen verantwoordelijkheid. Dit doen wij aan de hand van thema's die ons binden zoals innovatie, ondernemerschap en beheer. Dit doen wij ook heel gericht, in de prachtige gebieden die Noord-Holland kent.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het toekomstperspectief waar we naar streven en de drie deelproducten die bij de ontwikkeling van deze visie tot stand zijn gebracht. Vervolgens gaat hoofdstuk 3 in op de thematische opgaven, deze gelden voor alle regio's van de provincie Noord-Holland. Hoofdstuk 4 geeft de ambities, huidige situatie en de opgaven weer voor de vier gebieden die we in deze visie onderscheiden: Metropoolregio Amsterdam (MRA), Noord-Holland Noord, de Noordzeekust, de Waddenzee en het IJsselmeergebied. Daarbij wordt tevens aandacht besteed aan de provincies grenzend aan onze provincie. Tot slot geven we in hoofdstuk 5 aan hoe we samen richting uitvoering willen gaan.

ALGEMENE OPGAVE

De provincie Noord-Holland staat bekend om haar grote en gevarieerde aanbod op het gebied van waterrecreatie. Met drie kusten (Noordzee, Waddenzee en IJsselmeergebied) en de enorme diversiteit aan binnenwater heeft Noord-Holland blauw goud in handen!

2.1 HET TOEKOMSTPERSPECTIEF

Onze ambitie voor 2030 is dat Noord-Holland een vitale waterrecreatieprovincie is. Waarbij kansen zijn benut en gebruikers, ondernemers en overheden met elkaar zijn gekomen tot slimme, aantrekkelijke en duurzame mogelijkheden voor waterrecreatie. Uiteraard afgestemd op de kwaliteiten, kenmerken en draagkracht van de omgeving. De diversiteit en de kwaliteit van de waterrecreatiemogelijkheden zijn aantrekkelijk voor zowel onze inwoners als voor de waterrecreant van buiten. Er is ingespeeld op trends en ontwikkelingen, zoals klimaatverandering, digitalisering, gezondheidstrends, vergrijzing, trek naar de stad, toenemend internationaal toerisme, waardering van lokale en duurzame initiatieven en de tendens 'van bezit naar delen'.

Streefbeeld 2030

Waterrecreatie in Noord-Holland staat op de kaart. Het gevarieerde aanbod is toegankelijk voor iedereen. Digitaal is informatie beschikbaar over de verschillende vormen van waterrecreatie. Ook bij aankomst op een locatie ontvangt de waterrecreant informatie over de mogelijkheden in het gebied. Deze passen altijd bij het karakter van het gebied. Ook waterrecreatie-evenementen zijn afgestemd op voor de regio typische karakteristieken en waterrecreatiemogelijkheden. Ondernemers hebben aantrekkelijke arrangementen ontwikkeld voor combinaties van land- en waterrecreatie. Bijvoorbeeld om al varende de forten van de Stelling van Amsterdam, industrieel erfgoed langs de Zaan of een museum te bezoeken. Of om rechtstreeks met een veerverbinding naar een toeristische bestemming te varen.

De vaargebieden zijn goed en veilig met elkaar verbonden, waardoor leuke afwisselende rondjes te varen zijn in een groot gebied. De vaarwegbeheerders hebben daarvoor de bediening van bruggen en sluizen op elkaar afgestemd. De oversteek van het drukke Noordzeekanaal, het IJ en het Amsterdam-Rijnkanaal is een stuk veiliger geworden. Afmeren kan op verschillende plaatsen aan de route. Er zijn diverse vismogelijkheden bij pieren, langs kanalen en vaarten en aan de plassen.

Er zijn enkele nieuwe vaarverbindingen gerealiseerd, in ieder geval tussen Naarden en het IJmeer. Motorboten kunnen nu met slecht weer via binnenwater van Muiden naar het Gooimeer varen of een stop maken bij de passantenhaven van Naarden voor een bezoek aan Naarden Vesting. Elders in de Vechtstreek is een route langs historische buitenplaatsen in ontwikkeling.

De mogelijkheden om historische (trek)vaarten weer beter bevaarbaar te maken, zijn verder uitgewerkt. Hierbij is gekeken naar kansen voor een bredere gebiedsontwikkeling. Ook bij andere opgaven zijn meekoppelkansen ten volle benut. Aan de Noordzeekust en in het IJsselmeergebied zijn spots ontwikkeld voor durfsporten. De kitesurfers en strandzeilers hebben hun eigen gemarkeerde plekken langs de kust. Op andere plekken komt zo ruimte voor rust of een strandwandeling.

Op de plassen en meren wordt volop gezeild en gevaren. Onderweg en na afloop zoeken de watersporters het terras op. De jachthavens zijn een prettige verblijfplek en vormen een goede uitvalsbasis voor recreatie op het land. In een sloep, fluisterboot of kano geniet men van de natuur in Laag Holland en de Vechtstreek.

Bij de toeristische overstappunten die in heel Noord-Holland te vinden zijn, kan de vaarrecreant voor de afwisseling ook een wandeling of fietstocht maken door de natuur of door een stedelijke omgeving. Juist deze combinatie water-land geeft het varen een nieuwe dimensie.

Er zijn extra zwemplekken gerealiseerd, ook binnen de ring van Amsterdam. Elke Noord-Hollander kan nu in de buurt waterpret beleven. Bij Hoorn is zelfs een groot stadsstrand verzeen. Vanaf de Markermeerdijk is het water goed te beleven: strandjes, bankjes voor oeverrecreatie en aanlegsteigers. Op het Markermeer is het gezellig druk. Je kunt de Marker Wadden bezoeken en bij de luwteplekken in de Hoornse Hop liggen boten aangemeerd. In Amsterdam wordt emissievrij gevaren door de motorvaart.

De ondernemers in de waterrecreatie blijven zichzelf vernieuwen en spelen zo goed in op de veranderende vraag. De identiteit van de regio wordt benut voor duurzame productontwikkeling. Onder het motto "samen sterk" bundelen ondernemers, brancheorganisaties en gemeenten in een regio de krachten om tot een sterk product en een goede productpresentatie te komen.

We willen de positie van Noord-Holland als vooraanstaande waterrecreatieprovincie behouden en versterken, zowel vanuit het economisch als het maatschappelijk belang. De maatschappelijke en economische waarden moeten optimaal hand-in-hand gaan. We zetten daarmee in op de volgende twee doelstellingen:

1 Versterken van de economische waarde van waterrecreatie in Noord-Holland

Waterrecreatie vertegenwoordigt een belangrijke economische waarde voor Noord-Holland, zowel in bestedingen als werkgelegenheid. Economische waarde ontstaat met name waar water- en landrecreatie samenkomen. De strandrecreatie en het kusttoerisme in Noord-Holland zijn dan ook het meest omvangrijk en beslaan zo'n 756 miljoen euro aan bestedingen per jaar. De pleziervaart en de andere watersporten zijn afzonderlijk economisch minder omvangrijk, maar leveren bij elkaar opgeteld een gelijke omvang aan bestedingen. Uit de Verkenningen¹⁾ blijkt dat zeecruises, riviercruises, strandrecreatie, kanovaren, roeien en sloepvaren de belangrijkste groeimarkten in Noord-Holland zijn. Ook geeft de verkenning aan dat aandacht nodig is voor de pleziervaart (motor- en zeilboten, jachthavens), vanwege ontwikkelingen als vergrijzing en verandering in vaargedrag en botenbezit. Het is van belang dat we bij de groeimarkten de economische potentie kunnen verzilveren en bij de aandachtmarkten de weg naar vitaliteit inzetten. Uiteraard afgestemd op andere belangen in de omgeving.

2 Versterken van de maatschappelijke waarde van waterrecreatie in Noord-Holland

Voor de inwoners van Noord-Holland is het wonen bij water en de mogelijkheid om op diverse manieren te recreëren op en aan het water een grote kwaliteit. Door de enorme diversiteit van ons water, kennen we ook zeer diverse vormen van waterrecreatie. Waterrecreatie kenmerkt zich aan de ene kant door activiteit, sportiviteit, beweging en beleving en aan de andere kant door het ervaren van ruimte, rust, cultuurhistorie, natuur, landschap en stilte. Van durfsporten tot kanovaren. Het is van belang dat de diverse vormen, daar waar passend gefaciliteerd worden. Hierbij moet ook aandacht zijn voor de mogelijkheden voor minder mobiele inwoners van Noord-Holland. Dit geldt ook voor de inzet van vrijwilligers.

2.2 DE DEELPRODUCTEN VAN DEZE VISIE

Naast deze visie zijn in het proces van de afgelopen maanden verschillende zelfstandige deelproducten opgeleverd. Dit zijn het rapport 'Verkenningen Waterrecreatie Noord-Holland 2016' (kortweg aangeduid als Verkenningen), de Regionale ambitiekaarten en de Beheeragenda. Een nog op te stellen deelproduct is het Uitvoeringsprogramma provincie Noord-Holland 2016-2019. Per deelproduct wordt hier een korte toelichting gegeven. Deze visie is gebaseerd en afgestemd op deze deelproducten.

Verkenningen

Het rapport 'Verkenningen' levert de basisinformatie voor de visie.¹⁾ Het geeft een overzicht van de cijfers, trends en ontwikkelingen op het gebied van waterrecreatie in Noord-Holland. Het beschrijft het economische en maatschappelijk belang van de verschillende vormen van waterrecreatie in Noord-Holland en schetst daarbinnen aandachtsgebieden en groeimarkten. Tot slot geeft het rapport per regio gebiedskenmerken en typologieën. Het rapport is opgesteld met input vanuit alle betrokkenen en is in januari 2016 vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. De informatie uit de Verkenningen is gebruikt bij de totstandkoming van deze visie. In de hoofdstukken wordt hier ook regelmatig naar verwezen.

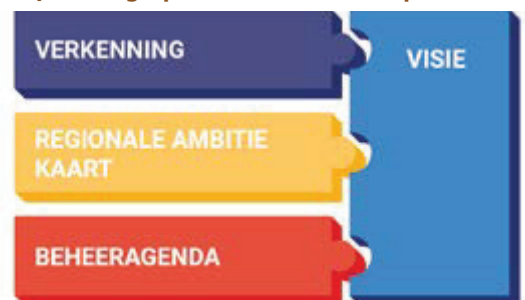
In de Verkenningen zijn vier gebieden gedefinieerd, die in de visie als uitgangspunt worden gehanteerd bij de gebiedsgerichte opgaven:

- Metropoolregio Amsterdam (MRA);
- Noord-Holland-Noord;
- Noordzeekust;
- Waddenzee en IJsselmeergebied.

Naast bovenstaande beschrijft het rapport Verkenningen de maatschappelijke trends en ontwikkelingen die de komende 10-15 jaar hun impact hebben op de waterrecreatie in Noord-Holland. De belangrijkste trends en ontwikkelingen zijn: klimaatverandering, digitalisering, diverse gezondheidstrends, bevolkingskrimp, verstedelijking en trek naar de stad, toenemend internationaal toerisme, waardering van lokale en duurzame initiatieven en de tendens 'van bezit naar delen'. De belangrijkste te verwachten effecten van deze trends zijn: verandering van de vraag naar waterrecreatie en een kwantitatieve groei van de vraag (met name binnen de MRA).

1) Verkenningen Waterrecreatie Noord-Holland 2016, Provincie Noord-Holland, 2016.

Afbeelding 4 | Schema visie en deelproducten

Tot slot zijn uit de visies van de bij waterrecreatie betrokken partijen de belangrijkste opgaven en strategieën gestedilleerd. In deze 'visies van derden' signaleren we vijf hoofdlijnen (in willekeurige volgorde):

- 1 *Spreads*: het gaat hierbij om het 'ontlasten' van de toeristische druk op Amsterdam en het bieden van economische kansen voor toeristisch-recreatieve voorzieningen en mogelijkheden buiten Amsterdam. Verder gaat het ook om het spreiden van de gebruikers op het water.
- 2 *Verbinden*: aandacht voor het belang van routenetwerken, het kunnen (blijven) maken van 'rondjes', de bedieningsregimes, hoogte van bruggen, de doorvaarbaarheid van waterwegen (diepgang, waterplanten etc.) en het ontbreken van fysieke schakels. Verder gaat het om het beter verbinden van het waternetwerk met het vaste land.
- 3 *Innoveren*: het benutten van kansen die geboden worden door nieuwe, digitale en technologische ontwikkelingen. Maar ook, het vergroten en verbeteren van het ondernemerschap binnen de waterrecreatiesector.
- 4 *Faciliteren*: het gaat hierbij om basisvoorzieningen, het op orde hebben van het 'eigen huis'. Bijvoorbeeld het op peil houden van en het verbeteren van de kwaliteiten van voorzieningen, netwerken en de wensen voor 'schoon, heel, veilig en duurzaam'.
- 5 *Communiceren*: het belang van interne (binnen de sector, waaronder afstemming) en externe (promotie, marketing, imago) communicatie.

Regionale ambitiekaarten

De regionale ambitiekaarten zijn ontwikkeld als hulpmiddel voor de uitvoering van deze visie. Zij helpen alle betrokken partners om elkaar vroegtijdig te informeren over de ambities die leven, zodat zij plannen op elkaar kunnen afstemmen en mogelijk met elkaar kansen kunnen benutten om meerwaarde te creëren ten behoeve van de waterrecreatie.

In alle regio's zijn veel lokale en regionale ambities. In de afgelopen maanden zijn alle ingebrachte ambities op de regionale ambitiekaarten geplaatst. Meer dan de helft van de ambities ligt in de MRA en ongeveer een kwart van de ambities in Noord-Holland Noord. De overige ambities zijn verdeeld over de twee kuststroken. De kaarten zijn niet statisch, maar juist dynamisch. Ambities veranderen, vallen weg en nieuwe plannen ontstaan. De ambities kunnen ook variëren op het gebied van gedeeld draagvlak, beschikbare financiën en planning. De kaarten hebben in die zin dan ook geen formele status. Om het doel, vroegtijdig communiceren om kansen te benutten, te kunnen borgen worden de kaarten jaarlijks geactualiseerd.²⁾

Beheeragenda

Een goed beheer van het water vormt een essentiële basis voor de verdere ontwikkeling van de economische en maatschappelijke waarde van waterrecreatie in Noord-Holland. Daarom is al tijdens het proces van het opstellen van de visie de vraag gesteld, of en hoe deze basis door middel van een gezamenlijk beheer door alle betrokken partijen kan worden versterkt. De waterschappen, Rijkswaterstaat en de Provincie Noord-Holland hebben, als beherende partijen, de handschoen opgepakt en gezamenlijk een beheeragenda opgesteld. De Beheeragenda beschrijft de onderwerpen waarop met elkaar afstemming nodig is om te kunnen komen tot een effectieve en efficiënte aanpak van het beheer van vaarwegen. Dit zijn:

- Veiligheid;
- Duurzaamheid;
- Taken en bevoegdheden;
- Bediening ten behoeve van doorstroming;
- Gezamenlijke programmering;
- Voorzieningen ten behoeve van gebruik;
- Waterplantenproblematiek.

Uitvoeringsprogramma provincie Noord-Holland 2016-2019

Op basis van deze gezamenlijke visie waterrecreatie stelt de provincie Noord-Holland voor de periode 2016-2019 een eigen uitvoeringsprogramma op. Met het uitvoeringsprogramma bepaalt het provinciebestuur welke taken, verantwoordelijkheden en rollen de provincie de komende periode invult en waar de beschikbare middelen voor worden ingezet. Om tussentijds bij te kunnen sturen, wordt jaarlijks aan Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten de voortgang van de visie waterrecreatie en het uitvoeringsprogramma gerapporteerd. Bij het vormen van een nieuwe coalitie wordt opnieuw de inzet van de provincie Noord-Holland voor de visie waterrecreatie bepaald.

2) <http://waterrecreatienederland.nl/regionale-ambitiekaarten>

2.3 DE STRATEGIE

Samen vooruit

De verschillende partijen moeten de ambitie van een vitale waterrecreatieprovincie tot 2030 gezamenlijk vormgeven en uitvoeren. De driehoek overheid-ondernemer-gebruiker in hun onderlinge samenhang staat hierbij centraal. Deze partijen hebben verschillende belangen, taken en verantwoordelijkheden. ‘Samen vooruit’ betekent, met respect en begrip voor die verschillen, in overleg en afstemming tot meerwaarde komen voor het waterrecreatiebelang in Noord-Holland. Daarbij moeten de economische en maatschappelijke meerwaarde worden afgezet tegen de mogelijke investeringen en ambities van de partijen. Deze visie is tot stand gekomen door samen aan de slag te gaan. Ook de uitvoering valt of staat bij een goede samenwerking.

Koers

Regionaal schaalniveau: Uit de ambitiekaarten en de input vanuit de werkbijeenkomsten blijkt dat ambities op het gebied van waterrecreatie op verschillende niveaus liggen: van heel concreet (een steiger aanleggen om een bepaalde doelgroep te faciliteren) tot grotere thema's (bevordering van doorstroming of onduidelijkheid in bevoegdheden). Omdat dit een visie voor de lange termijn is die de gehele provincie Noord-Holland betreft, richt deze visie zich met name op de ambities en opgaven op een hoger schaalniveau.

Drie thematische opgaven: We zien drie thematische opgaven die generiek spelen in heel Noord-Holland: het gebruik en beheer van water, de economische waarde van waterrecreatie en de verbindende functie van waterrecreatie. Het betreft hier opgaven die op korte en lange termijn om aandacht en oplossingen vragen van diverse partijen.

Maatwerk voor vier gebieden: Aangezien de vier gebieden in Noord-Holland zeer verschillend zijn en maatwerk is vereist, zijn naast de thematische opgaven ook de regionale gebiedsgerichte opgaven benoemd. De hoofdlijnen ‘spreiden, verbinden, innoveren, faciliteren en communiceren’ zijn in deze opgaven verwerkt.

Leidende principes bij prioritering: Goede verbindingen in het vaarnetwerk en de mogelijkheid van het varen van rondjes zijn randvoorwaarden voor waterrecreatie. Een goed ontsloten routenetwerk is tevens aantrekkelijk voor kansrijke verbindingen tussen water met land. Tot 2030 moeten knelpunten in de routenetwerken binnen en tussen de vier gebieden worden opgelost en moeten kansen worden benut. Hierbij moeten keuzes worden gemaakt: niet alles kan in één keer. Ook bij de uitwerking van de thematische opgaven is prioritering van de belangrijkste kansen en opgaven nodig. We introduceren hiervoor een aantal principes en termen om ontwikkeling en groei in waterrecreatie te faciliteren en op gang te brengen. Deze principes zijn leidend bij de uitwerking van onze strategie in deze visie.

Principe 1: Verbinding water - land

Waterrecreatie is sterk verbonden aan water én land. Waar recreatievormen van water en land nauw verweven zijn en samenkomen, zijn kansrijke overgangen en aantrekkelijke bestemmingen te ontwikkelen. Aanlegplaatsen, jachthavens, overstapplaatsen en knooppunten, oeverrecreatie en historische binnensteden zijn voor water- en landrecreanten en ondernemers aantrekkelijke locaties.

Afbeelding 5 | Waterrecreatiepartners

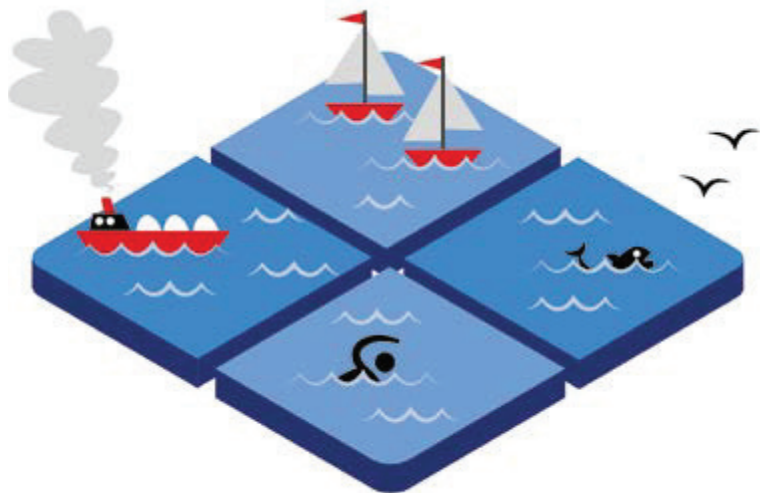

Afbeelding 6 | Verbinding water - land

Principe 2: Zonering

De verschillende vormen van waterrecreatie, activiteiten, voorzieningen en faciliteiten worden van elkaar gescheiden én verbonden. Zonering van waterrecreatie houdt rekening met veiligheid, kwetsbare gebruikers en natuur of andere belangen. Tegelijkertijd concentreert zonering het gebruik en maakt de betreffende waterrecreatie toegankelijk en biedt het mogelijkheden voor ondernemerschap. Dit geldt met name voor de durfspots, waar ruimte voor extreme wind- en watersporten wordt geboden.

Afbeelding 7 | Zonering**Afbeelding 8 | Durfspots****Principe 3: Aquapunctuur**

Voor prioritering van kansen die voor een groter gebied en voor meerdere doelgroepen winst opleveren, wordt 'aquapunctuur' geïntroduceerd. Het resultaat van dit 'prikje' is nooit slechts een lokale, individuele oplossing voor een knelpunt of kans, maar werkt als effect door en is daardoor altijd van grote regionale betekenis. Bij aquapunctuur is sprake (van een combinatie) van:

- Verbindingen van netwerken en combinaties van water- en landrecreatie;
- Meervoudige opgave met meer dan één waterrecreatievorm, waar slimme combinaties mogelijk zijn;
- Ambities van meerdere stakeholders, waar wensen van gebruikers en eisen van beheerders duidelijk zijn;
- Aanwezigheid van aantoonbare kansen voor ondernemers;
- Kansen voor koppeling met cultuurhistorie, als onderdeel van een aantrekkelijke bestemming.

Afbeelding 9 | Aquapunctuur

THEMATISCHE OPGAVEN

De thematische opgaven omvatten overkoepelende ambities en opgaven die in de hele provincie Noord-Holland, dus in elk van de vier regio's, spelen. De thema's zijn:

- 1 'Water is van ons allemaal'. Hierbij gaat het om de diversiteit van water(recreatie) en de samenwerking tussen de daarbij betrokken partijen;**
- 2 'Water doet de economie stromen'. Centraal hierin staat de wijze waarop de economische waarden van waterrecreatie worden geoptimaliseerd;**
- 3 'Water verbindt'. Dit thema richt zich op de versterking van de verbinding tussen water- en landrecreatie.**

3.1 WATER IS VAN ONS ALLEMAAL

Het water is van ons allemaal! Het water kent dan ook veel diverse gebruikers. Beroepsvaart, beroepsrecreatievaart, maar ook de individuele inwoners van Noord-Holland en de toeristen genieten allemaal van, op en aan het water op hun eigen manier. De combinatie van het verschillende gebruik kan de levendigheid en de economie versterken, maar het kan soms ook tot overlast en conflicten tussen verschillende typen gebruikers leiden. In deze paragraaf gaan we hier nader op in.

Naast de hoeveelheid en diversiteit van de gebruikers kent het water ook vele beheerders. Het Rijk, provincies, waterschappen, gemeenten, recreatieschappen hebben allen deelverantwoordelijkheden in het beheer van en rond het water. Dit vraagt om afstemming, overleg en heldere afspraken. Het is belangrijk om hier in deze visie apart aandacht aan te besteden.

Ambitie 2030

Waterrecreatie voor iedereen

Waterrecreatie is in deze visie breed gedefinieerd. Het omvat alle vormen van recreatie die op, aan of in het water worden gedaan, bijvoorbeeld: zwemmen, vissen, roeien, kanovaren, sloepvaren, zeilen, pleziervaart, schaatsen, duiken, cruisevaart (zee en rivier), windsurfen, golfsurfen, kitesurfen, blokarten en andere durfsporten. Voor al deze vormen van recreatie is een plek op, in of aan het water. Voorzieningen zijn toegesneden op de wensen en eisen van de gebruikersgroep. Ook voor mindervaliden zijn er voldoende mogelijkheden voor waterrecreatie. De betrokken overheden erkennen het belang van de diverse gebruikers van het water en betrekken deze belangen bij de plannen voor gebiedsontwikkeling, herstructurering of groot onderhoud.

Veiligheid op het water

Waterrecreanten kunnen genieten van het water zonder hinder of gevaar door andere vormen van waterrecreatie. Een goede zonering van activiteiten geeft hier invulling aan. Ook beroepsmatig gebruik van het water en waterrecreatie hinderen elkaar niet. Gevaarlijke situaties worden voorkomen door aandacht te geven aan het thema veiligheid en het oplossen van knelpunten, bijvoorbeeld door inrichtingsmaatregelen.

Waterrecreatie en natuur gaan goed samen

Waterrecreatie in natuurgebieden versterkt de beleving van de natuurgebieden en het draagvlak voor de natuur. Zonering is aangegeven om duidelijkheid te geven over hoe waterrecreatie en natuur optimaal naast elkaar kunnen bestaan. Ontwikkeling van durfspots is gefaciliteerd waar dit mogelijk is. Kwetsbare natuur (KRW en Natura 2000) wordt beschermd, er is een goede gevarieerde waterplantenstand en visstand in het water. Schoon water met waterplanten en vissen zijn een belangrijke randvoorwaarde voor waterrecreatie en een robuust onderdeel van het watersysteem. De Hoornse Hop en het Gooi- en Eemmeer zijn goed bevaarbaar.

Duurzame waterrecreatie

Er is sprake van een toekomstbestendig gebruik van het water. Zo is er een optimale balans tussen natuurwaarden en het gebruik van het water door verschillende gebruikers, wordt er in Amsterdam emissieneutraal gevaren en vinden investeringen op een duurzame wijze plaats. Jachthavens en ondernemers richten zich ook op verduurzaming van het bedrijf.

Afgestemd beheer

De verschillende beheerorganisaties weten elkaar in gezamenlijke opgaven goed te vinden en werken samen om de kansen voor waterrecreatie te versterken. Zij stemmen de programmering af en zorgen ondanks de complexe verdeling van taken en bevoegdheden voor helderheid voor de gebruiker. Bij groot onderhoud en nieuwe projecten treden de beheerders in overleg met de regio, om hun ambities vanuit de regionale ambitiekaarten, met inachtneming van financiële dekking en beheerafspraken, bij de planvorming te betrekken.

Waar staan we nu?

Waterrecreatie voor iedereen

- In de Verkenningen zijn per recreatievorm de feiten en cijfers, de trends en ontwikkelingen en het economisch en maatschappelijk belang van waterrecreatievormen op een rij gezet. Voor een aantal van deze waterrecreatievormen ligt op regionaal niveau in Noord-Holland voor 2030 geen specifieke opgaven. Het betreft vooral lokale wensen en ambities. Dit geldt bijvoorbeeld voor schaatsen, duiken en roeien.
- Vanuit verschillende waterrecreatievormen is er behoefte aan meerdere en betere voorzieningen. Dergelijke voorzieningen kunnen de verbinding tussen water en land versterken, als koppeling tussen waterrecreatie en land- en oeverrecreatie of als toegangspunt tot aantrekkelijke bestemmingen.
- Voor ouderen en mindervaliden die willen vissen, roeien, (kano)varen, zeilen, duiken en waterskiën is er lokaal een groeiend aanbod van mogelijkheden bij verenigingen.
- Durfsporten op strand en water zijn in opkomst en populair bij een groeiende gebruikersgroep.

Veiligheid op het water

- Bij grotere wateren en aan de kusten zien we dat de combinatie van de verschillende recreatievormen en faciliteiten op het land een gebied aantrekkelijk maakt voor de recreant. Lokaal vraagt dit goede afspraken over zonering, zodat veilig gerecreëerd kan worden. Op veel plaatsen wordt al van het instrument zonering gebruik gemaakt.
- De combinatie van beroepsvaart met recreatievaart op hetzelfde vaarwater kan spanning opleveren. Voor de waterrecreant die zich tussen waterrecreatiegebieden wil verplaatsen, is met name het Noordzeekanaal en het Amsterdam Rijnkanaal een kwetsbare oversteek. Daarnaast wil de beroepsvaart ook geen hinder van de (regelmatig minder ervaren) waterrecreant op belangrijke doorvaarroutes.

Waterrecreatie en natuur gaan goed samen

- Zonering in tijd (broedseizoen) en ruimte wordt al ingezet bij bescherming van natuurgebieden. Wij zoeken naar de optimale balans tussen de bescherming van kwetsbare natuur (Natura 2000 en Kaderrichtlijn Water) en het belang van de waterrecreant. Dit levert bijvoorbeeld op dat aan de kust van het IJsselmeergebied plekken zijn aangewezen waar kitesurfen is toegestaan, maar ook stukken kust waar het (tijdelijk) verboden is.
- Via een folder wordt door de sector gecommuniceerd om natuurvriendelijk te varen in het IJsselmeergebied (een gedragscode) om te voorkomen dat kwetsbare plekken in het Markermeer voor varen gesloten worden.
- Waterplanten zorgen voor hinder bij de vaarrecreant in de Hoornse Hop en het Gooi- en Eemmeer. De pilot maaien Hoornse Hop is met twee jaar verlengd tot aan de realisatie van de luwtmaatregelen. Op beide locaties kan een beperkt waterplantenoppervlak eens per jaar gemaaid worden, overheden financieren dit en gebruikers helpen het maaisel te verzamelen.
- Voor vismigratie staan maatregelen geprogrammeerd en zijn al veel maatregelen genomen door waterbeheerders. De waterkwaliteit verbetert door maatregelen, waterplanten en vissen worden gemonitord (KRW).

Duurzame waterrecreatie

- Duurzaamheid is een breed begrip. Dit gaat deels over het ondernemend vermogen en innovatie in de waterrecreatiesector (paragraaf 3.2.1.), maar ook over het samengaan van natuurontwikkeling en vormen van waterrecreatie, waar middels zonering naar een optimale balans wordt gezocht.
- In natuurgebieden wordt al elektrisch gevaren. Een wens van de sector is om het elektrisch varen in natuurgebieden te bevorderen.
- Amsterdam gaat tweetakt motoren verbieden (verkeersbesluit). Waternet zal in 2018 geen eigen vaartuigen met dieselmotoren meer hebben en in 2020 emissieneutraal varen.
- De sector is aan het verduurzamen.

Afgestemd beheer

- De beheerorganisaties komen elkaar op diverse terreinen tegen, waar waterrecreatie maar een onderdeel van alle werkzaamheden is. In het landelijk overleg 'Water ontmoet water' worden door beheerorganisaties diverse wateronderwerpen geagendeerd waaronder waterrecreatie.
- Specifiek voor het programma waterrecreatie Noord-Holland is een bestuurlijk en ambtelijk beheeroverleg ingericht om met elkaar tot afstemming op activiteiten te komen en te leren van elkaar. Er ligt een beheeragenda met onderwerpen waar de beheerorganisaties gezamenlijke acties hebben verwoord.

Wat is de opgave?

Waterrecreatie voor iedereen

- Tijdig inbrengen van de (soms lokale) ambities en wensen van waterrecreatie als meekoppelkans bij grotere ontwikkelingen (zoals de zeesluis) of groot onderhoud.
- Faciliteren van voorzieningen voor de waterrecreant (bijvoorbeeld een visplek), waar mogelijk geschikt voor meerdere doelgroepen (bijvoorbeeld door een deel van een steiger te verlagen voor de roeisport) en koppelen aan lokale ambities bij verenigingen.
- Oog hebben voor het benutten van kansen om waterrecreatie ook voor ouderen en mindervaliden toegankelijk te maken. Bovendien de aandacht voor aangepaste voorzieningen voor mindervaliden (onder andere via Sportservice) vergroten door deze beter bekend te maken. De zorgrecreatie is een groeiemarkt waar ondernemers op in kunnen springen.

Veiligheid op het water

- Voortzetten van het inzetten van zonering als instrument om verschillende typen waterrecreatie op een goede manier met elkaar te combineren, om zo de aantrekkelijkheid en veiligheid van kusten en grote wateren voor de verschillende recreatievormen te behouden.
- Per locatie waar beroepsvaart en recreatievaart samenkomen en dit leidt tot onveilige situaties, zoeken naar een oplossing op maat. Dit doen we door hieraan te werken via de gezamenlijke Beheeragenda van de beherende organisaties en in het lopende project 'Veiliger Kruisen Amsterdam-Rijnkanaal'.
- Blijven aansluiten op het project 'Varen doe je samen!', waarin partijen door middel van voorlichting gezamenlijk werken aan het vergroten van de verkeersveiligheid op het water. Dit project is erop gericht dat beroepsvaart en recreatievaart veilig op hetzelfde vaarwater naast elkaar kunnen plaatsvinden.

Waterrecreatie en natuur gaan goed samen

- De inzet van zonering voor het goed combineren van waterrecreatie en natuur verder verbeteren. Dit heeft onder meer betrekking op informatievoorziening voor de waterrecreanten.
- Samen werken met partners aan een goede gevarieerde waterplanten- en visstand, zodat een robuust ecosysteem ontstaat. Daarbij monitoren we de voortgang.
- Een duurzame oplossing vinden voor het beheer van de waterplanten in de Hoornse Hop en het Gooi- en Eemmeer. Indien er geen betere oplossing dan maaien is, dan is de uitdaging om ook de gebruiker te laten bijdragen aan de kosten van het maaien en het maaisel te benutten.

Duurzame waterrecreatie

- Vanuit het programma waterrecreatie faciliteren om met elkaar en van elkaar te leren onder meer op het gebied van duurzaamheid.
- Duurzaamheid opnemen als randvoorwaarde voor investeringen voor de waterrecreatie.

Afgestemd beheer

- De beheeragenda nader uitwerken met een uitvoeringsagenda.

3.2 WATER DOET DE ECONOMIE STROMEN

Waterrecreatie vertegenwoordigt een belangrijke economische waarde voor Noord-Holland, zowel in bestedingen als in werkgelegenheid. Ook draagt waterrecreatie bij aan het woon- en vestigingsklimaat. Het vergroten van de economische waarde van waterrecreatie is één van de twee centrale doelstellingen van het programma waterrecreatie. Versterken van het ondernemend vermogen, innovatie en het verbeteren van de marketing en promotie zijn hiervoor de belangrijkste invalshoeken. Voor het vergroten van het economisch effect zien we daarbij ook specifieke kansen in het versterken van de combinatie van waterrecreatie met landrecreatie (paragraaf 3.3 gaat hierop in).

3.2.1 Ondernemend vermogen en innovatie

Ambitie 2030

Versterken van het ondernemerschap en innovatiekracht

De vitale waterrecreatiesector levert een belangrijke bijdrage aan de bestedingen, werkgelegenheid en het vestigingsklimaat in de provincie Noord-Holland. Met nieuwe producten is ingespeeld op de kansen die de dynamische waterrecreatiemarkt biedt. Naar 2030 toe voeren de private initiatieven steeds meer de bovenhand in de ontwikkeling van waterrecreatie. De overheden dragen zorg voor infrastructuur, onder meer door beheer goed te regelen en gerichte 'aquapunctuur'-investeringen te doen in de fysieke omgeving (opheffen van knelpunten in verbindingen en aanlegvoorzieningen op die plekken waar een grote spin-off wordt verwacht). Het bedrijfsleven anticipeert daarop met eigen investeringen en productontwikkeling. Met name de locaties waar land- en waterrecreatie samenkomen, bieden daarvoor interessante kansen.

Bedrijven zijn vitaal. Er is voortdurend aandacht voor het doorvoeren van marktgerichte, duurzame innovaties. Door met en van elkaar te leren komt kwaliteitsverbetering tot stand. Bedrijven hebben bij dit alles een scherp oog voor de ontwikkelingen in de directe omgeving van het bedrijf: zo mogelijk benutten ze meekoppelkansen. Dit geldt ook voor de kansen die een bredere gebiedsontwikkeling kan bieden. Bedrijven kunnen deze ook zelf initiëren. Zo levert clustering met nautische industrie synergievoordelen op met een grotere economische spin-off.

Groeimarkten

Ondernemers spelen optimaal in op de vraag van de waterrecreant. Groeimarkten als strandrecreatie, kanovaren, roeien en hengelsport zijn hierdoor de afgelopen jaren goed gefaciliteerd. Het populaire sloepvaren is als markt verder ontwikkeld, waarbij duurzaamheid een belangrijk kenmerk is. De riviercruisevaart heeft voldoende voorzieningen en heeft zich vanuit Amsterdam gespreid naar andere bestemmingen in de regio, zoals Haarlem, Enkhuizen, Hoorn en Huizen. De logistieke druk in Amsterdam is daarmee in goede banen geleid.

Duurzaamheid als onderscheidend vermogen

Ondernemers staan open om met en van elkaar te leren, onder meer op het gebied van verdere verduurzaming van het bedrijf. Deze ondernemers leggen de lat hoger dan de eisen die bijvoorbeeld het keurmerk Blauwe Vlag aan hen stelt; landelijk lopen ze daarmee voorop.

Verbeteren regionale samenwerking

Ondernemers hebben regionaal de handen ineen geslagen om gezamenlijk een ontwikkelingsplan voor hun regio op te stellen. De regionale ambitie-kaarten bieden hierbij een overzicht van de ambities die er al in de regio leven. De ontwikkelingsplannen geven duidelijk aan waar ondernemers voor aan de lat staan en wat zij daarbij van de overheid verwachten. Ook op andere terreinen weten veel ondernemers elkaar steeds beter te vinden. Bij ondernemers is het belang van ketendenken prominent aanwezig. Deze samenwerking tussen de schakels in de keten om processen te verbeteren, is onder meer tot uiting gekomen in verschillende gezamenlijke (keten)innovatietrajecten.

Waar staan we nu?

Versterken van het ondernemerschap en innovatiekracht

- Uit de Verkenningen blijkt dat de markt sterk in ontwikkeling is. We zien bijvoorbeeld vergrijzing en een verschuiving van bezit naar gebruik. Ondernemers anticiperen hierop verschillend. De echte innovators springen hier direct op in. Dit zijn ondernemers die continu op zoek zijn naar verbetering van hun product en dienstverlening. Hun bedrijf is gevestigd op plekken die kansen bieden voor een verdere ontwikkeling (bijvoorbeeld in stedelijk gebied of op plekken met een groeiende marktvraag).
- We zien ook dat het ondernemerschap in delen van de waterrecreatiesector achterblijft of stagneert. Enerzijds ontbreekt het deze ondernemers soms aan inzichten, toekomstvisie of investeringsbereidheid (bijvoorbeeld doordat infrastructuur of andere randvoorwaarden nog niet op orde zijn). Anderzijds is het voor de ondernemer soms onvoldoende mogelijk om te ondernemen en in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de markt (bijvoorbeeld een dalende bezettingsgraad). Dit kan worden veroorzaakt door juridische of fysiek-ruimtelijke beperkingen of omdat de plek minder kansen biedt. Daardoor loopt het aanbod het risico achter de markt aan te lopen. Op enkele plaatsen lijkt daar al sprake van te zijn.
- Bedrijven aan de plassen die van oudsher bekend zijn als watersportgebied, zoals de Loosdrechtse Plassen, Westeinderplassen en het Alkmaarder- en Uitgeestermeer oriënteren zich op het creëren van nieuw elan in hun gebied.

Groeimarkten

- Uit de Verkenningen blijkt dat de belangrijkste groeimarkten in Noord-Holland zeecruises, riviercruises, strandrecreatie, kanovaren, roeien, sloepvaren en hengelsport zijn. Met name de ontwikkelingen op de riviercruisevaart en de sloepen-netwerken leveren regionale opgaven op.

Duurzaamheid als onderscheidend vermogen

- Hoewel in Noord-Holland 24 Blauwe Vlaggen zijn toegekend, als de onderscheiding voor schone en veilige jachthavens en stranden, kan de sector op het gebied van duurzaamheid nog grote stappen maken. Verbetering van de duurzaamheid van de sector maakt onderdeel uit van het ondernemerschap en innovatiekracht.
- In het provinciale subsidieprogramma WED is sterk ingezet op cofinanciering van projecten op het gebied van duurzaamheid jachthavens en riviercruises³⁾.

Verbeteren regionale samenwerking

- De ondernemers in het Hollands Plassengebied hebben een gemeenschappelijk ontwikkelingsplan (water)recreatie opgesteld welke gebruikt wordt als agenda voor uitvoeringsprojecten. In andere regio's zijn deze plannen nog niet opgesteld.

Wat is de opgave?

Versterken van het ondernemerschap en innovatiekracht

- Herontwikkeling van watersportbedrijven (met name jachthavens) op kansrijke locaties. Doel is om in te spelen op veranderingen in de markt en om water en land beter te verbinden. Hierbij kan gedacht worden aan de ontwikkeling van overnachtingsmogelijkheden of dagrecreatie. Ook kan een koppeling met nautische industrie kansrijk zijn. Zo mogelijk maakt de transformatie onderdeel uit van een bredere gebiedsontwikkeling.
- Met alle waterrecreatiepartners invulling geven aan de ontwikkeling van het ondernemerschap en het leren van en met elkaar, bijvoorbeeld door de organisatie van Innovatietafels (paragraaf 5.1). Thema's daarbij kunnen zijn: verhoging van efficiency, arbeidsmarkt, onderwijs en scholing en ontwikkeling van netwerken.

Groeimarkten

- Groeimarkten brengen de vraag naar extra of soms andere voorzieningen met zich mee, om de groei te kunnen faciliteren. Dit kan spanningen opleveren met andere maatschappelijke belangen en vraagt om lokale afwegingen.
- De riviercruisevaart levert capaciteitsdruk en logistieke druk op in Amsterdam en Hoorn, en uitdagingen voor Haarlem en Enkhuizen om de riviercruisevaart optimaal te bedienen. Amsterdam is blijvend in overleg met de directe regio om deze druk op te kunnen vangen. Met de laatste investering in Huizen voor de riviercruisevaart (met behulp van WED subsidie) zijn er op dit moment voldoende aanmeervoorzieningen in de regio. De opgave richting 2030 is het continue monitoren van de groei. Daaruit kan de behoefte aan aanvullende voorzieningen voor de toekomst blijken.
- Vanuit het bedrijfsleven wordt geïnvesteerd om aan de vraag naar sloepen te kunnen voldoen. Het creëren van netwerken voor sloepen en interessante water-land verbindingen zijn van belang om de economische en maatschappelijke waarden te vergroten. Daarnaast is het van belang dat ingezet wordt op verduurzaming van deze markt.

3) WED: Water als Economische Drager: subsidieprogramma van de provincie Noord-Holland ter stimulering van gebruik van het water met als doel versterking van de economie

Duurzaamheid als onderscheidend vermogen

- Het verder verbeteren van de duurzaamheid van bedrijven in de waterrecreatiesector. Duurzaamheid voorwaardelijk maken als onderdeel van de bedrijfsvoering en duurzaamheid als belangrijk thema om van elkaar te leren. Doel is om aantoonbaar en zichtbaar landelijk tot de koplopers te behoren.

Verbeteren regionale samenwerking

- Het opstellen van een gemeenschappelijk ontwikkelingsplan voor de toekomst van waterrecreatie voor alle regio's van Noord-Holland. Het initiatief hiervoor ligt bij de bedrijven. In de plannen nemen zij een agenda op voor projecten die door de overheid opgepakt kunnen worden en projecten waar ondernemers aan zet zijn. Regionale partijen kunnen hierbij een rol spelen om ondernemers kansen te laten zien, te verbinden en best practices van innoverende en toekomstgerichte bedrijven te delen om anderen te inspireren.

3.2.2 Marketing en promotie

Ambitie 2030

Voor bezoekers zijn de waterrecreatiemogelijkheden medebepalend geweest in de bestemmingskeuze. Waterrecreatie vormt een onlosmakelijk onderdeel van het regionale toeristisch-recreatief product. De diversiteit en kwaliteit van het aanbod komen in de positionering van de bestemmingen tot uiting. De regio's profileren zich onderling op basis van hun eigen specifieke kwaliteiten als een toeristisch-recreatieve bestemming. Waar dat versterkend werkt, is samenwerking gezocht met partijen van buiten de provincie. Per gebied is voor elk van de waterrecreatievormen een keuze gemaakt voor specifieke doelgroepen waar ondernemers zich op richten bij de ontwikkeling van passende recreatiemogelijkheden. Hierbij is gebruik gemaakt van de mogelijkheden die leefstijlsegmentatie biedt (zie bijlage 2 voor uitleg over leefstijlsegmentatie). De keuze is gebaseerd op de vraag uit de markt en de beleef- en gebruiksmogelijkheden van het water in het gebied. Bij de uitwerking is ingezet op de ontwikkeling van (meerdaagse) vaarroutes, die de watersporter uitnodigen tot een bezoek aan andere recreatieve bestemmingen in de regio.

Met marketing en promotie is invulling gegeven aan de regionale profilering vanuit de identiteit. Partijen in de regio hebben de handen hiervoor ineengeslagen. Regionale marketingorganisaties hebben hierin een leidende rol vervuld. Zij zorgen voor samenwerking in strategie en uitvoering tussen lokale overheden, ondernemers en andere stakeholders.

De georganiseerde evenementen sluiten aan bij de identiteit van de regio. Ook de evenementen dragen die identiteit verder uit en slaan de brug tussen waterrecreatie enerzijds en landrecreatie anderzijds. Met topwatersportevenementen blijft Noord-Holland zich op de kaart zetten.

De waterrecreant wordt op een overzichtelijke wijze geïnformeerd over de waterrecreatiemogelijkheden in Noord-Holland. Er is optimaal gebruik gemaakt van de mogelijkheden die nieuwe ICT-ontwikkelingen hebben geboden. Ook op het water is het voor de waterrecreant steeds duidelijk waar hij aan toe is.

Waar staan we nu?

- De waterrecreatiesector in de verschillende regio's is nog te veel gericht op 'voor elk wat wils'. Er worden geen of nauwelijks keuzes in (leefstijl)doelgroepen gemaakt, daar waar dit de branding en beleving van het gebied juist kan versterken. In de branding van de toeristische regio's wordt nog onvoldoende de koppeling gemaakt met de kwaliteiten van het water, zowel in gebruik als beleving. Ook ontbreekt het aan een totaaloverzicht van bestaande routestructuren in de provincie, en de mogelijkheden voor een overstap op andere routes (overstappen van de fiets op de boot of de combinatie met wandelpaden).
- Doelgroepgericht werken is een opgave voor de regio's en bedrijven. Te vaak wordt in onvoldoende mate een duidelijke keuze gemaakt in doelgroepen vanuit het aanbod zelf en richting de markt. Leefstijlsegmentatie kan hierbij een leidraad zijn (zie bijlage 2). In de regio's zijn sterke organisaties waarop kan worden aangesloten, zoals Holland boven Amsterdam en Amsterdam Marketing.
- In Noord-Holland worden diverse evenementen georganiseerd, daarvan is SAIL Amsterdam verreweg de grootste. Maar ook de HISWA, Ronde van Texel, de Regatta in Medemblik en de Marinedagen van Den Helder zijn goed bezochte evenementen.

Wat is de opgave?

- Opzetten van doelgroepgerichte gebiedsmarketing en -promotie. In de regio's werken het bedrijfsleven en de lokale overheden daarin samen. Belangrijke onderdelen van marketing en promotie zijn de bekendheid van routestructuren, ontwikkeling (meerdaagse) vaarroutes en arrangementvorming.
- Provinciegrensoverschrijdende samenwerking in marketing van de waterrecreatiebestemmingen Waddenzee, IJsselmeergebied en de Hollandse Plassen.
- Organiseren van evenementen die de provincie Noord-Holland als waterrecreatieprovincie op de kaart zetten. Regionale afstemming is daarbij gewenst.

3.3 WATER VERBINDT

In het streven naar het vergroten van de economische en maatschappelijke waarde van waterrecreatie is de versterking van de verbindende functie van het water een belangrijke ambitie. Goede verbindingen in het vaarnetwerk en de mogelijkheid van het varen van rondjes zijn randvoorwaarden voor waterrecreatie. Noord-Holland biedt voor de pleziervaart een uitgebreid recreatief vaarrouthenetwerk, dat onderdeel uitmaakt van het landelijke basisrecreatietoervaartnet (BRTN). Daarnaast zijn al verschillende sloepennetwerken uitgerold in Noord-Holland en zijn deze in sommige regio's nog in ontwikkeling. Ook hier wordt de aansluiting met aangrenzende provincies gezocht. Samen met de provincies Zuid-Holland en Utrecht beschikken we zelfs over het grootste aaneengesloten sloepennetwerk in Nederland.

In deze visie gelden goede verbindingen in het vaarnetwerk als randvoorwaarde, om een aantrekkelijk routenetwerk te kunnen bieden voor de waterrecreant, en om de maatschappelijke en economische waarde van waterrecreatie te vergroten. Het optimaliseren van deze verbindingen en het oplossen van knelpunten in het vaarnetwerk komen terug bij de gebiedsgerichte opgaven in hoofdstuk 4.

De verbindingen in het vaarnetwerk bieden tevens kansen voor voorzieningen en faciliteiten voor recreatie op zowel het water als het land. In de visie geven wij verder invulling aan dit thema via de volgende twee invalshoeken: versterking van de relatie water- en landrecreatie en ontwikkeling van het recreatief personenvervoer over water.

3.3.1 Verbinding tussen water- en landrecreatie

Ambitie 2030

Verbetering aanbod leidt tot verlenging van de verblijfsduur

De relatie water- en landrecreatie is versterkt, waarmee het economisch effect van waterrecreatie is vergroot. Waar recreatievormen van water en land nauw samenkomen, zijn kansrijke overgangen en aantrekkelijke bestemmingen ontwikkeld. Er is succesvol invulling gegeven aan de tweeledige uitdaging om waterrecreanten 'aan wal' te krijgen en landrecreanten 'op en aan het water' te brengen. De bestedingen zijn toegenomen als gevolg van een groeiend aantal bezoekers mede door een langere verblijfsduur.

Waterrecreatie is als onderdeel van brede gebiedsontwikkelingen (op het land) meegenomen. Combinatie van functies, aanwezigheid van ondernemerschap en marktpotentieel zijn belangrijk om voorzieningen op een hoger niveau aan te bieden. Zo heeft bijvoorbeeld de opgave van de versterking van de Markermeerdijk extra mogelijkheden voor oeverrecreatie en watersport opgeleverd.

Cultuurhistorie als basis voor verbinding

De verbinding tussen water en land is eveneens gemaakt door aan te sluiten op de historische functie van waterwegen. Voorbeelden zijn de historische trekvaarten, zoals de trekvaarten die voorheen landgoederen en buitenplaatsen in het Gooi en

Kennemerland met Amsterdam verbonden. Ook interessant zijn watergangen in agrarische gebieden, die in het verleden door boeren en tuinders voor transport van gewassen en vee zijn gebruikt. De Broekerveiling is een voorbeeld van een in het oog springende bezienswaardigheid betreffende de historische functie van waterwegen.

De historische functie van water verbindt. Het biedt recreanten op water en land bezienswaardigheden: de ringvaart van de Haarlemmermeerpolder en de gemalen die voor de drooglegging zorgden, de veenontginning die bepalend is geweest voor het landschap en de vaarmogelijkheden in Broek in Waterland; de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie, waar het water een belangrijke functie vervulde in de verdediging van Noord-Holland tegen invallen van buitenaf.

Door de verbinding van water- en landrecreatie zijn meer clusters van (waterrecreatie)voorzieningen en activiteiten ontstaan; in de diverse havens en aanlegplaatsen in en nabij de historisch aan het water gelegen dorpen en steden. Dit geldt voor grotere steden als Alkmaar, Zaandam en Haarlem maar ook voor kleinere kernen als Den Oever, Enkhuizen, Medemblik, Kolhorn en Edam. Hier zijn naast de faciliteiten en voorzieningen cultuurhistorische bezienswaardigheden beleefbaar.

Ontwikkelen van schakels tussen water- en landrecreatie

Jachthavens vormen een cruciale schakel in de verbinding van water- en landrecreatie. Op kansrijke locaties (dat wil zeggen: met een groot marktpotentieel) hebben jachthavens zich verbreed met nieuw aanbod gericht op nieuwe vormen van waterrecreatie en dag- en verblijfsrecreatie. Tevens zijn specifieke toeristische overstappunten (TOP's) en Openbaar Vervoerknooppunten (OV-knooppunten) gemaakt waar water- en landrecreanten goed bediend worden in de overstap op wandel-, fiets-, vaar- en ruiterroutenetwerken in de provincie. De oeverrecreatie en aanwezigheid van horeca maken deze locaties extra aantrekkelijk.

Waar staan we nu?

Verbetering aanbod leidt tot verlenging van de verblijfsduur

- We zien dat de 'traditionele watersporter', de watersporter die actief en lang varend op zijn boot doorbrengt, langzaam in omvang afneemt. Daarvoor in de plaats is de opkomst van de watersporter die het varen afwisselt met activiteiten op het land. Ook voor een verlenging van het verblijf (en daarmee vergroten van het economisch effect) zijn betere voorzieningen op de wal noodzakelijk. De markt vraagt om de koppeling. We zien zowel dagtochten in sloepvaren en kanovaren als meerdaagse tochten opkomen.

Cultuurhistorie als basis voor verbinding

- Een aantal van de historische verhalen van de vaarwegen wordt ingezet voor toeristisch-recreatieve productontwikkeling, voorbeelden zijn de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Zo is in fort Abcoude een viscentrum voor mindervaliden gevestigd en herbergt fort Bezuiden Spaarndam een café, minimuseum en kanovereniging.

Ontwikkelen van schakels tussen water- en landrecreatie

- In Noord-Holland is bij een aantal toeristische overstappunten al een koppeling gelegd met waterrecreatie, bijvoorbeeld TOP Kortenhoef. De koppeling van waterrecreatie met OV-knooppunten biedt kansen voor verdere ontwikkeling.

Wat is de opgave?

Verbetering aanbod leidt tot verlenging van de verblijfsduur

- Verkennen van de mogelijkheden om bij integrale gebiedsontwikkelingen (natuurontwikkeling, stedelijke ontwikkeling, waterveiligheidsopgaven) waterrecreatie als onderdeel op te nemen. Mogelijk kansrijke locaties kunnen zich voordoen bij Halfweg (tevens OV-knooppunt) en Markermeerdijk.

Ontwikkelen van schakels tussen water- en landrecreatie

- Herontwikkeling en verbreding van watersportbedrijven (zie ook paragraaf Ondernemend vermogen en innovatie).
- Ontwikkeling van TOP's en OV-knooppunten die ook gericht zijn op de mogelijkheden die het water biedt voor recreanten. In diverse regio's worden TOP's uitgewerkt, vanuit waterrecreatie kan hierop worden aangesloten.
- Ontwikkelen van routenetwerken BRTN, sloepen en kano, die aansluiten op de andere knooppunten in het netwerk (fiets, wandel, OV) en cultuurhistorie van Noord-Holland.

Cultuurhistorie als basis voor verbinding

- Toeristisch-recreatieve productontwikkeling gebaseerd op de (vroegere) functie van water en vaarwegen in Noord-Holland.

3.3.2 Recreatief personenvervoer over water

Ambitie 2030

Binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) kan de toerist via een veerdienst gemakkelijk toeristische bestemmingen bereiken. De reis over water geeft al een geheel nieuwe beleving van het gebied. In korte tijd krijgt de toerist een goed beeld van de cultuurhistorische waarde van Noord-Holland. De tocht gaat relatief snel en er is sprake van een goede frequentie over de dag. In samenwerking met een regionale marketingorganisatie zijn afspraken gemaakt tussen gemeenten, rederijen, tour-operators, hotels en toeristische attracties. Mede hierdoor wordt een groot publiek bereikt en is de exploitatie rendabel.

Waar staan we nu?

- In het Coalitieakkoord Noord-Holland 2015-2019 is beschreven dat de provincie geen kansrijke ontwikkelingsmogelijkheden ziet voor utilitair personenvervoer over water. Wel ziet zij mogelijkheden voor recreatief personenvervoer over water naar toeristisch-recreatieve bestemmingen. Recreatief personenvervoer over water kan bijdragen aan de verbinding van water en land, een koppeling maken tussen waterrecreatie, natuur en cultuurhistorische bestemmingen en meehelpen in de spreiding van toeristen in de MRA.
- Binnen Noord-Holland, en dan met name in de MRA, wordt nu een beperkt aantal toeristische vaarverbindingen naar attracties geëxploiteerd. De exploitatie is over het algemeen moeizaam, vanwege de hoge kosten en beperkte bezoekersaantallen. Subsidies, inzet van vrijwilligers of het aanbieden van gratis ligplaatsen zijn noodzakelijk om de vaarverbinding in de vaart te houden. Voor een succesvolle exploitatie van recreatief personenvervoer over water zijn snelle verbindingen naar toeristische bestemmingen en “massa” nodig. Dit stelt onder meer eisen aan de toeristische attracties die met de vaarverbinding bereikt kunnen worden: zij moeten voldoende potentieel hebben. Alleen binnen de MRA lijkt een kansrijke combinatie van vaarverbinding, bezoekerspotentieel en toeristische attracties voorhanden te zijn.

Wat is de opgave?

- Bevorderen van nieuwe toeristische vaarverbindingen (vaarverbindingen over water naar toeristisch-recreatieve bestemmingen), met een sluitend businessplan, die worden geëxploiteerd door ondernemers. Door het uitschrijven van een prijsvraag willen we ondernemers (met name rederijen) stimuleren om sluitende businessplannen op te stellen voor de exploitatie van dergelijke vaarverbindingen. Een hierop aansluitende subsidieregeling moet de daadwerkelijke realisatie van deze verbindingen stimuleren.
- Versterken van de samenwerking tussen gemeenten, rederijen, toeristisch bedrijfsleven en regionale marketing-organisaties gericht op ontwikkeling van toeristische vaarverbinding.

GEBIEDSGERICHTE OPGAVEN

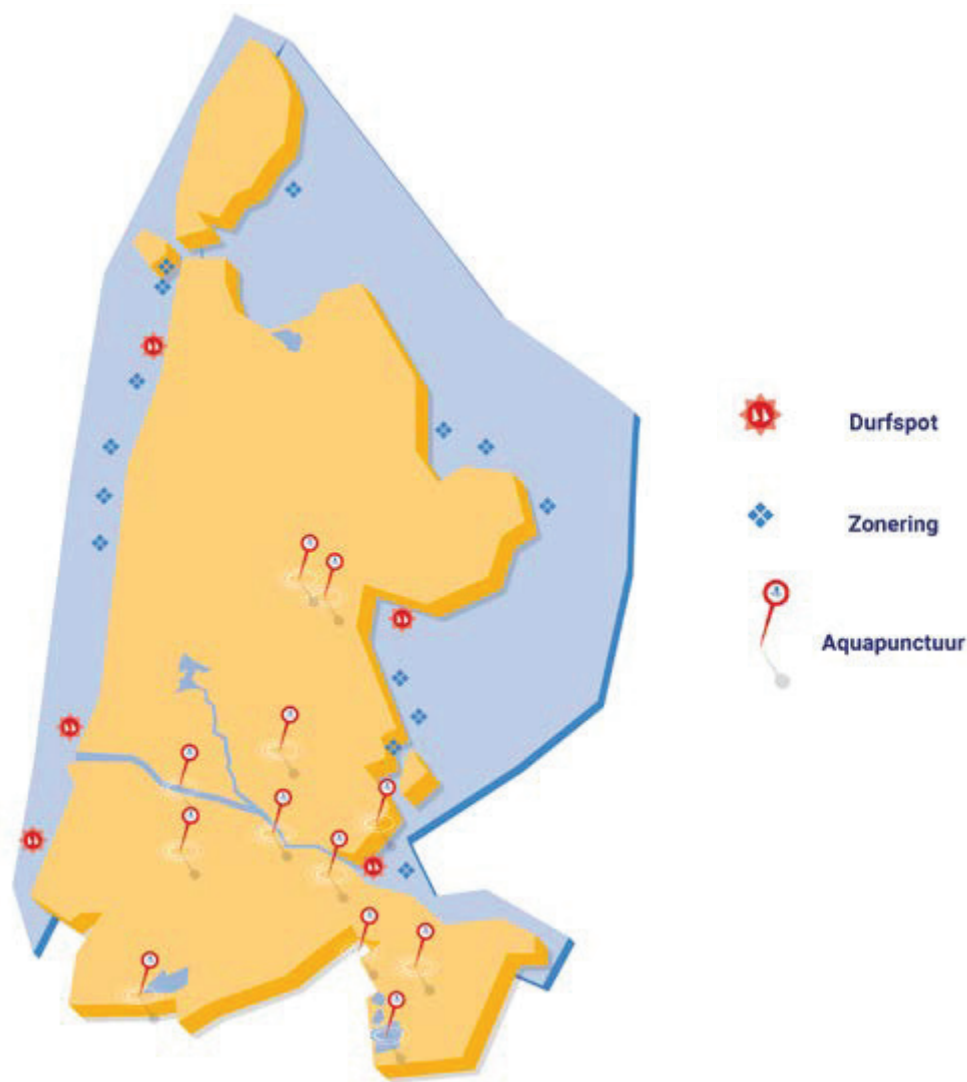
In de Verkenningen Waterrecreatie Noord-Holland 2016 is Noord-Holland grofweg verdeeld in een viertal regio's: de Metropoolregio Amsterdam (MRA), Noord-Holland Noord, de Noordzeekust en het gebied Waddenzee en IJsselmeergebied. Per regio wordt in dit hoofdstuk een ambitie voor 2030 neergelegd, wordt aangegeven waar we op dit moment staan en worden de gezamenlijke opgaven benoemd om te komen tot het streefbeeld dat we samen hebben neergezet.

In sommige gevallen komen dezelfde opgaven naar voren bij verschillende regio's, bijvoorbeeld doordat de opgave een verbinding betreft tussen twee gebieden. In andere gevallen hoort een opgave eerder bij het binnenwater en de bijbehorende gebruikersgroepen, dan bij het buitenwater, waardoor de keuze is gemaakt de opgave enkel daar te benoemen.

Omdat de MRA een grote regio beslaat, is deze verdeeld in vier gebieden met elk zijn eigen gebieds- en waterrecreatiekenmerken:

- Amsterdam;
- Haarlem, Haarlemmermeer, Amstelland en Westeinderplassen;
- Laag Holland en Zaanstreek;
- Gooi en Vechtstreek.

Afbeelding 10 | Overzichtsk kaart aquapunctuurpunten, durfspots en zonering Noord-Holland

4.1 AMSTERDAM EN METROPOOLREGIO AMSTERDAM

Ambitie 2030

Gevarieerd en ruimtelijk goed gespreid aanbod

Water draagt bij aan de aantrekkingskracht op bewoners, bezoekers en bedrijven. In de Metropoolregio Amsterdam (MRA) genieten veel mensen van het water, ieder op zijn eigen manier: door te varen, te zwemmen, te recreëren langs de kant, surfen, zeilen, durfsporten etc. De MRA beslaat een grote regio waarbinnen meerdere waterrecreatiegebieden liggen. Enerzijds Amsterdam als centrale stad, anderzijds de poldergebieden met kleine sloten en de grote plassen met een aantal kleinere historische steden. Amsterdam kenmerkt zich duidelijk als spil in de regio. De toeristische druk in Amsterdam is de afgelopen jaren in goede banen geleid door spreiding van toeristen en recreanten naar de omliggende gebieden. Dit geldt voor verschillende vormen van waterrecreatie, zoals de riviercruise en de pleziervaart, maar ook voor het bezoek en verblijf van toeristen. Zo bieden veerdiensten de mogelijkheid en beleving aan recreanten om over het water gemakkelijk toeristische en cultuur-historische bestemmingen te bereiken.

Intensief gebruikte en veilige vaarroutes

Er wordt intensief gebruik gemaakt van de vaarroutes die de MRA biedt, in het oog springen de staande mastroutes door Amsterdam, Haarlem en over de Vecht. Voor sloepen en kleine motorboten is een ruim aaneengesloten netwerk dat naadloos aansluit op de vaarroutes in de aangrenzende provincies. Zij kunnen veilig oversteken over de druk bevaren kanalen om ook naastgelegen watersportgebieden te bezoeken.

Alle kansen worden benut

Bij gebiedsontwikkelingen benutten en creëren overheden en ondernemers volop kansen voor waterrecreatie. In projecten, zoals nieuwe woonwijken aan het water, natuurontwikkeling of opgaven om het risico van wateroverlast te beperken, is ook nadrukkelijk gekeken naar de betekenis voor waterrecreatie.

Waar staan we nu?

Gevarieerd en ruimtelijk goed gespreid aanbod

- In een deel van de MRA, meer specifiek in Amsterdam, is sprake van grote drukte op het water. De druk is zo groot dat het verdere groei kan belemmeren. Deze drukte in de stad kan spanningen met zich mee brengen. Enerzijds wil Amsterdam de toeristen en waterrecreanten in de stad behouden, anderzijds is het een noodzaak om de drukte te spreiden naar de omliggende regio's. Zo maken Amsterdam en Zaanstad momenteel afspraken over het verspreiden van de riviercruise.
- Personenvervoer over water met recreatieve bestemming anders dan Volendam en Marken komt nauwelijks van de grond.
- De (rivier)cruisevaart groeit door en maakt rondjes langs Noord-Hollandse steden en Lelystad. De Passenger Terminal Amsterdam zit echter bijna op zijn maximumcapaciteit en ook de afvaartmogelijkheden voor de riviercruises zijn beperkt.
- De waterrecreatiemogelijkheden worden niet overal optimaal benut. Verschillende type gebruikers zitten elkaar in de weg door het ontbreken van zonering.

Afbeelding 11 | Sfeerbeeld MRA

Intensief gebruikte en veilige vaarroutes

- Uitbreiding en verdere ontwikkeling van het sloepenknooppuntennetwerk in de MRA.
- De oversteek van de pleziervaart over de drukke kanalen, als snelwegen voor de beroepsvaart, zijn soms lastig te maken en worden daardoor als relatief onveilig ervaren.

Alle kansen worden benut

- De meekoppelkansen van waterrecreatiemogelijkheden en -voorzieningen op (gebieds)ontwikkelingen binnen de MRA zijn groot.

Wat is de opgave?**Gevarieerd en ruimtelijk goed gespreid aanbod**

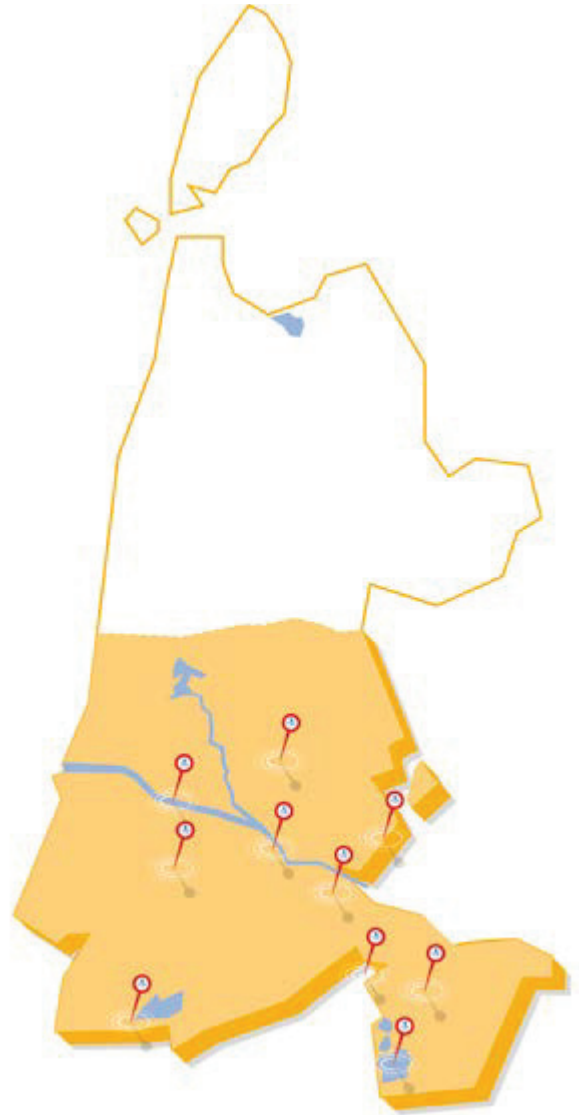
- Balans zoeken tussen enerzijds het behouden van de toeristen en waterrecreanten in de stad en anderzijds het spreiden van deze drukte op het water naar omliggende waterrecreatiegebieden. Dit gaat zowel over het beter benutten van de mogelijkheden van het water, als over het spreiden van de waterrecreant door watersportgebieden beter aan elkaar te verbinden.
- Het realiseren van recreatief personenvervoer over water naar toeristische bestemmingen, als beleving van het gebied, maar ook om de drukte in Amsterdam via het water te spreiden.

Intensief gebruikte en veilige vaarroutes

- Afspraken maken over zonering om te zorgen dat er veilig gerecreëerd kan worden.
- Het creëren van veilige oversteekplaatsen voor de pleziervaart over de druk bevaren kanalen.

Alle kansen worden benut

- Bij gebiedsontwikkelingen moeten kansen voor waterrecreatie worden meegenomen.

Afbeelding 12 | I Overzichtskaart aquapunctuurpunten, durfspots en zonering MRA

4.1.1 Amsterdam

Ambitie 2030

Gevarieerd en ruimtelijk goed gespreid aanbod

Het water in Amsterdam wordt volop benut voor verschillende vormen van waterrecreatie. Het aanbod van waterrecreatiemogelijkheden sluit kwantitatief en kwalitatief goed aan bij de vraag van de verschillende typen waterrecreanten en toeristen. Het recreatieverkeer op het water heeft zich meer gespreid naar de stadsranden en maakt ook goed gebruik van de verbindingen naar aangrenzende gebieden en provincies. De doorvaart door Amsterdam is een belevenis op zich. Met staande mast is een nachtdoorvaart mogelijk. Voor de historische trekvaart van Amsterdam naar Haarlem wordt verkend of deze middels innovatieve oplossingen bevaarbaar is te maken. Ten slotte worden de mogelijkheden verkend van een nieuwe vaarroute vanuit Amsterdam via de Diem naar het IJmeer. Het personenvervoer over water met recreatieve bestemming groeit en wordt ook ingezet voor het bezoek aan festivals en evenementen.

Goede kwaliteit en veiligheid

De vele verschillende vormen van waterrecreatie vinden veilig naast elkaar plaats. De vaarroutes zijn goed en veilig bevaarbaar. De pleziervaart kan veilig oversteken over het drukke IJ en Amsterdam-Rijnkanaal. De cruisevaart en de passagiersvaart zetten in op verduurzaming en werken aan het spreiden van de groei.

Veilig zwemmen

Zwemmen in oppervlaktewater gebeurt veilig, op officiële zwemplekken. Andere locaties zijn beperkt en zijn zo veilig als mogelijk gemaakt. De plekken waar het echt niet gezond of veilig is om te gaan zwemmen zijn als zodanig aangeduid.

Waar staan we nu?

Gevarieerd en ruimtelijk goed gespreid aanbod

- Dominant in Amsterdam is de grote drukte op het water in de binnenstad en verschillend gebruik van water zonder zonering. Er zijn vele typen gebruikers, grote drukte bij alle vormen van gebruik en een verwachte demografische groei die dit nog zal versterken. Naast internationaal watertoerisme (cruises en rondvaarten) gaat het om recreatiemogelijkheden voor de eigen bewoners en binnenlandse toeristen (vaartochten met sloepjes en rondvaarten).
- Amsterdam verkent met partijen de verbetering van de IJ-oeververbindingen door IJbruggen. In dit kader worden ook een mogelijke tweede passenger terminal voor de zeecruise en nieuwe locaties voor de riviercruisevaart onderzocht. Ook voor de chartervaart zijn grotere locaties gewenst.
- De staande mastroute door Amsterdam is enkel 's nachts (in konvooi) te bevaren en staat onder druk door het (spoor) wegennet.
- Het personenvervoer over water met een recreatieve bestemming komt nauwelijks tot niet op gang. Een pilot is gestart over de Amstel van Amsterdam naar Ouderkerk aan de Amstel.
- De gemeente Amsterdam heeft, mede om de waterrecreatie toekomstbestendig te maken, de Watervisie Amsterdam (2016) opgesteld. Veel opgaven betreffen een lokale verantwoordelijkheid, sommige betreffen gebiedsontwikkeling zoals bij Zeeburgereiland. Regionale ambities worden regionaal opgepakt.

Goede kwaliteit en veiligheid

- De oversteek van de pleziervaart over het IJ en Amsterdam-Rijnkanaal, als snelwegen voor de beroepsvaart, is soms lastig te maken en wordt daardoor als relatief onveilig ervaren. Rijkswaterstaat, de provincies Utrecht en Noord-Holland, het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeenten Weesp, Stichtse Vecht en Amsterdam zijn binnen het project 'Veiliger Kruisen Amsterdam-Rijnkanaal' met elkaar in overleg hoe de oversteek over dit kanaal veiliger kan worden gemaakt. Hiervoor zijn twee pilotlocaties aangewezen: de oversteek Driemond/Weesp en de oversteek Nieuwersluis (in de provincie Utrecht). De provincie Noord-Holland is trekker van dit project. De uitkomsten en leereffecten van beide pilots kunnen vervolgens ook worden toegepast op andere drukke oversteeken op het water. Daarnaast sluiten we aan op het project 'Varen doe je samen!', waarin partijen gezamenlijk werken aan de verkeersveiligheid op het water.
- Spreiden en verduurzamen van de riviercruisevaart en passagiersvaart is gewenst.

Veilig zwemmen

- Het zwemmen in oppervlaktewater gebeurt nog te vaak op onveilige plekken, vooral binnen de ring van Amsterdam.

Wat is de opgave?

Gevarieerd en ruimtelijk gespreid aanbod

- De drukte op het water in Amsterdam spreiden door waterrecreatiegebieden aan elkaar te verbinden en bestaande verbindingen beter te benutten.
- De nachtelijke staande mastroute door Amsterdam (Kostverlorenvaart) behouden.
- Aquapunctuur: Mogelijkheden onderzoeken om de historische trekvaart van Haarlem naar Amsterdam bevaarbaar te maken.
- Aquapunctuur: Het verkennen van de haalbaarheid van het bevaarbaar maken van de Diem, als extra verbinding tussen Amsterdam en IJburg en het IJmeer, rekening houdend met een veilige oversteek over het Amsterdam-Rijnkanaal.
- Het onderzoek naar de IJ-oeververbindingen volgen in relatie tot effecten op waterrecreatie in de regio. De toekomstige IJ-bruggen vormen een risico voor de bevaarbaarheid van het IJ.
- Verdere ontwikkeling van recreatief personenvervoer over water, als middel om recreanten en toeristen te spreiden.
- Voor Amsterdam en omgeving moet gezocht worden naar voldoende capaciteit in Amsterdam en alternatieve locaties voor chartervaart en riviercruises.

Goede kwaliteit en veiligheid

- Aquapunctuur: Om gebieden beter aan elkaar te verbinden is het nodig om een veilige oversteek te creëren over het IJ en het Amsterdam-Rijnkanaal. Voor het Amsterdam-Rijnkanaal zijn hiervoor twee pilotlocaties aangewezen: Driemond/Weesp en Nieuwersluis.
- Spreiden en verduurzamen van de riviercruisevaart en passagiersvaart.

Veilig zwemmen

- Het realiseren van voldoende officiële zwemplekken.

Afbeelding 13 | Overzichtkaart aquapunctuurpunten, durfspots en zonering Amsterdam

4.1.2 Haarlem, Haarlemmermeer, Amstelland en Westeinderplassen

Ambitie 2030

Optimale verbinding met omliggende gebieden

Het vaargebied Haarlem, Haarlemmermeer, Amstelland en Westeinderplassen is optimaal aangesloten op de omliggende gebieden en draagt zo bij aan een betere spreiding van de recreatiedruk over de MRA. De riviercruisevaart vindt zijn weg naar Haarlem en sloepvaarders kunnen gebruik maken van het omvangrijke sloepennetwerk dat de stedelijke gebieden verbindt aan het waterrijke Groene Hart, dat zich kenmerkt door rust en openheid. De Ringvaart om de Haarlemmermeerpolder en de Amstel zijn hierbij twee belangrijke blauwe slagaders, die vaargebieden aan elkaar verbinden.

Ook de Westeinderplassen zijn goed ontsloten. Via de staande mastroute kan de waterrecreant naar Haarlem, Amsterdam of naar Zuid-Holland varen. Via de Zuid-Hollandse plassen kan naar het zuiden worden gevaren, over de Amstel naar Amsterdam, en via de Oude Waver, de Weespertrekvaart en de Gaasp naar de provincie Utrecht en richting de Gooi en Vechtstreek. Er wordt

gevaaren op de historische trekvaarten van Haarlem naar Amsterdam en naar Leiden. Daarnaast wordt gewerkt aan het realiseren van een nieuwe vaarverbinding van de Zuid-Hollandse Drecht naar de Westeinderplassen.

Ondanks de vele kruisingen met zowel spoor- als wegverkeer is de vaarroute via Haarlem overdag aantrekkelijk als staande mastroute, vanwege een optimale doorstroming van het scheepvaartverkeer. Door het toenemend gebruik van deze vaarroute zijn maatregelen genomen om de pleziervaart optimaal te faciliteren.

Veelzijdig en toekomstgericht waterrecreatiegebied

Het provincie overstijgende Hollandse Plassengebied staat bekend als veelzijdig watersportgebied. De watersportbedrijven die gelegen zijn aan de Westeinderplassen spelen goed in op veranderingen in de markt. Het diverse aanbod van de Westeinderplassen maakt het waterrecreatiegebied een aantrekkelijke bestemming om te zeilen, kanoën en te waterskiën maar ook om te overnachten of over te stappen op de fiets om de omgeving te verkennen. De sterke combinatie van landrecreatie en watersportvoorzieningen maakt het vaargebied Haarlem, Haarlemmermeer, Amstelland en Westeinderplassen aantrekkelijk als vaardoel.

Waar staan we nu?

Optimale verbinding met omliggende gebieden

- Haarlem komt steeds meer in beeld als riviercruise bestemming.
- De doorstroming van de staande mastroutes wordt niet overal als optimaal beschouwd en op piekmomenten zijn er te weinig wachtplaatsen doordat iedereen samenkomt voor de brugopening.
- Ontwikkeling van het sloepennetwerk Amsterdam-Amstelland, naar verwachting in 2017 gereed.

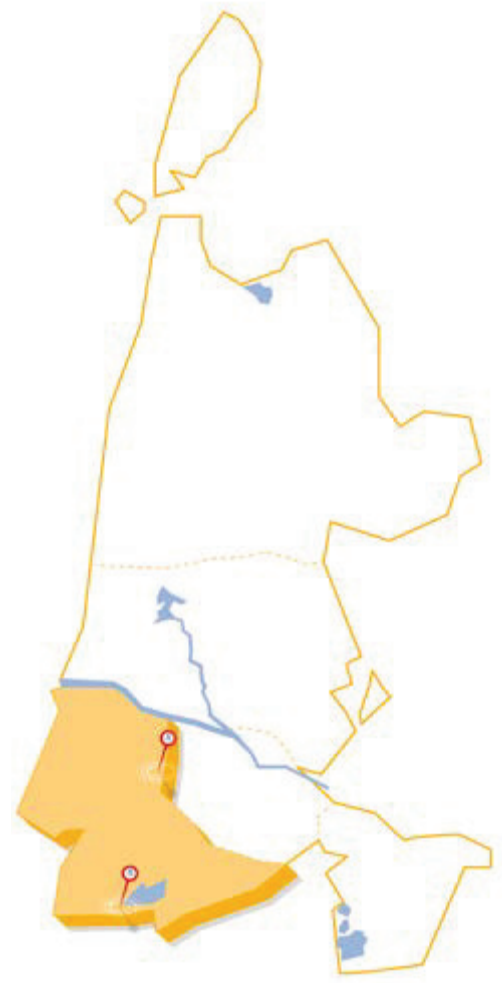
Veelzijdig en toekomstgericht waterrecreatiegebied

- De Westeinderplassen maken onderdeel uit van het watersportgebied Hollandse Plassen, ondernemers hebben voor de ontwikkeling van dit gebied gezamenlijk een kanskaart opgesteld.
- De regio rondom de Westeinderplassen ziet de realisatie van een nieuwe vaarverbinding tussen de Drecht en de Westeinderplassen als een kans om de waterrecreatie in het plassengebied een stimulans te geven en te koppelen aan het vaarnetwerk in de omgeving. De regio wil samen met de ondernemers een vervolg geven aan eerder uitgevoerd haalbaarheidsonderzoek, vanuit een integrale benadering.
- In de regio wordt gewerkt aan het realiseren van TOP's, deze zijn naar verwachting in 2017 gereed.

Wat is de opgave?

Optimale verbinding met omliggende gebieden

- Het spreiden van de riviercruisevaart drukte in Amsterdam richting Haarlem en het faciliteren van voldoende voorzieningen voor de riviercruisevaart, zoals aanlegsteigers die ook voor mindervaliden goed te bereiken zijn.
- Ontwikkeling van het sloepennetwerk Amsterdam-Amstelland, aansluitend op het reeds bestaande sloepenknooppuntennetwerk.
- **Aquapunctuur:** Gezamenlijk met de regio en de provincie Zuid-Holland de mogelijkheden verkennen om (doorstroming op) vaarverbindingen en vaarnetwerken te optimaliseren, vanuit een integrale benadering. Zo wordt de Leimuiderbrug door de waterrecreatiesector als knelpunt benoemd voor de pleziervaart en schepen met staande mast. Een ander punt van aandacht is een mogelijke nieuwe vaarverbinding van de Drecht naar de Westeinderplassen (Drechtdoorsteek).
- Vanwege de toenemende drukte op een aantal vaarroutes de pleziervaart beter faciliteren door de aanleg van extra wachtplaatsen.
- **Aquapunctuur:** Mogelijkheden onderzoeken om de historische trekvaarten van Haarlem naar Amsterdam en naar Leiden bevaarbaar te maken.

**Afbeelding 14 | Overzichtsk kaart
aquapunctuurpunten, durfspots en zonering Haarlem,
Haarlemmermeer, Amstelland en Westeinderplassen**

Veelzijdig en toekomstgericht waterrecreatiegebied

- Ontwikkeling van de Westeinderplassen als veelzijdig watersportgebied met goede land-waterverbinding en een toekomstgerichte waterrecreatiesector. Dit als onderdeel van het Hollandse Plassengebied.
- De Ringvaart van de Haarlemmermeerpolder verder ontwikkelen als aantrekkelijke vaarroute, met voldoende overstapmogelijkheden op het land.
- Aansluiten bij de ontwikkeling van TOP's, waarbij water ook een belangrijke rol kan spelen.

4.1.3 Laag Holland en Zaanstreek**Ambitie 2030****Natuurbeleving in aantrekkelijk vaargebied voor kleine recreatievaart**

De eigen gebiedskwaliteiten, zoals de ringvaarten om de polders en de fijnmazige waterstructuren in de natuurgebieden, maken Laag Holland tot een aantrekkelijk waterrecreatie- en vaargebied voor de kleine recreatievaart. Hier kan in alle rust en harmonie met de natuurgebieden worden gevaren met een fluisterboot of sloep, of worden gekanoed en geroeid. Mensen voelen zich welkom door goede bewegwijzering van het vaarnetwerk, aanlegplaatsen en een gastvrij onthaal. Voor mindervaliden is de bereikbaarheid ook goed door een hellingbaan of lift. Door het sloepvaren is een economische ontwikkeling op gang gebracht en is een brede diversiteit aan kleinschalige voorzieningen ontstaan, zoals horeca, cultuurhistorische bezienswaardigheden, agrotourisme en watersportbedrijven. Al recreërend op het land kan de watersporter hier de accu opladen. De kleine vaarnetwerken zijn de afgelopen jaren beter onderling verbonden, waardoor een vaargebied is ontstaan dat bij uitstek ook geschikt is voor een meerdaags bezoek. Voor het beheer van de kleine vaarnetwerken is naar innovatieve vormen van samenwerking gezocht.

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer als aantrekkelijk waterrecreatiegebied

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer is een aantrekkelijk recreatiegebied voor zowel de kleinere recreatievaart als voor grotere schepen, die via de staande mastroute door dit recreatiegebied heen varen. Het biedt mogelijkheden voor verschillende watersporten die binnen de zonering hun eigen plek hebben, zoals zwemstranden, kanoroutes en een snelvaargebied. Hier is voor ieder wat wils. Waterrecreatie is hier ook prima vanaf de wal te beleven vanaf de wandelroutes en de pontjesroute voor fietsers. Ondernemers rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer zijn zich bewust van veranderingen in de markt en de veranderende vraag

van de waterrecreant en weten daar naar te handelen. Zo zijn er goede verbindingen tussen water- en landrecreatie, voldoende mogelijkheden om in het gebied te verblijven en hebben ondernemers aandacht voor duurzaamheid. Door de combinatie van jachthavens en verblijfsaccommodaties richt dit gebied zich ook op een meerdaags verblijf.

Industrieel en cultureel erfgoed te beleven vanaf het water

Het gebied ten zuiden van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer kenmerkt zich juist door het stedelijke karakter met een rijk industrieel en cultureel erfgoed. Zaandam en Amsterdam zijn de belangrijkste bestemmingen. Zaandam en de Zaanse Schans vormen een niet te missen ankerplaats voor de toenemende riviercruisevaart op weg naar Amsterdam of via het Noordhollandsch Kanaal naar Alkmaar.

Goede verbindingen met omliggende regio's

Via meerdere verbindingen kun je vanuit Laag Holland naar het noorden varen, met een klein motorbootje maar ook met een zeilboot met staande mast. De staande mastroute loopt van Zaandam dwars door het Alkmaarder- en Uitgeestermeer richting Den Helder. De verbinding naar het zuiden is middels een veilige oversteek over het Noordzeekanaal en het IJ te bereiken. Bij de dijkversterking van de Markermeerdijk zijn de kansen voor waterrecreatie, kleinschalige oeverrecreatie en meer zwemmogelijkheden optimaal meegenomen. De wens om nieuwe vaarverbindingen wordt nader verkend voor de kleine recreatievaart tussen het Markermeer en het bestaande vaarnetwerk in het binnenwater van Laag Holland te realiseren, zodat er aantrekkelijke vaarrondjes voor de kleine recreatievaart ontstaan.

Waar staan we nu?

Natuurbeleving in aantrekkelijk vaargebied voor kleine recreatievaart

- Er is een sloepenknooppuntennetwerk in de regio uitgerold, dat nog om meer voorzieningen en verdere afspraken rondom het beheer vraagt.

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer als aantrekkelijk waterrecreatiegebied

- Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer is voor de regio van belang als watersportgebied.
- In Laag Holland zijn 16 toeristische overstappunten gerealiseerd, de koppeling met waterrecreatie speelt bij een aantal TOP's een rol, de horeca aan het water is kleinschalig.

Industrieel en cultureel erfgoed te beleven vanaf het water

- De riviercruise in Zaandam en Amsterdam blijft naar verwachting in volume groeien. Dit wordt gezamenlijk opgepakt.

Goede verbindingen met omliggende regio's

- De oversteek van de pleziervaart over het drukke Noordzeekanaal vormt een barrière in de verbinding van Laag Holland en de Zaanstreek met Haarlem en Amsterdam. Vanuit het project 'Varen doe je samen!' werken partijen gezamenlijk aan voorlichting over verkeersveiligheid op het water.
- De dijkversterking van de Markermeerdijk biedt kansen voor waterrecreatie, oeverrecreatie en meer zwemmogelijkheden.

Wat is de opgave?

Natuurbeleving in aantrekkelijk vaargebied voor kleine recreatievaart

- Optimaliseren van verbindingen (sloepennetwerk) in Laag Holland, waardoor ook kleine recreatievaart uit Amsterdam naar dichtbij gelegen gebieden in Laag Holland kan varen. Dit betreft het realiseren van duidelijke bewegwijzering voor het sloepen(knooppunten)netwerk, het maken van duidelijke afspraken over het beheer en de bediening van kunstwerken in dit netwerk, en het realiseren en aanvullen van benodigde voorzieningen, zoals het plaatsen van elektrische oplaadpunten.
- Aquapunctuur: Bediening van de Engewormerbrug. Deze brug wordt door de waterrecreatiesector als knelpunt voor de bevaarbaarheid van het bestaande sloepennetwerk aangegeven.

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer als aantrekkelijk waterrecreatiegebied

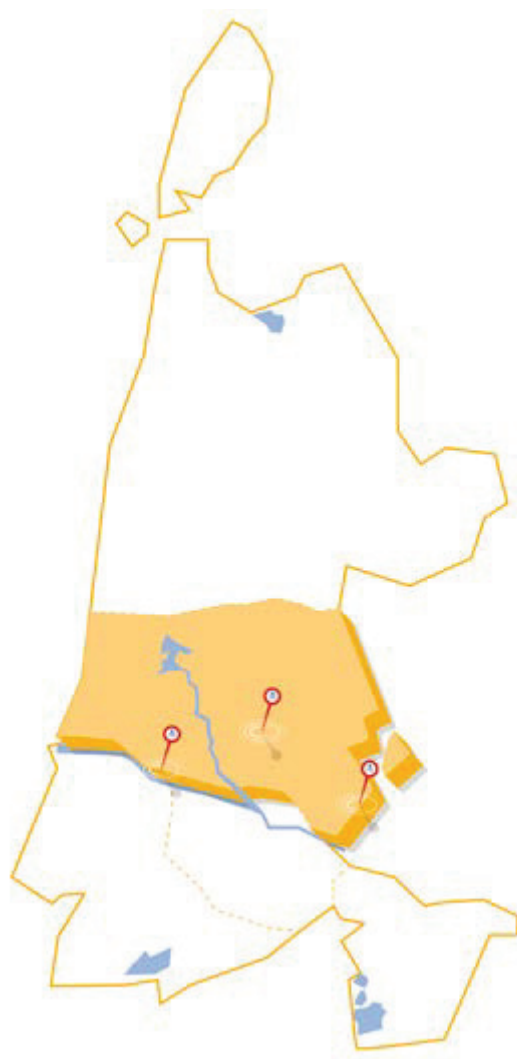
- Verdere ontwikkeling van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en versterking van de waterrecreatiesector tot een vitale, duurzame en toekomstgerichte sector.

Industrieel en cultureel erfgoed te beleven vanaf het water

- Spreiden van de toekomstige riviercruisevaart drukte in Amsterdam richting Zaandam en Alkmaar en het faciliteren van voldoende voorzieningen voor de riviercruise, zoals aanlegsteigers die ook voor mindervaliden goed toegankelijk zijn.

Goede verbindingen met omliggende regio's

- Aquapunctuur: Het creëren van een veilige oversteek over het IJ en het Noordzeekanaal, voor verschillende doelgroepen: de beroepsvaart die op het kanaal vaart, de staande mastroute, grote motorboten en ook sloepen die willen oversteken om naar andere vaargebieden te varen.
- Aquapunctuur: Mogelijkheden verkennen voor vaarverbindingen voor de kleine recreatievaart tussen het Markermeer als buitenwater en het binnenwater in Laag Holland. Het Kinselmeer lijkt hiervoor een kansrijke locatie te zijn die nader onderzocht wordt.

Afbeelding 15 | Overzichtskartaal aquapunctuurpunten, durfspots en zonering Laag Holland Zaanstreek

4.1.4 Gooi en Vechtstreek

Ambitie 2030

Gevarieerd aanbod

Het gebied biedt ruime mogelijkheden voor de pleziervaart, sloepvaren, roeien, maar ook voor SUPpen (stand up paddling) of waterskiën en durfsporten op de Loosdrechtse plassen. Ook mindervaliden kunnen goed terecht voor aangepast roeien, zeilen, waterskiën of een meerdaags verblijf.

De plassen bieden volop mogelijkheden om te zeilen. Er vinden (inter)nationale zeilwedstrijden plaats en er zijn zeilopleidingen en zeilkampen voor jong en oud. De jachthavens zijn aantrekkelijk, vitaal en duurzaam. In een kano kun je genieten van natuurgebieden als de Vuntus, varend langs de waterplantenvelden waar de zwarte stern weer broedt, of aanleggen bij een natuureiland in de Loosdrechtse Plassen en Breukeleveense Plas. Je kunt zigzaggen door het doolhof van legakkers van de Kievitsbuurt of kanoën op de Kortenhoefse plassen. In de winter wordt al snel op de Ankeveense en Kortenhoefse plassen geschaatst. Bij een strenge winter worden schaatsochten op de Loosdrechtse plassen georganiseerd.

Toerroeiërs kunnen tochten roeien over de Vecht, langs mooie buitenplaatsen, oude forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en onderweg stoppen bij horecagelegenheden aan de wal. Ze kunnen een veilige oversteek maken over het Amsterdam-Rijnkanaal richting Amsterdam of via de Loosdrechtse Plassen terugroeien. De Spiegelplas biedt een afgezet gebied voor duikers, die daar eenvoudig via de duiksteiger het water in kunnen. Ook 's nachts wordt hier gedoken om onder andere palingen te zien.

Voldoende vaarverbindingen en routes

Dankzij het project 'Naarden buiten de Vesting' hebben partijen de handen ineengeslagen waardoor een nieuwe vaarverbinding is gerealiseerd. Sloepen en kleine motorboten kunnen nu binnendoor van Muiden via de Naardertrekvaart naar het Gooimeer varen. Bovendien kunnen ze aanleggen in de passantenhaven bij de vesting Naarden.

Met een sloep zijn verschillende tochten en rondjes te varen. Over de plassen richting de haven van Hilversum, over de Vecht of langs de buitenplaatsen van 's Graveland. Je kunt ook naar het iconisch recreatie-eiland varen of overstappen op verschillende vormen van recreatie op het land. Doordat mogelijkheden zijn ontstaan om op een veilige wijze het Amsterdam-Rijnkanaal over te steken, kan een bezoek worden gebracht aan Amsterdam, de Vinkeveense Plassen of aan de andere Hollandse plassen. De Vecht vormt een aantrekkelijke staande mastroute.

Aantrekkelijk en vitaal Loosdrechtse Plassengebied

De Oostelijke Vechtplassen en in het bijzonder de Loosdrechtse Plassen zijn levendig en vitaal. Het beleven van de natuur en de historie vanuit het water is een belangrijke reden geworden om het gebied te bezoeken. Watersportondernemers hebben hierop ingespeeld door het aanbieden van kort verblijf, sloepverhuur en het aanbieden van een unieke beleving. Het gebied staat voor bezoekers aangegeven als waterrecreatiegebied.

Waar staan we nu?

Gevarieerd aanbod

- Er is een gevarieerd aanbod aan waterrecreatie.
- Er zijn al diverse mogelijkheden voor mindervaliden, bijvoorbeeld bij SAILWISE Loosdrecht en Kortenhoef en voor vakantie op het eiland Robinson Crusoe.
- De Vecht speelt een belangrijke rol bij Boat & Bike vakanties richting Rotterdam, de Hanzesteden, België en Duitsland.

Voldoende vaarverbindingen en routes

- In 2015 is een convenant ondertekend voor 'Naarden buiten de Vesting'. Dit betreft afspraken (en budget) om de nieuwe vaarverbinding tussen de Naardertrekvaart en het Gooimeer te realiseren, een passantenhaven aan te leggen bij de vesting Naarden en vanuit deze haven wandelverbindingen te maken naar het stadje en naar het bezoekerscentrum van het Naardermeer.
- Sinds 2015 heeft de regio Gooi en Vechtstreek een sloepennetwerk. Dit netwerk beslaat het Loosdrechtse Plassengebied met aansluitend de Vecht en voert vanaf Muiden verder over de Naardertrekvaart richting de vesting Naarden. Er zijn wensen om de 's-Gravelandse Vaart en de Karnemelksloot aan het sloepennetwerk toe te voegen. Er is echter spanning met Natura 2000 en Kaderrichtlijn Water opgaven. Het netwerk van Gooi en Vechtstreek sluit aan op het sloepennetwerk van het Groene Hart waardoor het grootste aaneengesloten sloepennetwerk van Nederland is gerealiseerd van in totaal 280 km lang.
- De oversteek van de pleziervaart over het Amsterdam-Rijnkanaal, als snelweg voor de beroepsvaart, is soms lastig maken en wordt daardoor als relatief onveilig ervaren. Rijkswaterstaat, provincies Utrecht en Noord-Holland, het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeenten Weesp, Stichtse Vecht en Amsterdam zijn binnen het project 'Veiliger Kruisen

Amsterdam-Rijnkanaal' met elkaar in overleg hoe de oversteek over dit kanaal veiliger kan verlopen. Hiervoor zijn twee pilotlocaties aangewezen: de oversteek Driemond/Weesp en de oversteek Nieuwersluis (in de provincie Utrecht). De provincie Noord-Holland is trekker van dit project. De uitkomsten en leereffecten van beide pilots kunnen vervolgens ook worden toegepast op andere drukke oversteken op het water. Daarnaast sluiten we aan op het project 'Varen doe je samen!', waarin partijen gezamenlijk werken aan de verkeersveiligheid op het water.

Aantrekkelijk en vitaal Loosdrechtse Plassengebied

- In 2016 is door de provincie Noord-Holland het planproces Oostelijke Vechtplassen gestart. Provincie, gemeenten en waterschap werken daarin samen met betrokkenen uit het gebied aan een integraal masterplan. Dit plan geeft aan op welke wijze bovenstaande ambitie, tezamen met de opgaven voor natuur en verbetering van waterkwaliteit, gerealiseerd wordt.
- In de Loosdrechtse Plassen zijn vele jachthavens en er is intensief gebruik van de plassen door de pleziervaart (motor- en zeilboten). Er zijn drie Blauwe Vlag jachthavens en een TOP in Kortenhoeft bij jachthaven Ottenhome.

Wat is de opgave?

Gevarieerd aanbod

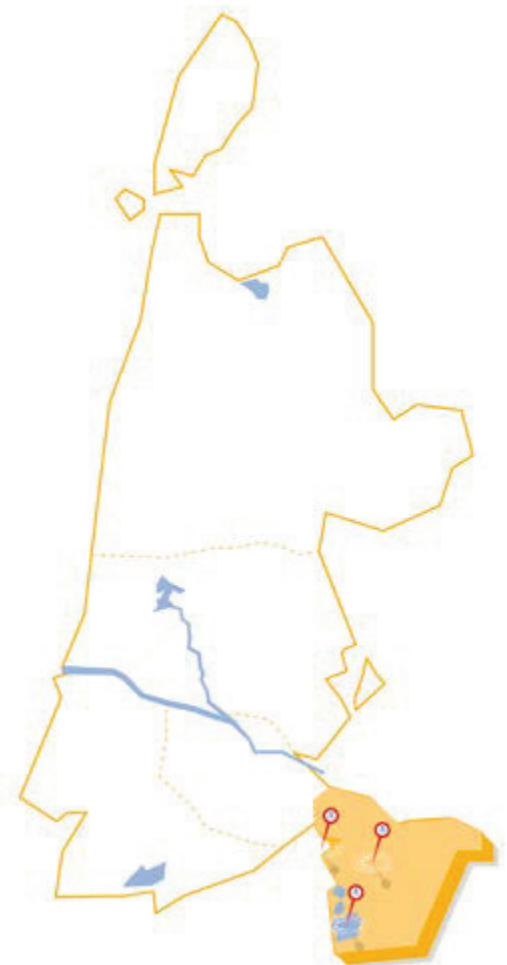
- Het aanbod eigentijds houden, onderscheidend en passend bij de identiteit van het gebied.

Voldoende vaarverbindingen en routes

- Vaarverbinding Naarden buiten de vesting realiseren.
- Passantenhaven Vesting Naarden realiseren, inclusief goede overstap mogelijkheden water-landrecreatie.
- Nader onderzoek naar verbetering bevaarbaarheid en toegankelijkheid van dit gebied over het water:
- Aquapunctuur: Mogelijkheden voor vaarverbinding van Hilversum naar Naarden door de 's- Gravelandse Vaart en Karnemelksloot verkennen.
- Aquapunctuur: Vaarverbinding tussen de Wijde Blik en de Loosdrechtse Plassen onderzoeken.
- Aquapunctuur: Het creëren van een veilige oversteek over het Amsterdam-Rijnkanaal, om vaargebieden beter aan elkaar te verbinden en het sloepvaren te faciliteren. Hiervoor zijn twee pilotlocaties aangewezen: Driemond/Weesp en Nieuwersluis.
- Bevaarbaarheid en toegankelijkheid van het gebied behouden voor de staande mastroute, in verband met de bediening van de spoorbrug Weesp voor de recreatievaart en gepland hoogfrequent spoorvervoer op dit traject Schiphol-Amsterdam-Almere. Dit onderwerp op de agenda houden, in overleg blijven met partijen om tot de meest optimale bediening van de spoorbrug te komen en duidelijk te communiceren naar de recreatievaart.

Aantrekkelijk en vitaal Loosdrechtse Plassengebied

- Transitie en verduurzaming van de watersportsector in Oostelijke Vechtplassen voor betere aansluiting met marktontwikkeling. Vechtplassen als instapgebied voor verschillende vormen van waterrecreatie, met als accenten: verjonging van doelgroepen, inzetten op kort verblijf, beleving en sloepvaren.
- Natuureilanden in de Loosdrechtse Plassen en Breukeleveense Plas met bagger aanleggen, met aandacht voor duurzaam regelen beheer.
- Openbare ruimte met kwaliteit realiseren, onder andere zicht op water en toegankelijke waterkant.
- De horeca ontwikkelt de verbinding land-water verder.
- Onderzoeken haalbaarheid iconisch recreatie-eiland, bijvoorbeeld het eiland Markus Pos (inclusief veerpont en sluitende business case voor beheer en onderhoud).

**Afbeelding 16 | Overzichtsk kaart
aquapunctuurpunten, durfspots en
zonering Gooi en Vechtstreek**

4.2 NOORD-HOLLAND NOORD

Ambitie 2030

Grenzeloos varen: een samenhangend vaar netwerk met goede verbindingen naar omliggende gebieden

Noord-Holland Noord staat op de kaart als waterrijke bestemming, met een divers, goed functionerend en samenhangend vaar netwerk. Het hoofdvaarwegennet biedt goede mogelijkheden voor de grotere pleziervaart en er zijn goede verbindingen met het buitenwater (Waddenzee, IJsselmeer en Markermeer). Het Noordhollandsch Kanaal, met zijn kenmerkende vlotbruggen, biedt een vaar route voor zeilboten die met staande mast van de 'watermetropool' Amsterdam via Den Helder naar de Noordzee en Waddenzee kunnen varen. De vaar routes in de Kop van Noord-Holland en de regio Westfriesland vormen belangrijke verbindingen met het IJsselmeergebied en het Markermeer. Maar ook de riviercruisevaart vindt hier zijn weg, voor een bezoek aan Den Helder en Alkmaar. In het voorjaar kun je hier genieten van een 'bollencruise' langs de weidse bollenvelden. Er zijn meerdere verbindingen met het zuidelijk gelegen Laag Holland en nieuwe oost-west verbindingen tussen Alkmaar en Westfriesland hebben daarvoor gezorgd. De pleziervaart kan terecht bij de, vaak kleinschalige, recreatiehavens in het binnenwater of bij de grotere jachthavens aan het buitenwater.

Zorgeloos varen: goede doorstroming op het vaarwater

De verschillende beheerders in Noord-Holland Noord hebben al in 2016 de handen ineengeslagen om de waterrecreatie te bevorderen. Rekening houdend met de wensen van de vaarrecreant zijn de bedieningstijden van bruggen en sluisen verruimd en beter op elkaar afgestemd en is het watersportseizoen verlengd. De ontwikkeling van innovatieve systemen en vormen van samenwerking tussen overheid, ondernemers en gebruikers, hebben gezorgd voor een verbeterde doorstroming en bereikbaarheid. De watersporter kan zorgeloos en grenzeloos met plezier varen.

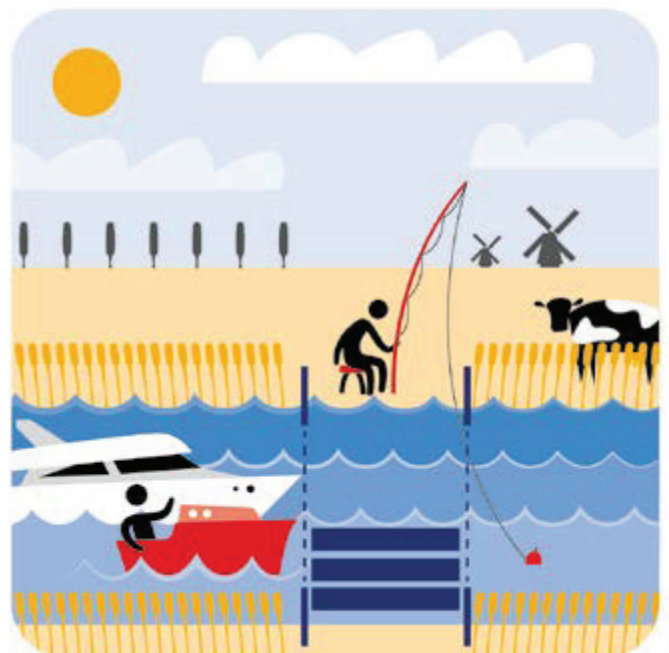

Aantrekkelijk en duurzaam netwerk voor de kleine recreatievaart

De trend van het populaire sloepvaren heeft zich de afgelopen jaren doorgezet. Sloepvaren is laagdrempelig, een vaarbewijs is niet nodig, waardoor het toegankelijk is voor iedereen. Zowel de verhuur als de verkoop van sloepen is enorm toegenomen. Bij de lokale MKB- en familiebedrijven kun je een elektrische sloep huren om in het uitgebreide fijnmazig waternetwerk te varen. Bijvoorbeeld in het (cultuur)historische waterlandschap van Langedijk of in de wateren in de regio Westfriesland. Duurzaamheid is hierbij een speerpunt. Dit aaneengesloten netwerk van kleine waterwegen leent zich ook uitstekend voor de hengelsport, voor het roeien, kanovaren en (in de winter) voor schaatsen. Authenticiteit is hierbij een belangrijk en aantrekkelijk kenmerk: kleinschalige horeca en overnachtingsplaatsen, het beleven van cultuurhistorie in de oude kleine steden of het bezoeken van culturele highlights zoals de Broekerveiling. Toeristische overstappunten bieden mogelijkheden om van het water over te stappen op het land en vice versa.

Zwemmen en watersporten in Noord-Holland Noord

Waterrecreatie is breder dan varen. Het biedt zowel sportiviteit en beweging als stilte en rust in de natuur en weidse landschappen. Voor iedereen is er op een afstand van maximaal 10 km een officiële zwemlocatie gerealiseerd. Voor buitenlandse toeristen is de Noordzeekust de grootste trekpleister om te zwemmen. Zij weten ook steeds vaker het waterrijke achterland te vinden, waar ze graag een bootje huren om in de karakteristieke wateren van Noord-Holland Noord te varen. Het Amstelmeer biedt naast een zwemstrand mogelijkheden voor diverse vormen van waterrecreatie; zoals windsurfen, kitesurfen en zeilen. Vissers kunnen ook terecht op het Amstelmeer of op de vele kanalen en vaarten in Noord-Holland Noord.

Afbeelding 17 | Sfeerbeeld Noord-Holland Noord

Waar staan we nu?

Grenzeloos varen: een samenhangend vaarnetwerk met goede verbindingen naar omliggende gebieden

- De regio Noord-Holland Noord kenmerkt zich door een netwerk voor de grotere pleziervaart. Alkmaar vormt daarbij een knooppunt waar vaarwegen uit Laag Holland en vaarwegen naar Noord-Holland Noord samen komen. De wens bestaat om meer verbindingen te realiseren naar omliggende gebieden en bestaande verbindingen te optimaliseren.
- Via het binnenwater vinden riviercruisebezoeken aan Den Helder en Alkmaar plaats. Gelet op ontwikkelingen in de markt is de verwachting dat het volume blijft groeien, dus potentieel ook voor riviercruisesteden in Noord-Holland Noord.

Zorgeloos varen: goede doorstroming op het vaarwater

- Het vaargebied in de Kop van Noord-Holland is kwetsbaar, in die zin dat er spanning bestaat tussen het aantal gebruikers en de bereidheid om in het vaarnetwerk te investeren. Dit zien we terug in de beperkte bediening van bruggen en sluizen in de Kop, die ook als opgave naar voren komt in het klanttevredenheidsonderzoek vaarwegen, in bestaande route-overleggen en in het verkenningsproces van deze visie. Door de beperkte bediening wordt ook de toegang vanaf het buitenwater beperkt. Dit maakt het (gebruik van het) vaargebied in deze regio extra kwetsbaar. Voor 2016 hebben de vaarwegbeheerders in dit gebied de bedieningstijden van de bruggen en sluizen verruimd en op elkaar afgestemd. De een doet dit als proef voor het vaarseizoen 2016, de ander voor een periode van 4 jaar om daarna te evalueren.

Aantrekkelijk en duurzaam netwerk voor de kleine recreatievaart

- De regio Alkmaar, waaronder ook Langedijk valt, en Westfriesland kennen beiden een fijnmazig vaarnetwerk voor de kleinere pleziervaart. In Noord-Holland Noord is nog geen sloepennetwerk uitgerold, zoals in de regio Laag Holland is gedaan. De wens bestaat om deze groeiemarkt ook in het noorden van Noord-Holland een plek te geven. Voor dit fijnmazige netwerk ontbreekt nog een goede aansluiting op de recreatieve vaarwegen. Er zijn nog enkele knelpunten die moeten worden opgelost om de route goed bevaarbaar te maken. Doordat vaarroutes in deze kleinere waterwegen niet altijd als zodanig in ruimtelijke plannen zijn benoemd, is de vaarfunctie soms verloren gegaan door infrastructurele ingrepen. Hierdoor worden de waterrecreatiemogelijkheden niet optimaal benut. Naast het bestaande netwerk bestaat, bijvoorbeeld in Langedijk, de wens om een aantal (cultuur)historische vaarverbindingen te herstellen en deze toe te voegen aan het sloepennetwerk.
- In de regio Noord-Holland Noord worden TOP's ontwikkeld.

Zwemmen en watersporten in Noord-Holland Noord

- In Noord-Holland Noord is nog niet voor iedereen op 10 km afstand een officiële zwemplek gerealiseerd.

Wat is de opgave?

Grenzeloos varen: een samenhangend vaarnetwerk met goede verbindingen naar omliggende gebieden

- Met elkaar de afspraak maken om de bestaande vaarverbindingen in Noord-Holland Noord te behouden, om zo de kwetsbaarheid van het gebied weg te nemen en de aantrekkelijk van de regio als vaargebied te behouden.
- Faciliteren van de ontwikkeling van de riviercruisevaart in Noord-Holland Noord.
- Het verkennen en zoeken naar innovatieve mogelijkheden voor verbindingen tussen het buitenwater en binnenwater in Westfriesland (door middel van een sluisje, overhaal, e.d.).
- Aquapunctuur: Het bevaarbaar maken van de vaarroute Rustenburg-Verlaat voor de kleine pleziervaart, als extra vaarroute van en naar Laag Holland (noord-zuid verbinding) en aansluitend op het landelijke basisrecreatietoernet. Hierbij gaat het concreet om het vaarwegbeheer en bediening van de Rustenburgersluis.
- Aquapunctuur: Het verkennen van de mogelijkheden voor een oost-west verbinding voor de kleine recreatievaart van Alkmaar (bestaande recreatieve vaarwegen) naar Westfriesland (kleinschalige waterwegen). Avenhorn lijkt hierbij een plaats te zijn waarbij beide netwerken bij elkaar komen. Hierbij moet gezocht worden naar innovatieve mogelijkheden, zoals een overhaal. Voor de grotere pleziervaart is een dergelijke verbinding niet haalbaar, omdat het fijnmazige vaarnetwerk in Westfriesland beperkte doorvaartmaten kent. De verkenning zal ook een relatie leggen met de eventuele mogelijkheden om het binnenwater met het buitenwater te verbinden.

Afbeelding 18 | Overzichtskartaal aquapunctuurpunten, durfspots en zonering Noord-Holland Noord

Zorgeloos varen: goede doorstroming op het vaarwater

- Vaarwegbeheerders in de regio blijven in gesprek over de bediening van bruggen en sluizen, ten behoeve van de doorstroming, bereikbaarheid en aantrekkelijkheid van het vaargebied. Gezamenlijk evalueren en verkennen wat de uitbreiding en betere afstemming van de bediening hebben betekend en waar optimalisering van de bediening mogelijk is door middel van centrale bediening en - waar mogelijk - zelfbediening.

Aantrekkelijk en duurzaam netwerk voor de kleine recreatievaart

- Als regio een duurzaam vaarnetwerk (sloepennetwerk) voor de kleine recreatievaart uitrollen en promoten, waardoor het reeds aanwezige fijnmazige waternetwerk beter benut kan worden en ook economisch interessant wordt. Waar mogelijk en interessant historische vaarverbindingen herstellen. Een goede samenwerking tussen verschillende overheden, ondernemers en gebruikers is hierbij van belang. Gezamenlijk zoeken naar innovatieve vormen van samenwerking om de doorvaarbaarheid van het vaarnetwerk te borgen.
- Benutten van TOP's in de regio voor de waterrecreatie en de koppeling met recreatie op het land.

Zwemmen en watersporten in Noord-Holland Noord

- Realiseren van officiële zwemplekken, zodat voor iedereen op maximaal 10 km afstand een officiële zwemplek beschikbaar is.

4.3 NOORDZEEKUST

Ambitie 2030**Kust hele jaar door als aantrekkelijke bestemming**

Doordat het internationale toerisme sterk is blijven groeien, zijn meer kansen ontstaan voor kustrecreatie in Noord-Holland. Het waterrecreatieseizoen is verruimd. Niet alleen door meer warme dagen als gevolg van klimaatverandering, maar ook door de aandacht voor gezondheid, met enerzijds sport en beweging en anderzijds een focus op rust en beleving. In het Noordzeekustgebied krijgt waterrecreatie volop mogelijkheden en kansen. De kust is met alle drukte in de kustplaatsen en aan het strand en het omliggende rustige natuurgebied als ruimere context, voor veel waterrecreanten onverminderd een aantrekkelijke bestemming. Overal langs de kust is het veilig en schoon zwemmen, vinden zeilers en diverse soorten surfers hun plek en vissers hun stek. Daarbij zijn sommige vormen van waterrecreatie in 2030 meer gekoppeld aan specifieke locaties en gereserveerde zones. Die ontwikkeling is dé verbinding gebleken naar de jeugd: zij komen anno 2030 meer naar de kust voor de water-, wind- en strandporten.

Passend aanbod, dat goed wordt uitgedragen

De waterrecreatiesector heeft een wervende promotie en marketingcampagne opgezet, nieuwe doelgroepen bereikt en het waterrecreatieproduct aan de Noordzeekust een gerichte impuls gegeven. Nabij de kustplaatsen en strandlagen vinden bewoners, bezoekers en toeristen een passend aanbod, zodat zij waterrecreatie kunnen beoefenen en ook beleven. De vormen van waterrecreatie sluiten dan ook goed aan op de bestaande afwisseling tussen bebouwing en natuur aan de Noordzeekust. Kustgemeenten hebben, zeker bij drukbezochte stranden, hun stranden ook in gebruikszones verdeeld. Bijvoorbeeld voor waterrecreatie, familiestrand en rustig strand. Die zonering heeft ook kansen gegeven voor kwaliteitsverbetering en ondernemersinitiatieven.

Concentratie van durfsporten: metropoolkust

Aan de metropoolkust 'Amsterdam Beach' van Zandvoort tot Wijk aan Zee komen onder invloed van stedelijkheid en mobiliteit veel en verschillende waterrecreanten en toeristen bijeen. Grote terugkerende en massaal bezochte evenementen als SAIL versterken verder het beeld en beleving van waterrecreatie. Voor snellere en stevigere vormen van water- en strandporten is op basis van zonering, goede omstandigheden nabij pieren en op breed strand, en verbinding met het achterland, een concentratiegebied ontstaan rond IJmuiden/Wijk aan Zee en bij Zandvoort. In deze durfspots is maximaal ruimte

gereserveerd voor durfsporten die plaatsvinden op zee en op de brede stranden, zoals golf- en kitesurfen, blokarten, kitebuggy en RIB-varen - waarbij met grote snelheden over de golven wordt 'gesprongen'. De durfspot geeft specifieke kansen voor ondernemers en schept duidelijkheid voor alle gebruikers. Hier zijn concentraties en arrangementontwikkeling ontstaan: er is sprake van communities en een echt familiegebeuren met voor ieder wat wils. De durfspot is goed toegankelijk en bereikbaar. Voor de Amsterdamse toerist, die een unieke waterrecreatie ervaring zoekt, is de durfspot als zodanig ontwikkeld, in de markt gezet en gepromoot. Door diverse water- en durfsport-gebruikers te trekken, zijn voorzieningen aantrekkelijk en kunnen deze worden gedeeld. Voor gebruikers van de durfspot is vanuit veiligheid en risico's van durfsporten, educatie en opleiding georganiseerd over regelgeving en omgang met natuur en medegebruikers.

Kleinschaliger noorden

Ten noorden van de metropoolkust is waterrecreatie over het algemeen minder grootschalig, maar bedient nog altijd de waterrecreant die, bijvoorbeeld via de Afsluitdijk, de Noord-Hollandse kust komt bezoeken. Ook hier zijn sterk geconcentreerd nabij dorpskernen en strandslagen, vormen van surfen, (catamaran)zeilen en brandingsporten beoefende activiteiten. Net als in het zuiden hebben omstandigheden, zonering en achterland geleid tot een noordelijk concentratiegebied. Ter hoogte van Julianadorp/Huisduinen verzamelen durfsporters en hun publiek zich voor allerlei waterrecreatie activiteiten.

Op Texel en in Den Helder zijn zeilen en surfen zichtbaar aanwezig, zowel in wedstrijd- en toerverband als varend erfoed. Tegelijkertijd zijn aan de Waddenzijde de vis- en robbentochten en wadlopen voor waterrecreanten aantrekkelijk. Voor velen hoort dit echt bij een bezoek aan het noordelijk deel van de Noordzeekust. De beleving van waterrecreatie draagt ook bij aan de aantrekkelijkheid van de bestemming. De waterrecreant komt goed en gemêleerd aan zijn trekken. Een aantal keren per jaar maken grote evenementen als SAIL Den Helder en de Ronde om Texel, de waterrecreatie op het water en de beleving vanaf de kant voor iedereen zichtbaar.

Afbeelding 19 | Sfeerbeeld Noordzeekust

Waar staan we nu?

Kust hele jaar door als aantrekkelijke bestemming

Uit de Verkenningen blijkt dat deze ambitie al in belangrijke mate gerealiseerd is:

- De Noordzeekust is na Amsterdam de grootste toeristische trekpleister van Noord-Holland.
- Op de stranden van Zandvoort-Bloemendaal komen de meeste dagtoeristen, bevindt zich de grootste concentratie van strandpaviljoens en is een NS-station nabij het strand. Zandvoort wordt met Bloemendaal, IJmuiden en Wijk aan Zee reeds als 'Amsterdam Beach' in de markt gezet met oog op internationaal toerisme.
- De Noordzeekust is voor bewoners, recreanten en toeristen aantrekkelijk, toegankelijk en bereikbaar.
- Waterrecreatie is een belangrijke activiteit bij de afzonderlijke kustplaatsen en strandslagen en van grote economische en maatschappelijke waarde.
- Overall langs de Noordzeekust zien we gebruikers zwemmen, surfen, zeilen en vissen. Op alle officiële zwemlocaties zijn veiligheid en kwaliteit goed geregeld. De Blauwe Vlag, Green Key en Quality Coast zijn aanwezig en deze keurmerken vergroten de aantrekkingskracht voor toerisme.
- Verlenging en verbreding van het toeristisch seizoen zijn de laatste jaren in opkomst, door onder meer jaarrondexploitatie op het strand, seizoenstrandbebouwing en evenementen. Voor ondernemers bieden deze ontwikkelingen kansen. Voor gebruikers ontstaan meer en specifieke keuzemogelijkheden. Veel van de grootschalige waterrecreatie is nog wel gebonden aan het toeristisch hoogseizoen.
- Natuur legt beperkingen op aan de vorm en ruimte voor waterrecreatie in het kustgebied (zoals voor kitesurfen en snelvaren), maar over het algemeen is de ruimte op zee groot.

Passend aanbod, dat goed wordt uitgedragen

- Alle kustgemeenten hebben identiteitsprofielen voor de kustplaatsen opgesteld en diverse gemeenten werken aan hun toeristische profilering, unieke claims en passend aanbod.
- Veel verschillende gebruikersgroepen waterrecreatie bestaan naast elkaar. Zwemmen en snelle water- en strandsporten gaan niet altijd goed samen. Ongeveer de helft van de kustgemeenten heeft voor het strandgebruik een zonering vastgesteld of heeft afspraken gemaakt over veiligheid en sturing op houding en gedrag. Dat betekent dat op veel plaatsen waterrecreanten elkaar nog in de weg kunnen zitten. Dit is vooral relevant in relatie tot de uitoefening van de durfsporten.

Concentratie van durfsporten: metropoolkust en kleinschaliger noorden

- Durfsporten zijn extreme sporten maar tevens door vele waterrecreanten te beoefenen na training en onder begeleiding. Wind- en watersporten als kite-, wind- en golfsurfen worden dan ook steeds populairder en meer beoefend langs de stranden van Zandvoort, IJmuiden, Wijk aan Zee, Castricum, Egmond, Bergen aan Zee, Camperduin, Callantsoog, Julianadorp en Huisduinen. Ook strandsporten als blokarten en kitebuggy zijn in opkomst en vooral aan breed strand gebonden. Deze worden beoefend op Texel, in Wijk aan Zee en IJmuiden en ook bij Egmond en Bloemendaal toegestaan.
- Grote evenementen SAIL (Den Helder) en de Ronde om Texel zetten waterrecreatie (meer)jaarlijks op de agenda. Het (wedstrijd)zeilen en het varend erfgoed ('bruine vloot') versterken de beleving van waterrecreatie op en aan de Noordzee en het waddengebied op Texel en bij Den Helder.

Wat is de opgave?**Passend aanbod, dat goed wordt uitgedragen**

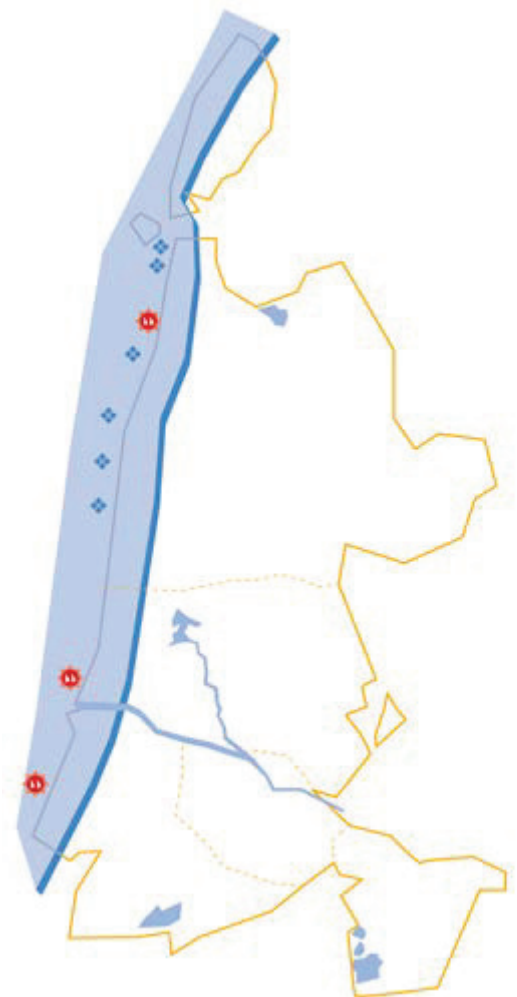
- Onderzoeken waar het aanbod aan waterrecreatie gedifferentieerd en in samenhang met de identiteit van de gebieden verder kan worden ontwikkeld. De identiteitsprofielen van de kustplaatsen kunnen hiervoor de basis vormen.

De snelle ontwikkeling van durfsporten vraagt om extra activiteiten, die ervoor moeten zorgen dat andere waterrecreanten niet in de knel komen:

- Durfsporten aan de Noordzeekust een plek geven, dat wil zeggen concentreren en tegelijk ruimte bieden. Dit dient een drieledig doel: gebruikers goed bedienen, ontwikkeling mogelijk maken voor marktpartijen en 'wildgroei' tegengaan door vormen van waterrecreatie onder te brengen in een functionele zonering die bij het gebied past en voor alle gebruikers van waarde is.
- Duidelijke regels voor durfsporters opstellen door overheden én ondernemers voor sporten onderling en kwetsbare medegebruikers en natuur. Afspraken maken tussen overheid en sector over wat waar mag en heldere communicatie over tijdzonering (in relatie tot natuur/broedseizoen), ruimtezoning en informatievoorziening (in plaats van gebod en verbod).
- Samenwerking en regulering, marketing en promotie en toegankelijkheid van durfsporten organiseren door certificering ondernemers, educatie/opleiding gebruikers en verbeterde digitale toegankelijkheid.

Concentratie van durfsporten

- Minimaal drie durfspots aanwijzen als concentratiegebied voor durfsporten.
- Verkenning naar ontwikkeling van nieuwe durfspots waterrecreatie in relatie met het achterland.
- Verkenning snelvaargebieden Noordzeekust: mogelijkheden onderzoeken of geconcentreerde snelvaargebieden op de Noordzee van toegevoegde waarde zijn (met betrekking tot powerboat/RIB-varen)

**Afbeelding 20 | Overzichtskaart
aquapunctuurpunten,
durfspots en zonering Noordzeekust**

4.4 WADDENZEE EN IJSSELMEERGEBIED

Ambitie 2030

Verbreed aanbod van waterrecreatie passend bij het karakter van de locaties

In de zomer bevolken diverse waterrecreanten het grote water, ook vanaf de kust is dit te beleven. De kusten zijn luw, bij stadjes is reuring passend bij het karakter van de plaatsen. Door het toenemend toerisme is met name aan de zuidkant van het IJsselmeergebied veel te beleven. Deze kust is een aantrekkelijke en economisch vitale bestemming voor veel gebruikers. In de kwetsbare Waddenzee is ruimte voor kleinschalige waterrecreatie passend bij het authentieke karakter van het gebied. Door de toenemende focus op gezondheid, enerzijds door sport en beweging en anderzijds met stilte, rust en beleving, zijn in het hele gebied kansen voor een nieuw kustproduct gegenereerd.

IJmeer en Markermeer, Gooi- en Eemmeer: verbreed aanbod aan waterrecreatie

Het IJmeer en Markermeer vormen tezamen met Gooi- en Eemmeer een aantrekkelijk samenhangend waterrecreatiegebied voor de verschillende doelgroepen zoals de riviercruisevaart, grote boten (staande mastroute), de chartervaart en de kleine pleziervaart. Er zijn rondjes te varen, arrangementen, en veerverbindingen naar de overkant. Durfspots zijn ontwikkeld bij Hoorn (Schellinkhout) en IJburg. Door promotie en marketing van de sector wordt deze samenhang beter voor het voetlicht gebracht.

De kusten zijn luw, de kustveiligheid is op orde, bij plaatsen is ontwikkeling mogelijk gemaakt. Behoud van de kleinschaligheid van het gebied is een aandachtspunt, randvoorwaarde en ook de charme. De kustplaatsen van het Markermeer hebben elk een eigen identiteit. De kernen zijn gericht met het gezicht op het water, zoals het stadsstrand bij Hoorn. Om de stadjes ligt mooie stille natuur, waar mensen op de dijk fietsend en wandelend van het uitzicht genieten en op sommige plekken kunnen zwemmen of vissen.

Na afronding van de dijkversterking zijn er bij de oeverdijk volop waterrecreatiemogelijkheden voor vissen, kleine recreatievaart en zwemmen. Door realisatie van de Marker Wadden en de luwtmaatregelen Hoornse Hop zijn er meer aantrekkelijke vaardoelen gekomen met aanlegmogelijkheden en ankerplekken voor waterrecreanten in het Blauwe Hart. Het gebied met groot open water is hierdoor ook aantrekkelijk geworden voor kleinere motorboten. Voor deze motorboten is er de wens om een nieuwe verbinding te realiseren tussen het Markermeer en het bestaande sloepen netwerk in het binnenwater. De overzet van de sloepen over de dijk gaat een attractie op zich worden.

Via de voormalige Zuiderzeestadjes kun je een afwisselende route varen met natuurstops bij de Marker Wadden en Oostvaardersplassen, een bezoek aan het forteiland Pampus of het Muiderslot en aantrekkelijke eilanden in Gooi- en Eemmeer. Regelmatig ziet het water bij Hoorn, Muiden en Huizen bij evenementen wit van de zeilen en vinden ook sloepenroei- en zwemprestatietochten in het buitenwater plaats. Op diverse plekken kunnen avonturiers in de kano even een stukje buitenwater meepakken op hun route. Een sportvisser kan met een boot het Markermeer op voor de vangst van een grote vis omdat er een gevarieerde en robuuste visstand is.

De jachthavens in het gebied zijn vitaal, duurzaam ingericht, vormen een aantrekkelijke verblijfplaats en zijn een goede uitvalsbasis voor tochtjes. Er zijn rondjes met verbindingen van binnen- en buitenwater mogelijk. De basisvoorzieningen zijn op orde ten aanzien van bereikbaarheid, ontsluiting, voorzieningen, vaardoelen en passantenplaatsen onderweg. Er zijn meerdere Toeristische Overstappunten (TOP's) aan de kust gerealiseerd.

Durfsporten hebben een eigen legale plek die bekend is en waarvan het gebruik past in de omgeving. Deze locaties in Natura 2000 gebied zijn duidelijk aangegeven aan de kant en gemarkeerd in het water. Duidelijk is ook waar kitesurfen niet kan en waarom. Het Gooi- en Eemmeer en de Hoornse Hop zijn goed bevaarbaar. Op het IJmeer is de veiligheid gewaarborgd door voldoende handhaving op minder ervaren vaarrecreanten.

IJsselmeer: accent op zeilen en nieuwe recreatie op de dijken

Het IJsselmeer is, meer dan het Markermeer en IJmeer, een traditioneel zeilsportgebied voor grotere vaartuigen, maar kent een lagere intensiteit dan Fryslân. Medemblik is het epicentrum van de (internationale) zeilsport. De kitesurflocaties in Medemblik en Enkhuizen zijn duidelijk aangegeven en gemarkeerd. In de winter hebben de watervogels uit het hoge Noorden in het IJsselmeergebied een goede plek om te eten en rusten. De broedvogels op de Kreupel zijn beschermd door een zone om het eiland om hun rust te garanderen. Natuurliefhebbers gaan in voor- en najaar op excursie om watervogels te zien of bij de vis-migratierivier aan de Afsluitdijk kijken. De nieuwe Afsluitdijk en de Houtribdijk zijn op sterkte en bieden diverse recreatie-mogelijkheden.

Ondernemers ontwikkelen het kustproduct passend bij de identiteit van de plek. Openingstijden van musea en attracties zijn aangepast aan de aankomsttijden van de riviercruisevaart en er is een digitaal reserveringssysteem.

Waddenzee: beschermde natuur en duurzame kleinschalige recreatie

In het gebied tussen Oudeschild, Den Helder en Den Oever staan de natuur en de unieke positie als UNESCO Werelderfgoed gebied centraal. De natuur wordt hier beschermd. Duurzame, kleinschalige recreatie is mogelijk zoals waddentochten (wadlopen, robben kijken en garnalen vissen). Er is een nauwe samenwerking tussen de gemeenten onderling en met de rest van het Waddengebied (provincie Fryslân) over productontwikkeling, met kansen voor een educatieprogramma. In Den Oever is verblijfsrecreatie en watersport op de grens van het IJsselmeer en Waddengebied. Toeristen die de Afsluitdijk bezocht hebben, komen hier een visje eten of genieten van het uitzicht over het Wad.

Waar staan we nu?**Verbreed aanbod van waterrecreatie passend bij het karakter van de locaties**

- Het gehele gebied kenmerkt zich door de vele mogelijkheden voor de pleziervaart (motor- en zeilboten). De verbinding van het buitenwater met het binnenwater en ook het bestaande vaarnetwerk in het achterland is niet overal optimaal. Dit belemmert de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de vaargebieden.
- De stadjes aan de Waddenzee en diverse Zuiderzeestadjes in het IJsselmeergebied hebben elk een eigen identiteit en vormen daardoor een aantrekkelijke bestemming voor de waterrecreant.
- Het gebied is sterk in ontwikkeling met dijkversterkingen op het traject tussen Hoorn en Amsterdam, van de Afsluitdijk en de Houtribdijk, de aanleg van luwtemaatregelen in de Hoornse Hop en de Marker Wadden.
- In het gehele gebied zijn vele jachthavens gelegen, waarvan veel het keurmerk van de Blauwe Vlag mogen hijsen en enkele zelfs de Groene Wimpel voor maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- De meeste kitesurflocaties in het gebied worden gedoogd. Bij Medemblik en Muiderberg is kitesurfen toegestaan. In het Natura 2000 beheerplan IJsselmeergebied (IJsselmeer, Markermeer & IJmeer, Eemmeer & Gooimeer Zuidoever) worden de meeste huidige plekken gelegaliseerd. Er blijft vraag naar meer plekken.

IJmeer en Markermeer, Gooi- en Eemmeer: verbreed aanbod aan waterrecreatie

- Uit de verkenningen is gebleken dat de recreatieve druk vanuit Amsterdam op vooral het IJmeer, maar ook het Markermeer en Gooi- en Eemmeer groeit.
- Er komt een MRA-verkenning naar de potenties van het Markermeer IJmeer. IJburg is een kansrijke locatie met veel mogelijkheden voor waterrecreatie (jachthavens en durfsporten), waarbij rekening moet worden gehouden met natuurwaarden en natuurontwikkelingsambities.
- Op diverse plaatsen (Gouwzee, het Gooimeer bij Almere) zijn waterski- en jetskigebieden.
- Er is door een verbetering van de waterkwaliteit overlast van waterplanten voor de recreant in het Gooi- en Eemmeer en in de Hoornse Hop. Gedacht wordt aan de ontwikkeling van een waterplanten-app.
- Het Markermeer is een belangrijk gebied voor de riviercruisevaart en Boat & Bike vakanties. Edam-Volendam wil geen riviercruisevaart meer, Hoorn heeft de capaciteit recent verhoogd, Huizen krijgt binnenkort ook een aanlegsteiger voor

Afbeelding 21 | Sfeerbeeld Waddenzee en IJsselmeergebied

riviercruise- en motorchartervaart. De coöperatie Gastvrije Randmeren verkent de mogelijkheden voor vaarfietsvakanties op de randmeren.

- Er is op diverse plaatsen recreatief personenvervoer over water, bijvoorbeeld de watertaxi in Hoorn, boot naar het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen, Marken Expres van Volendam naar Marken, veer naar Pampus en bootveren naar Fryslân en Flevoland.
- Enkhuizen en Hoorn zijn voorbeelden waar water- en landrecreatie samenkomen. Het Nautisch Centrum in Huizen is een eerste Noords-Hollandse TOP in het IJsselmeergebied.
- Bij Hoorn (Schellinkhout) bevindt zich een belangrijke durfspot voor beginners en een nieuw en duurzaam durfsportcentrum. Verder zijn er in Edam-Volendam en Muiderberg belangrijke kitesurflocaties, net als langs de Houtribdijk bij Lelystad en bij Almere.

IJsselmeer: accent op zeilen en nieuwe recreatie op de dijken

- Medemblik huisvest het moderne Regatta Center voor de zeilsport.
- De versterking van de Afsluitdijk en de Houtribdijk bieden kansen voor meer waterrecreatiebeleving en -mogelijkheden, zoals de vismigratierivier en kitesurfen.
- De kitesurflocaties van Medemblik en Enkhuizen worden gelegaliseerd via het Natura 2000 beheerplan IJsselmeer, voor de locatie Andijk geldt dit niet.
- De sluis in het naviduct van de Houtribdijk is voor moderne riviercruisevaartschepen van 135 meter een knelpunt, de sluis bij Lelystad is wel te passeren.

Waddenzee: beschermde natuur en duurzame kleinschalige recreatie

- De waddenprovincies, kust- en eilandgemeenten in het Waddengebied, het ministerie van Economische Zaken, Rijkswaterstaat, natuurorganisaties en watersportorganisaties hebben samen een Actieplan Vaarrecreatie Waddenzee opgesteld. Het Actieplan heeft als doel om de balans tussen natuur en vaarrecreatie op de Waddenzee te versterken, zodat op termijn het aantal ligplaatsen in de Waddenzee kan worden uitgebreid. Meer mensen kunnen dan verantwoord genieten van een uniek UNESCO Werelderfgoed.
- Den Oever en Den Helder zijn belangrijke Waddenpoorten voor toegang tot het Waddengebied en Waddeneiland Texel.

Wat is de opgave?

Verbreed aanbod van waterrecreatie passend bij het karakter van de locaties

- De Wadden en het IJsselmeergebied ontwikkelen als aantrekkelijk vaargebied, met voldoende overstapmogelijkheden op het land.

IJmeer en Markermeer, Gooi- en Eemmeer: verbreed aanbod van waterrecreatie

- Durfspots: Waar mogelijk stimuleren van waterrecreatie, onder meer door ontwikkeling van durfspots, in ieder geval bij Hoorn en mogelijk bij IJburg. Waar nodig zoneren in tijd en ruimte (kitesurflocaties), aansluitend bij de kwaliteiten van het gebied als natuurgebied.
- Het optimaliseren van bestaande vaarverbindingen: van het open buitenwater Markermeer naar het vaarnetwerk in het binnenwater (zoals bij Monnickendam, Edam/Volendam en Hoorn) en het vaarnetwerk in het achterland.
- Aquapunctuur: Mogelijkheden verkennen voor een nieuwe verbinding voor kleine motorboten tussen het Markermeer als buitenwater en het bestaande vaarnetwerk in het binnenwater van Laag Holland. Het Kinselmeer lijkt hiervoor een kansrijke locatie te zijn die, mede in het kader van de dijkversterking op het traject tussen Amsterdam en Hoorn, nader onderzocht wordt. Met een innovatieve vorm van een overzet zouden de motorboten dan over de bestaande dijk dienen te worden gezet, wat een attractie op zich kan vormen.
- Uitvoeren van de acties die uit de MRA verkenning Markermeer IJmeer volgen. De druk vanuit Amsterdam op vooral het IJmeer, maar ook het Markermeer en Gooi- en Eemmeer vraagt om een afweging van die drukte tegen de kleinschaligheid van het gebied. We monitoren ontwikkelingen om eventuele groei te sturen. Verder aandacht voor voorlichting van gebruikers en handhaving.
- De gebiedsgerichte opgaven bieden meekoppelkansen. De komende versterking van de Markermeerdijken biedt kansen voor kleinschalige oeverrecreatie en het uitbreiden van zwemmogelijkheden. Bij de versterking van de Houtribdijk wordt een watersportstrand met voorzieningen ontwikkeld, waaronder ook watereducatie en -opleidingen.
- De luwtemaatregelen Hoornse Hop en Marker Wadden realiseren met voorzieningen voor de waterrecreatie.
- De Hoornse Hop en het Gooi- en Eemmeer goed bevaarbaar houden.
- Jachthavens van IJmeer en Gooi- en Eemmeer moeten vitaal en duurzaam worden en aangepast aan de wensen van de gebruiker. Overige jachthavens moeten vitaal blijven.
- Meer TOP's (in dit geval met trailerhellingen) aan de kust ontwikkelen, die ook voor de hengelsport interessant zijn.

- De kitesurflocaties in het gebied opgenomen in het Natura 2000 beheerplan, markeren op het land en in het water. Er is behoefte aan de ontwikkeling van kitesurflocaties in dit gebied, onder andere bij Lelystad.

IJsselmeer: accent op zeilen en nieuwe recreatie op de dijken

- Nieuwe waterrecreatiemogelijkheden en beleving creëren bij de dijkversterking van de Afsluitdijk.
- In Medemblik het Regatta center voor meer vormen van waterrecreatie benutten.
- De kitesurflocaties in het gebied opgenomen in het Natura 2000 beheerplan, markeren op het land en in het water.
- Een verkenning naar de kosten en baten van aanpassing van de sluis in het naviduct bij Enkhuizen voor moderne cruiseschepen.

Waddenzee: beschermde natuur en duurzame kleinschalige recreatie

- Uitbreiding van het aantal ligplaatsen in de Waddenzee, zodat meer mensen kunnen genieten van een uniek UNESCO Werelderfgoed natuurgebied.

Afbeelding 22 | Overzichtskartaal aquapunctuurpunten, durfsports en zonering Waddenzee en IJsselmeergebied

4.5 PROVINCIE OVERSCHRIJDEND

Water houdt niet op bij de provinciegrens. Zo delen we de grote wateren als het IJsselmeer en de Waddenzee met onze buurprovincie Fryslân en het Markermeer, IJmeer en het Gooi- en Eemmeer met onze buurprovincie Flevoland. Samen met de provincies Zuid-Holland en Utrecht beschikken we over het grootste aaneengesloten sloepennetwerk van Nederland. De Loosdrechtse Plassen delen we met Utrecht en de Westeinderplassen grenzen aan Zuid-Holland.

Met provincies en het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft de provincie Noord-Holland afspraken gemaakt over het landelijke basisrecreatietoernet (BRTN). Een landelijk vaarnetwerk, bestaande uit verschillende categorieën vaarwegen op basis van doorvaartmaten, en bijbehorende normering voor doorvaartmaten en brug- en sluisbediening. Met elkaar hebben we het BRTN ontwikkeld en zorgen we voor behoud en doorontwikkeling. Aan dit netwerk ligt een basisvisie ten grondslag, waarin per provincie het BRTN wordt beschreven en kansen worden benoemd. De staande mastroute, waarbij zeilschepen met staande mast van de Zeeuws-Zuid-Hollandse delta via het IJsselmeer naar de Eems in Groningen kunnen varen, is onderdeel van het landelijke BRTN.

Voor de Noordzeekust spelen op een hoger schaalniveau het nationaal waterveiligheidsbeleid en vanuit Europa het natuurbeleid. Het regulier beheer en onderhoud van de kust door zandsuppleties is van directe invloed op de mogelijkheden voor waterrecreatie. Dit werkt door in de beschikbare recreatieve strandbreedte voor waterrecreatievoorzieningen en activiteiten. Vanuit natuurwetgeving en -beleid wordt waterrecreatie ingekaderd door een zonering van rustige natuurgebieden afgewisseld met relatief drukke kustplaatsen en strandslagen. Met Zuid-Holland aan de 'Hollandse kustboog' gelegen, delen wij op het gebied van waterrecreatie dezelfde ontwikkelingen van strand- en durfsport in een drukbezocht en natuurrijk kustgebied.

In het IJsselmeergebied komen veel ambities, opgaven en investeringsprojecten van rijk en regio samen. De gebiedsagenda IJsselmeer 2050 wil de omgevingskwaliteit en samenhang in het gebied vergroten. De agenda is gericht op een gezamenlijk perspectief, uitvoering en kennis en innovatie. Daarbij worden onder regie van het rijk en de zes omringende provincies alle toekomstige opgaven in het gebied van waterveiligheid, waterkwaliteit, zoetwatervoorziening en peilbeheer, visserij, natuur, waterrecreatie, toerisme en energie geïntegreerd.

Ook op het gebied van veiligheid werken de provincies samen. Bijvoorbeeld in het project 'Varen doe je Samen!'. Ook andere partijen zijn hierbij aangesloten. Dit project probeert door middel van voorlichting de verkeersveiligheid op het water te vergroten. Zo worden adviezen gegeven hoe onoverzichtelijke en drukke kruispunten over te steken, wordt het belang van een goede reisvoorbereiding benadrukt en wordt algemene informatie verstrekt over hoe men bijvoorbeeld een sluis doorvaart.

Met de naastgelegen provincies zijn de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van waterrecreatie geïnventariseerd en de gezamenlijke opgaven die hieruit kunnen worden afgeleid. Hierbij wil de provincie een voortrekkersrol vervullen.

Flevoland

Karakteristiek

Kenmerkend voor waterrecreatie in Flevoland is de kust en de bijbehorende randmeren. Hier zijn diverse (vaak grote) jachthavens gelegen. Ook biedt de kust goede mogelijkheden voor oeverrecreatie en is er behoefte aan meer ruimte voor kitesurfen. Het binnenwater van de provincie is voor waterrecreatie minder relevant. Hier is bijvoorbeeld geen sloepennetwerk ontwikkeld.

Ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen in Flevoland op het gebied van waterrecreatie zijn:

- Aanleg Marker Wadden: een natuurgebied dat als nieuwe vaarbestemming in het Markermeer gaat dienen. Hier wordt ook een kleine haven, bezoekerscentrum en ruimte voor sloepvaren in meegenomen.
- Rijkswaterstaat, provincie Flevoland en gemeente Lelystad trekken samen op in de versterking van de Houtribdijk en de recreatieve ontwikkeling van de Lelystadse kust. Het gaat dan bijvoorbeeld om de aanleg van een watersportstrand, investeringen om Lelystad te laten uitgroeien tot de riviercruisehaven van Flevoland, herinrichting van een deel van de Oostvaardersdijk tot wandel- en fietsboulevard, de aanleg van een aansprekende, educatieve waterwandelproute en uitbreiding van het Mountaindijk-parcours. De komende drie jaar zal er uitvoering worden gegeven aan deze plannen.
- Naast Lelystad als riviercruisehaven, zet de provincie ook in op uitbreiding van de riviercruisevaart bij Urk.
- In Almere wordt een trainingscentrum/simulatiecentrum (het Arison Maritiem Centrum) voor personeel op cruiseschepen gerealiseerd. Daarnaast wordt een hotel gebouwd, waar ook toeristen kunnen overnachten.
- Vanwege drukte op bestaande kitesurflocaties zoekt de provincie naar uitbreiding van de locaties voor kitesurfen en zet zij in op de realisatie van bijbehorende voorzieningen. Het geplande watersportstrand bij Lelystad biedt hiervoor uitstekende mogelijkheden, maar ook de ontwikkelingen bij Marina Muiderzand (Almere) zijn hiervoor interessant.

Gezamenlijke opgaven

De provincies Flevoland en Noord-Holland trekken samen op in de informatievoorziening rondom de waterplantenproblematiek in het Markermeer.

Naast deze samenwerking komen de volgende gezamenlijke opgaven naar voren:

- Bij de ontwikkeling van de Marker Wadden de gezamenlijke kansen voor waterrecreatie meenemen, zoals vaardoelen voor verschillende doelgroepen.
- Beide provincies zien de riviercruises als groeimarkt. De provincies moeten elkaar niet gaan beconcurreren maar gezamenlijk kansen verzilveren.
- Om de toenemende vraag naar kitesurfen op te vangen, is de ontwikkeling van kitesurflocaties in het Markermeergebied een gezamenlijke opgave. Het Natura 2000 beheerplan Markermeer & IJmeer legaliseert locaties aan de Noord-Hollandse Markermeerkust. Ook locaties aan de Noordzeekust voorzien in het accommoderen van de vraag.
- Flevoland biedt wellicht interessante bestemmingen voor recreatief personenvervoer over water.
- In het kader van 'Amsterdam bezoeken, Holland zien' wordt gesproken over 'The Big Lake', dit biedt kansen voor het aantrekken van nieuwe doelgroepen, bijvoorbeeld sportvissers.

De provincie Flevoland werkt aan het opstellen van de Nota Vrijtijdseconomie, die waarschijnlijk in het najaar 2016 wordt vastgesteld. Afstemming met deze nota is wenselijk.

Utrecht

Karakteristiek

De provincies Noord-Holland en Utrecht delen als belangrijke vaarwegen het Amsterdam-Rijnkanaal en de Vecht, grenzen elkaar aan de Amstel en de Oude Waver en trekken gezamenlijk op in Loosdrechtse Plassen. De Boat & Bike vakantievaart passeert de Vecht, als aantrekkelijke vaarverbinding van Utrecht naar het IJmeer. Beide provincies bieden gezamenlijk een groot knooppuntennetwerk voor sloepen. De provincie Utrecht beschikt over een regionaal netwerk voor kanovaren. De

mogelijkheden voor oeverrecreatie (zwemmen, vissen en duiken) zijn op de Vinkeveense Plassen goed ontwikkeld. De Vinkeveense Plassen maken onderdeel uit van het Hollandse plassengebied, dat zich kenmerkt door de goede watersportmogelijkheden.

Ontwikkelingen

Belangrijke ontwikkelingen op het gebied van de waterrecreatie in Utrecht zijn:

- De realisering van TOP's zit in een afrondende fase. Water en cultuurhistorie zijn opgenomen in de TOP's. De komende periode zal de provincie Utrecht zich inzetten voor het verbeteren van de bekendheid en een goede digitale ontsluiting van de TOP's.
- De provincie Utrecht wil het sloepennetwerk optimaliseren.
- De provincie Utrecht richt samen met partners een routebureau op. Ook de Utrechtse vaarroutes worden hier op termijn waarschijnlijk ondergebracht.

Gezamenlijke opgaven

Op een aantal terreinen en projecten werken beide provincies al samen. Zo sluit de provincie Utrecht aan bij het programma voor de ontwikkeling van de Loosdrechtse Plassen. Gezamenlijk wordt gewerkt aan het opstellen van een handreiking om recreatie meer ruimte te bieden in het gebied. Ook wordt samengewerkt in het project 'Veiliger Kruisen Amsterdam-Rijnkanaal'. Hierbij het gaat om het creëren van een veilige oversteek voor de recreatievaart over het drukke kanaal met veel beroepsvaart. Bij de oversteken bij Driemond en Nieuwersluis worden momenteel pilots gestart.

Naast deze samenwerking komen de volgende gezamenlijke opgaven naar voren:

- Borgen van een samenhangend netwerk voor de recreatievaart.
- De Vecht wordt gezien als belangrijke en aantrekkelijke vaarverbinding van Utrecht naar het IJmeer en is voor een groot deel geschikt als staande mastroute. De toekomstige bediening van de spoorbrug bij Weesp vormt een gezamenlijk risico voor de bevaarbaarheid van de Vecht voor zeilboten met staande mast. In het routeoverleg over de Vecht wordt dit geagendeerd.

Fryslân

Karakteristiek

Fryslân is en blijft een watersportbestemming met vele verschillende watersportmogelijkheden, op zowel meren, kanalen, IJsselmeer als Waddenzee. Het merk 'Fryslân' heeft een belangrijke rol in het promoten van Fryslân, onder andere als watersportprovincie.

Ontwikkelingen

- De provincie Fryslân heeft de afgelopen jaren, in nauwe samenwerking met gemeenten en ondernemers, fors in watersportvoorzieningen geïnvesteerd via het 'Friese Meren Project'. Eerst is er vooral in hardware geïnvesteerd zoals in aquaducten en aanlegvoorzieningen. In de eindfase lag de focus ook op projecten die meer bestedingen aan de wal uit moesten lokken. De focus ligt momenteel, nu het 'Friese Meren Project' bijna afgerond is, op het borgen van de investeringen en het vasthouden van de watersporters.
- In de beleidsbrief Economie van de Gastvrijheid die de provincie Fryslân in juni 2016 vast laat stellen door PS, neemt de provincie afstand van haar regisserende rol bij de infrastructurele watersportontwikkelingen. Tegelijkertijd wil de provincie via de Fryslân brede opgave gericht op het versterken van ondernemerschap in overleg gaan met de watersportsector over het behoud en de ontwikkeling van de sector, over het vinden van nieuwe doelgroepen en over het ontwikkelen en doorvoeren van innovaties in de watersport.
- De economie van de Friese IJsselmeerkust drijft voor een groot deel op watersport: door middel van het versterken en bevorderen van ondernemerschap zal de provincie Fryslân hier een rol in blijven houden.
- De provincie blijft deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling De Marrekrite (Recreatieschap samen met gemeenten) waardoor Fryslân haar unieke positie binnen Nederland met 3.500 vrije gratis aanlegplaatsen op ruim 285 locaties behoudt.

Gezamenlijke opgaven

- Samen met Noord-Holland zet Fryslân zich in voor het project 'De Nieuwe Afsluitdijk', waarin watersport ook niet vergeten wordt.
- Ondernemerschap bevorderen bijv. in de vorm van veerdiensten van Noord-Holland naar Fryslân, zoals de verbinding Enkhuizen – Stavoren.
- Uitvoering van het gezamenlijke Actieplan Vaarrecreatie Waddenzee, ook met alle andere betrokken partners.
- Mogelijk gezamenlijk optrekken en promoten van het IJsselmeer als gezamenlijk watersportgebied, via Marketingorganisaties/NBTC Waterlijn.
- Leren van elkaar op het gebied van beheer, zoals afspraken die in Fryslân zijn gemaakt omtrent het beheer van de kleine wateren.

Zuid-Holland

Karakteristiek

Ook in Zuid-Holland biedt de Noordzeekust vele vormen van waterrecreatie. De kust is erg in trek bij de eigen inwoners en (buitenlandse) toeristen. Met diverse, in het BRTN opgenomen, vaarwegen zoals de Ringvaart om de Haarlemmermeerpolder en de Amstel is de provincie verbonden met de provincie Noord-Holland. De Kager- en Nieuwkoopse Plassen maken onderdeel uit van het Hollandse Plassengebied.

Ontwikkelingen

Zuid-Holland heeft langs de verschillende voormalige trekvaarten (Haarlemmer Trekvaart, de Vliet/Schie, Oude Rijn) met de aanleg van voorzieningen, zoals passantensteigers, geïnvesteerd in de ontwikkeling van de kwaliteit van de vaarweg. Ook is in grote delen van de provincie (waaronder het Groene Hart) een bewegwijzerd sloepennetwerk gerealiseerd. Diverse onderdelen van het recreatieve netwerk (waaronder het "Rondje Nieuwkoop") in Zuid-Holland zijn conform de normen van BRTN knelpuntvrij gemaakt door brug- en sluisbedieningstijden aan te passen. Provincie dekkend is een netwerk van TOP's uitgerold. Voor het sloepennetwerk dat in het Hollandse Plassengebied is uitgerold, is door het Ondernemersplatform Hollandse Plassen een kansenkaart opgesteld.

Gezamenlijke opgaven

De provincies Noord-Holland en Zuid-Holland delen een aantal gezamenlijke opgaven op het gebied van waterrecreatie:

- Beide provincies trekken gezamenlijk op in het verkennen van mogelijkheden om bestaande vaarverbindingen te optimaliseren.
- De regio rond de gemeenten Aalsmeer, Uithoorn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem ziet in de realisatie van een nieuwe vaarverbinding tussen de Drecht en Westeinderplassen een kans om de waterrecreatie in het plassengebied een grote

stimulans te geven. De provincies willen graag de energie in de regio benutten en samen met de gemeenten optrekken in het verkennen van mogelijkheden om bestaande vaarverbindingen te optimaliseren en mogelijkheden voor een gewenste nieuwe vaarverbinding tussen de Drecht en Westeindeplassen te verkennen. Het draagvlak en draagkracht voor deze ambitie moet uit de regio komen.

- Kansen in de ontwikkeling van cultuurhistorische vaarwegen. Hierbij kan als voorbeeld de Haarlemmertrekvaart worden genoemd. Het uitwerken van een masterplan voor de totale verbinding: Amsterdam – Haarlem – Leiden is als project benoemd binnen het Meerjarig Uitvoeringsprogramma Groen van de Landschapstafel Duin en Bollenstreek. De provincies kunnen hier een faciliterende rol spelen. Het initiatief zal vanuit de regio moeten komen.
- Samen optrekken in het Hollandse Plassengebied en de kansenkaart voor dit gebied die door ondernemers is opgesteld. De provincies kunnen, samen met gemeenten en ondernemers, faciliteren bij het opstellen van een uitvoeringsprogramma voor de plassen, zowel in Noord- als in Zuid-Holland.
- Leren van elkaar op het gebied van beheer. Specifiek gaat het over vaarweg- en nautisch beheer, de rolverdeling tussen de verschillende partijen en de koppeling tussen beheer en natuur. De provincies zoeken samen met gemeenten en waterschappen naar meekoppelkansen voor de aanleg van voorzieningen voor waterrecreatie bij de uitvoering van beheer- en onderhoudswerkzaamheden aan de vaarwegen.

SAMEN RICHTING UITVOERING

Uit de voorgaande hoofdstukken blijkt dat het versterken van de positie van Noord-Holland als vooraanstaande waterrecreatieprovincie een complexe opgave is. De visie is de gezamenlijke ambitie van de verschillende waterrecreatiepartners: overheden, vaarwegbeheerders, ondernemers en waterrecreanten. De realisatie van de opgaven is daarmee ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Overleg en afstemming tussen verschillende partijen maakt het proces complex. Inhoudelijk is de opgave complex, omdat ook binnen de waterrecreatiesector de belangen tegenstrijdig kunnen zijn. Ook is afstemming noodzakelijk met belangen van buiten de waterrecreatiesector. Vanwege deze complexe opgave wordt daarom een programmatische aanpak voorgesteld. Hierbij neemt de provincie de rol van regisseur op zich.

5.1 ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

Programma Waterrecreatie

De invulling van de samenwerking voor het programma waterrecreatie is gebaseerd op wat in de visiefase is opgebouwd. De samenwerking willen we op een aantal manieren aanvullen en versterken. Dit is met name gericht op innovatie, ontwikkeling en leren van elkaar.

Binnen de sector zijn informeren en afstemmen belangrijk, waarbij leren van en met elkaar als hogere doelen kunnen worden benoemd. We blijven de komende jaren bestaande overleggen benutten, zowel in landelijk als regionaal verband. Het gaat om bijvoorbeeld het beheerdersoverleg, BRTN, route-overleg per regio en overleg rond projecten als 'Varen doe je samen'. Daarnaast willen we de volgende andere vormen van overleg en uitwisseling organiseren:

- *Sectorbreed programmateam*: het huidige programmateam van de provincie Noord-Holland werkt qua kennis en verantwoordelijkheden integraal, maar bestaat alleen uit medewerkers van de provincie. Andere organisaties worden uitgenodigd om, naast de provincie Noord-Holland, capaciteit te leveren in het integrale programmateam.
- *Klankbordgroep*: nadat de waterrecreatievisie is vastgesteld, neemt de intensiteit van de (werk)conferenties af. Om met elkaar grip te kunnen houden op de voortgang en samenwerking wordt voorgesteld een klankbordgroep op te richten. De klankbordgroep vormt een afspiegeling van de stakeholders. De klankbordgroep helpt de gedeputeerde bij het vervullen van zijn regisseursstoel.
- *Innovatiepanel*: om de investeringskracht en de vernieuwing van de sector aan te jagen en te faciliteren, wordt een innovatiepanel waterrecreatie in het leven geroepen. Dit panel kan enerzijds ideeën van ondernemers verzamelen en toetsen op toegevoegde waarde voor de Noord-Hollandse waterrecreatie en anderzijds stimuleren dat innovatie in de sector ook werkelijk tot stand komt. Dit wordt gefaciliteerd door de overheid in samenwerking met de ondernemers.
- *Waterrecreatieschool*: de sector waterrecreatie is niet gebaat bij versnippering en het telkens opnieuw uitvinden van het wiel: het leren van en met elkaar is in ieders belang. Het gaat om uitwisselen van relevante ervaringen. Voor de hele sector, zowel de gebruiker, de beheerder als de ondernemer, zijn collectief en continue leren van grote waarde. De waterrecreatieschool voorziet hierin. De vorm en werkwijze van de waterrecreatieschool worden zowel digitaal als in fysieke bijeenkomsten uitgewerkt en gefaciliteerd door de overheid in samenwerking met de ondernemers.
- *Waterrecreatieconferentie*: jaarlijks organiseren de verschillende partijen gezamenlijk een brede bijeenkomst waterrecreatie Noord-Holland, waar overheden, ondernemers en gebruikers elkaar kunnen ontmoeten en tot kennisuitwisseling komen.

Communicatie

Communicatie is van groot belang om de gezamenlijke opgaven te realiseren. Gedurende de visieperiode neemt de provincie de regie over de totstandkoming van een website Waterrecreatie Noord-Holland. Daar krijgen ook de regionale ambitiekaarten een plek. Kennisbundeling en -ontsluiting naar het netwerk vindt onder meer door nieuwsbrieven en de website van de Provincie Noord-Holland plaats.

Afbeelding 23 | Programma Waterrecreatie

5.2 BEHEERAGENDA

De grootste vaarwegbeheerders geven gezamenlijk uitvoering aan de Beheeragenda. Deze beheeragenda omvat de gezamenlijke opgaven op het gebied van veiligheid, duurzaamheid, taken en bevoegdheden, bediening, gezamenlijke programmering, voorzieningen en waterplanten. Per thema is aangegeven wie de trekker is. Ook zijn acties benoemd en waar mogelijk geprioriteerd op urgentie en korte versus lange termijn acties.

De bestuurders bepalen in het bestuurlijk beheeroverleg welke acties zij prioritair vinden om gezamenlijk op te pakken in het kader van het programma waterrecreatie en welke niet of elders opgepakt moeten worden. Zij geven vervolgens de aan het bestuurlijk overleg gekoppelde ambtelijke werkgroep opdracht tot uitwerking van de prioritaire acties (inzet, kosten, etc.). Bij deze uitwerking worden ook gemeenten, recreatieschappen, Coöperatie Gastvrije Randmeren en Plassenschap betrokken.

5.3 VERKENNING AQUAPUNCTUURPUNTEN

De aquapunctuurpunten worden na vaststelling van de visie verder verkend. Hierbij worden de aquapunctuurpunten op hoofdlijnen beoordeeld op de mogelijke ingreep, de kosten en baten van de investeringen, mogelijke planning, investeringskracht en draagvlak door de regio en de te maken beheerafspraken. De verkenning levert inzicht voor mogelijke maatregelen op de korte termijn, maar kan tevens agenderend zijn voor de langere termijn bij bestuurswisselingen op lokaal en provinciaal niveau.

5.4 FINANCIËN

De opgaven in de visie zijn agenderend en niet in financiële zin nu al gedekt door beschikbare financiën bij de verschillende partners. Om opgaven te kunnen realiseren, is het efficiënt om bij geplande (onderhoud)werkzaamheden aan te sluiten. Ook bieden integrale gebiedsprocessen vaak goede koppelkansen die we optimaal willen benutten. Het realiseren van opgaven vraagt tijdige afstemming van planningen, inzet van menskracht en financiën vanuit alle partners.

5.5 MONITORING EN EVALUATIE

In de Verkenningen die ten grondslag liggen aan deze visie, zijn de verwachte toekomstige ontwikkelingen geschetst. Omdat de toekomst zich niet altijd goed laat voorspellen en sprake is van een complexe opgave, is het goed om blijvend te monitoren op gepleegde inspanningen en de actualiteit van de visie. Dit doen wij op de volgende manier:

- *Jaarlijks overzicht op activiteitsniveau:* wordt eens per jaar een overzicht gemaakt. De klankbordgroep gebruikt dit overzicht en adviseert de gedeputeerde als regisseur over eventuele zorgen, aandachtspunten of nieuwe kansen die zich voordoen. Het overzicht, aangevuld met het advies van de klankbordgroep wordt gebruikt in de sturing van het programma.
- *Actualisering Verkenningen:* de waterrecreatiesector is in beweging, dit heeft zowel betrekking op de markt als op de dynamische omgeving van de waterrecreatiesector. Vandaar dat de verkenningen halverwege de planperiode worden geactualiseerd om de opgaven te kunnen toetsen aan de nieuwste inzichten. Dit kan leiden tot een herijking van het programma.
- *Actualisering ambitiekaarten:* de ambitiekaarten zijn dynamisch en worden jaarlijks geactualiseerd.

Daarnaast is het belangrijk inzicht te krijgen in hoeverre de geformuleerde ambities en doelstellingen worden bereikt. Hiervoor wordt een monitor- en evaluatieprogramma opgesteld. Het monitor- en evaluatieprogramma wordt opgezet met behulp van de structuur doelenboom en het benoemen van daaraan gerelateerde prestatie-indicatoren.

5.6 UITVOERINGSPROGRAMMA 2016 - 2019 PROVINCIE NOORD-HOLLAND

Omdat dit een visie is voor overheden, beheerders en ondernemers kan de visie doorwerken in meerdere uitvoeringsprogramma's, zoals van gemeenten, waterbeheerders en recreatieschappen. Hieronder staat de doorwerking in het uitvoeringsprogramma van de provincie Noord-Holland voor de periode 2016-2019.

De provincie kent verschillende rollen: regisseur van het programma waterrecreatie Noord-Holland, eigenaar en beheerder van diverse waterwegen en gebieden, mede bevoegd gezag Natura 2000, subsidieverlener en toezichthouder zwemwater. Op basis van deze visie waterrecreatie stelt de provincie Noord-Holland voor de periode 2016-2019 een uitvoeringsprogramma op. Het

uitvoeringsprogramma beschrijft de taken en werkzaamheden vanuit de verschillende rollen van de provincie. Het uitvoeringsprogramma sluit aan bij de verschillende gebiedsprocessen die binnen de provincie lopen.

Met het uitvoeringsprogramma bepaalt het provinciebestuur waar de eigen beschikbare middelen in deze bestuursperiode worden ingezet.

Tabel 1 | Financiën vanuit het Coalitieakkoord “Kansen voor Groei”

Uitvoeringsmiddelen visie waterrecreatie	€ 4.000.000,-
WED ten behoeve van waterrecreatie	€ 2.000.000,-
Nieuwe zwemwaterlocaties	€ 100.000,-
Personenvervoer over water vanuit toeristisch-recreatief oogpunt	€ 3.370.000,-

Bij de inzet van provinciale middelen binnen het programma waterrecreatie is een belangrijk uitgangspunt dat sprake moet zijn van cofinanciering. Naast de uitvoeringpartners kan deze cofinanciering ook afkomstig zijn vanuit bijdragen door derden. Daarom gaan we als onderdeel van het programma actief op zoek naar financiering vanuit Europese fondsen (Interreg, Kansen voor West).

De besteding van de beschikbare middelen wordt gemonitord. Budget dat vrijvalt door onderbesteding op een van de onderdelen van het programma wordt herbested binnen het programma waterrecreatie.

Om tussentijds bij te kunnen sturen wordt jaarlijks aan Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten de voortgang van de visie waterrecreatie en het uitvoeringsprogramma gerapporteerd. Bij het vormen van een nieuwe coalitie wordt opnieuw de inzet van de provincie Noord-Holland voor de visie waterrecreatie bepaald.

BIJLAGEN

BETROKKEN PARTIJEN

BIJLAGE

Amsterdam Cruise Port
Amsterdamse Hengelsportvereniging
ANV De Amstel
ANWB
BBZ - Vereniging voor Beroepschartervaart
BELP / bewoners Loosdrechtse Plassen
BLN-Koninklijke Schuttevaer
Coöperatie Gastvrije randmeren
Diverse ondernemers en betrokken partijen uit de waterrecreatiesector
Geopark Gooi en Vecht
Gemeenten (zie verder)
Groengebied Amstelland
Haarlemmermeers Ondernemers Platform
HISWA
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Hoogheemraadschap van Rijnland
Landschap Noord-Holland
LTO Noord
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Ministerie van Economische Zaken
Natuurmonumenten
Nederlandse Kitesurf Vereniging
Nederlandse Vereniging van Toerzeilers
Ondernemersplatform Hollandse Plassen
Ondernemingsvereniging Halfweg Zwanenburg Boesingheliede & omstreken
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord
Programmabureau Groene Hart
Provincie Flevoland
Provincie Fryslân
Provincie Utrecht
Provincie Zuid-Holland
Recreatie Noord-Holland
Recreatie Midden-Nederland
Recreatieschap Spaarnwoude
Recreatieschap Westfriesland
Recron
Regio Gooi en Vechtstreek
Rijke Waddenzee
Rijkswaterstaat
Roeivereniging Weesp
Samenwerkingsverband Waterland
Sportvisserij Nederland
Staatsbosbeheer
Stadsregio Amsterdam
Stichting Blauwe Hart
Stichting Goois Natuurreservaat
Stichting Waterrecreatie Nederland

Vechtplassencommissie
 Verbond Nederlandse Motorboot sport
 Vereniging Regio Water
 Vereniging van Wadvaarders
 Waternet
 Waterrecreatie Advies
 Waterrecreatie Nederland
 Waterschap Amstel Gooi en Vecht
 Watersportverbond

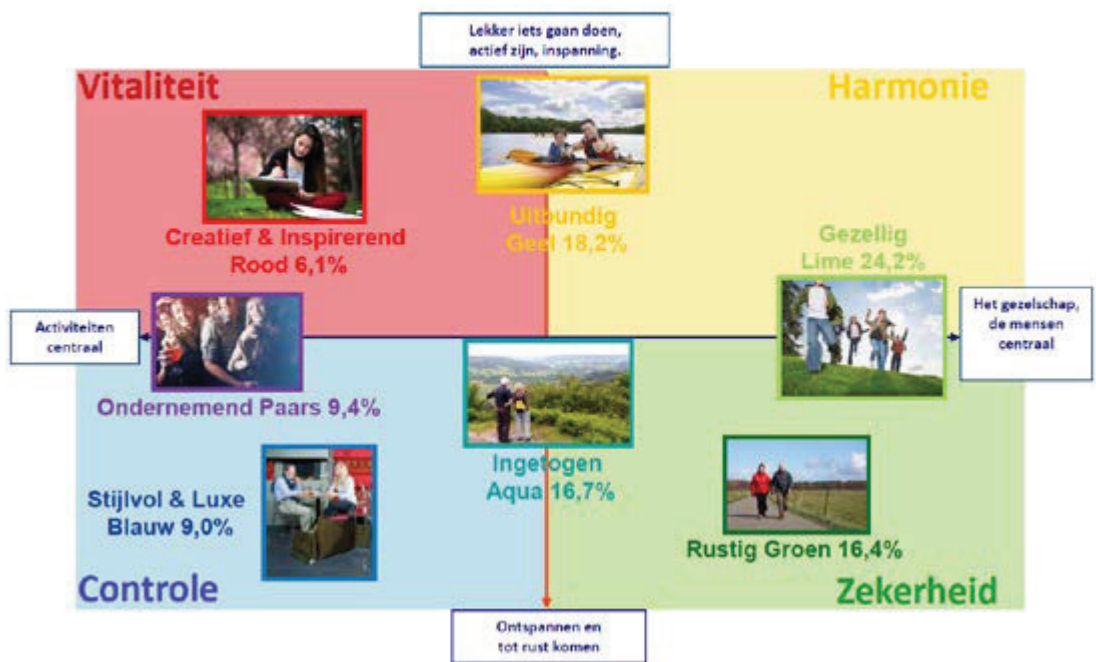
Gemeente Aalsmeer
 Gemeente Alkmaar
 Gemeente Almere
 Gemeente Alphen aan den Rijn
 Gemeente Amstelveen
 Gemeente Amsterdam
 Gemeente Beemster
 Gemeente Bergen
 Gemeente Beverwijk
 Gemeente Blaricum
 Gemeente Bloemendaal
 Gemeente Bodegraven-Reeuwijk
 Gemeente Castricum
 Gemeente Den Helder
 Gemeente Diemen
 Gemeente Drechterland
 Gemeente Edam-Volendam
 Gemeente Enkhuizen
 Gemeente Gooise Meren
 Gemeente Haarlem
 Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude
 Gemeente Haarlemmermeer
 Gemeente Heemskerk
 Gemeente Heemstede
 Gemeente Heerhugowaard
 Gemeente Heiloo
 Gemeente Hilversum

Gemeente Hollands Kroon
 Gemeente Hoorn
 Gemeente Huizen
 Gemeente Koggenland
 Gemeente Landsmeer
 Gemeente Langedijk
 Gemeente Laren
 Gemeente Lelystad
 Gemeente Medemblik
 Gemeente Oostzaan
 Gemeente Opmeer
 Gemeente Ouder-Amstel
 Gemeente Purmerend
 Gemeente Schagen
 Gemeente Stede Broec
 Gemeente Stichtse Vecht
 Gemeente Texel
 Gemeente Uitgeest
 Gemeente Uithoorn
 Gemeente Velsen
 Gemeente Waterland
 Gemeente Weesp
 Gemeente Wormerland
 Gemeente Wijdmeren
 Gemeente Zaanstad
 Gemeente Zandvoort
 Gemeente Zeevang

LEEFSTIJLATLAS

Bij het beschrijven van de markt voor recreatie en toerisme wordt vaak gebruik gemaakt van de Leefstijlatlas. Deze atlas geeft op basis van psychologische en sociologische kenmerken een uitgebreid profiel van recreanten. Op basis van deze kenmerken zijn zeven segmenten (kleuren) te onderscheiden. De verschillende leefstijlsegmenten willen het aangeboden waterrecreatieproduct elk op een andere manier beleven: gezelligheid of rust, inspanning of ontspanning? Dit maakt dat het voor bedrijven mogelijk is in de marketing, differentiatie van de productontwikkeling en innovatie hierop te anticiperen. Ook kan van dit verschil gebruik worden gemaakt bij de invulling van de zoneringsopgave.

Detailbeschrijving van de zeven leefstijlen

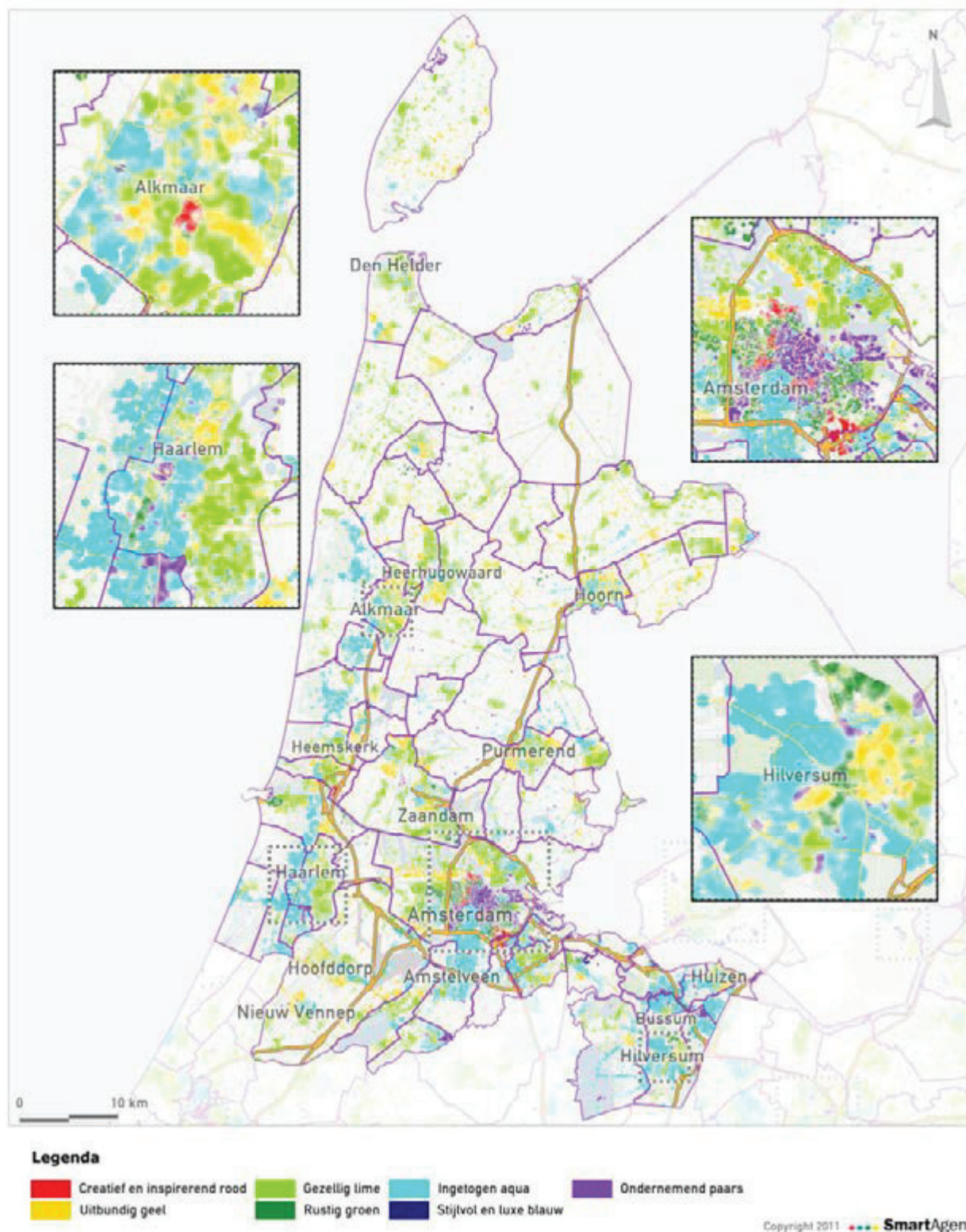

De segmenten kunnen als volgt worden omschreven:

- **Creatief en inspirerend Rood:** De groep Creatief en inspirerend Rood wil vrijheid, actief bezig zijn en nieuwe dingen ontdekken. Naast sportiviteit en inspanning zoekt men naar vernieuwende stromingen, moderne kunst en andere culturen. Doen relatief veel aan waterrecreatie: surfen, duiken, waterskiën, kanoën, varen en zeilen zijn populair.
- **Ondernemend Paars:** De Paarse belevingswereld gaat voor vrijheid, cultuur, activiteit, sportiviteit en goede faciliteiten. Ze willen kennis opdoen, zich laten verrassen en inspireren, nieuwe dingen zien en meemaken. Doen relatief veel aan waterrecreatie, met name duiken, surfen, roeien en zeilen.
- **Stijlvol en luxe Blauw:** Stijlvol en luxe Blauw staat voor ontspanning door heel actief bezig te zijn en af en toe te ontspannen door zich te laten verwennen met een luxe dagje uit. Zoekt meer exclusieve vormen van dagrecreatie en is gericht op 'ons soort mensen'. Toervaren en zeilen zijn populair.
- **Ingetogen Aqua:** Mensen uit de groep Ingetogen Aqua zijn rustige en geïnteresseerde recreanten. Zoeken inspiratie en waarderen sportieve en culturele recreatiemogelijkheden. Ze hebben interesse in cultuur, natuur en musea. Doen relatief minder aan waterrecreatie.
- **Rustig Groen:** Rustige recreanten zonder grote wensen, houden van privacy en vermijden de drukte. Groene recreatie is even opladen en rust nemen in de eigen vertrouwde omgeving, even niets moeten. Doen relatief vaak waterrecreatieactiviteiten als kanoën en roeien.

- *Cezellig Lime*: Mensen uit deze belevingswereld willen even weg uit de dagelijkse besommeringen en gezellig iets met het gezin doen. Geen sociale verplichtingen en doen waar men zin in heeft, stellen geen hoge eisen aan het product. Participeren relatief minder in waterrecreatie.
- *Uitbundig Geel*: Uitbundig gele mensen willen genieten van het leven, doen waar ze zin in hebben en actief en sportief bezig zijn. Zoeken de gezellige drukte op, een beetje afwisseling en avontuur past daarbij. Doen relatief veel aan waterrecreatie, met name zeilen, surfen, waterskiën, kanoën en duiken.

BSR Leefstijlkaart Dagrecreatie Provincie Noord-Holland

Colofon

Uitgave

Provincie Noord-Holland
Postbus 123 | 2000 MD Haarlem
Tel.: 023 514 31 43 | Fax: 023 514 40 40
www.noord-holland.nl
post@noord-holland.nl

Eindredactie

Provincie Noord-Holland
Directie Beleid | Programma Waterrecreatie

Fotografie

Provincie Noord-Holland
fotografen Christine Kolster (pagina's 9 en 57), Ruud Karstens (pagina 51)
Liniebureau Nieuwe Hollandse Waterlinie (pagina 17)
fotograaf Cris Toala Olivares (pagina's 1, 11, 21, 24, 27, 38, 40 en 54)
fotograaf Bart Homburg (pagina 34)
fotograaf Kenneth Stamp (pagina 43 en 48)

Illustraties en terminologie

H. Haagsman
Terminologie Aquapunctuur J. Brouwer

Grafische verzorging

Xeroxmediaservices

Haarlem, 3 oktober 2016

WATERRECREATIE